ELEKTRİK PİYASASI YAN HİZMETLER YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN TASLAK

GEREKÇE: 26/11/2017 tarihli ve 30252 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanmak suretiyle 2018 yılı Şubat ayının başlangıcında yürürlüğe girmiş olan ve frekans kontrolü hizmeti tedarik süreçlerinde gönüllülük esasına dayanan ihale usulüne geçilmesi ile TEİAŞ tarafından işletilen Yan Hizmetler Piyasa Yönetim Sisteminin (YHPYS) kurulması gibi köklü değişiklikler içeren Elektrik Piyasası Yan Hizmetler Yönetmeliğinin (Yönetmelik) iki yılı aşan uygulama sürecinde gerek yan hizmetler piyasası katılımcıları gerekse TEİAŞ tarafından yaşanan aksaklıkların giderilmesi ve yan hizmet tedarik süreçlerinin taraflar açısından iyileştirilmesine ilişkin bir takım değişikliklerin yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Bu kapsamda, frekans kontrolü hizmetleri kapsamında TEİAŞ tarafından işletilecek ve yükümlülüğün otomatik olarak transfer edilmesini sağlayacak Yükümlülük Transfer Platformunun kurulması gibi, piyasa katılımcılarının yükümlülük transferi ve ek rezerv tedarik işlemlerini kolaylaştırıcı nitelikteki düzenlemelerin yanı sıra frekans kontrolü hizmetlerin izlenmesine ilişkin hükümler yeniden ele alınmış olup, söz konusu değişiklikler sayesinde hizmetlerin yerine getirilmeme oranlarının azaltılması ve sistem güvenliğinin artırılması hedeflenmiştir. Benzer şekilde, reaktif güç kontrolü hizmetinin izlenmesi ve kontrolüne ilişkin yeni hükümler getirilerek hizmetin daha etkin bir biçimde tedarik edilmesi amaçlanmıştır.

Yürürlükteki Yönetmelikte harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme özelliğine sahip olmayan tesislerin de yeni yatırım yapmak suretiyle zorunlu olarak katılımını gerektiren ve yapılacak yatırıma ilişkin TEİAŞ tarafından ilgili tesislere sahip tüzel kişilere ödenecek yatırım, işletme ve benzeri bedellerin müzakereye dayalı olarak belirlenmesini içeren oturan sistemin toparlanması hizmeti, yalnızca harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme özelliğine sahip olan tesisler için zorunlu olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Anlık talep kontrolü hizmetinin tanımı ise Elektrik Şebeke Yönetmeliği ile uyumu hale getirilerek hizmetin acil durum tedbirleri kapsamında yer aldığı vurgulanmıştır.

Bunun yanı sıra; 6446 Sayılı Elektrik Piyasası Kanununun (Kanun) Arz Güvenliğine ilişkin 20 nci maddesine dayanarak yürürlükteki Yönetmelikte düzenlenmiş olan Bölgesel Kapasite Kiralama Hizmetinin tedarik esaslarında bir takım değişiklikler yapılmıştır. Mevcut düzenleme, TEİAŞ tarafından belirli bir kapasite ödemesi karşılığında yeni kurulacak üretim tesislerinin veya mevcut üretim tesislerine ilave edilecek üniteleri vasıtasıyla bölgesel kapasite kiralanması hizmeti satın alınmasını içermekte olup hizmete katılacak tesislerin veya ünitelerin emreamade olmasını ve organize piyasalara teklif vermesini teşvik edici bir kurguya sahiptir. Söz konusu kurgu, hizmete sağlayıcıların emreamade bulunmasından ve piyasaya teklif verilmesinden ziyade fiilen üretim yapmasını teşvik edecek şekilde yeniden ele alınmış olup söz

konusu hizmetin dayanağı olan ve yukarıda zikredilen Kanun maddesi ile uyumlu olarak bölgesel kapasite kiralama hizmetine ihtiyaç duyulan bölge veya bölgelerde mevcut üretim tesislerinden hizmet alınmasına ve mevcut kapasitenin yetersiz olduğu bölgelere başka bölgelerde kurulu olan üretim tesislerinin taşınabilmesine olanak sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Son olarak; Kanununun 14 üncü maddesi 1 inci fıkrası (e) bendinde yer alan hükümler doğrultusunda uzun süredir ülkemiz gündeminde yer alan talep tarafı katılımının, ilk etapta yan hizmetler kapsamında ele alınması uygun görülmüştür. Bu kapsamda, TEİAŞ tarafından frekans kararlılığının korunması veya kısıtların yönetilmesi maksadıyla sistem güvenliğini teminen ihtiyaç duyulması halinde iletim şebekesine bağlı büyük güçlü tüketiciler arasında düzenlenecek gönüllülük esasına dayalı ihaleler vasıtasıyla talep tarafı yedeği tedarik edilebilmesi ve hizmete katılan tüketim tesislerine buna ilişkin kapasite ve aktivasyon ödemeleri yapılmasını içeren "Talep Tarafı Yedeği" hizmeti tanımlanmıştır.

MEVCUT DÜZENLEME	DEĞİŞİKLİK TASLAĞI
Tanımlar ve kısaltmalar **MADDE 4** – (1) Bu Yönetmelikte geçen; b) Anlık talep kontrol yedeği: Tüketim tesisleri tarafından isteğe bağlı olarak teklif edilen ve sistem frekansının düşmesi ~~sonucunda~~ anlık talep kontrol röleleri vasıtasıyla otomatik olarak kesilebilen yük miktarını, e) Bölgesel kapasite kiralama: Sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesini teminen ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yeni üretim tesislerinin kapasitelerinin ve/veya mevcut üretim tesislerin~~e eklenen üniteler~~in kapasitelerinin TEİAŞ tarafından düzenlenen ihaleler vasıtasıyla kiralanmasını, i) Dengeleme mekanizması: ~~İ~~kili anlaşmaları tamamlayıcı nitelikte ve gün öncesi piyasası ve gerçek zamanlı dengelemeden oluşan faaliyetleri,	**Tanımlar ve kısaltmalar** **MADDE 4** – (1) Bu Yönetmelikte geçen; b) Anlık talep kontrol yedeği: Tüketim tesisleri tarafından isteğe bağlı olarak teklif edilen ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde tanımlı acil durum önlemleri kapsamında sistem frekansının kritik seviyeye düşmesi ni önlemek maksadıyla anlık talep kontrol röleleri vasıtasıyla otomatik olarak kesilebilen yük miktarını, e) Bölgesel kapasite kiralama: Sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesini teminen ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yeni üretim tesislerinin ve/veya mevcut üretim tesislerinin kapasitelerinin TEİAŞ tarafından düzenlenen ihaleler vasıtasıyla kiralanmasını, i) Dengeleme mekanizması: Vadeli elektrik piyasası ile ikili anlaşmaları tamamlayıcı nitelikteki ve gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve gerçek zamanlı dengelemeden oluşan faaliyetleri,

l) Enerji açığı: Piyasa katılımcılarının uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri alışları, yük atma teklifleri, ithalat ve sisteme verdikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamının, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri satışları, yük alma teklifleri, ihracat ve sistemden çektikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamından eksik olması durumunu,	l) Enerji açığı: Piyasa katılımcılarının uzlaştırma dönemi bazında vadeli elektrik piyasası, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri alışları, yük atma teklifleri, ithalat ve sisteme verdikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamının, vadeli elektrik piyasası, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri satışları, yük alma teklifleri, ihracat ve sistemden çektikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamından eksik olması durumunu,
o) Enerji fazlası: Piyasa katılımcılarının uzlaştırma dönemi bazında gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri alışları, yük atma teklifleri, ithalat ve sisteme verdikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamının, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri satışları, yük alma teklifleri, ihracat ve sistemden çektikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamından fazla olması durumunu,	o) Enerji fazlası: Piyasa katılımcılarının uzlaştırma dönemi bazında vadeli elektrik piyasası, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri alışları, yük atma teklifleri, ithalat ve sisteme verdikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamının, vadeli elektrik piyasası, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ve ikili anlaşmalar kapsamında gerçekleştirdikleri satışları, yük alma teklifleri, ihracat ve sistemden çektikleri enerji uzlaştırmasına esas elektrik enerjisi miktarlarının toplamından fazla olması durumunu,
ff) Milli yük tevzi merkezi (MYTM): TEİAŞ bünyesinde yer alan ve ~~Türkiye elektrik enterkonnekte sisteminin üretim, iletim ve tüketim yönünden güvenli, kaliteli ve ekonomik olarak işletmesini yapan,~~ elektrik enerjisi arz ve talebinin gerçek zamanlı dengelenmesin~~i sağlayan, dengeleme güç piyasasını işleten, uluslararası enterkonneksiyon hatlarının~~ işleti~~lmesi ve bu hatlar üzerinden yapılan enerji alışverişlerinin koordinasyonundan~~ sorumlu olan ~~ve BYTM arasındaki koordinasyonu sağlayan kontrol~~ merkez~~ini~~,	ff) Milli yük tevzi merkezi (MYTM): TEİAŞ bünyesinde yer alan ve elektrik enerjisi arz ve talebinin gerçek zamanlı dengelenmesinden ve sistem işletiminden sorumlu olan merkez birimini,
gg) Organize toptan elektrik piyasaları: Elektrik enerjisi, kapasitesi veya perakende alış satışının gerçekleştirildiği ve piyasa işletim lisansına sahip merkezî bir aracı tüzel kişilik tarafından organize edilip işletilen gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ile sermaye piyasası aracı niteliğindeki standardize edilmiş elektrik sözleşmelerinin ve dayanağı elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi olan türev ürünlerin işlem gördüğü ve Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilen piyasaları ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından organize edilip işletilen	gg) Organize toptan elektrik piyasaları: Elektrik enerjisi, kapasitesi veya perakende alış satışının gerçekleştirildiği ve piyasa işletim lisansına sahip merkezî bir aracı tüzel kişilik tarafından organize edilip işletilen vadeli elektrik piyasaları, gün öncesi piyasası, gün içi piyasası ile sermaye piyasası aracı niteliğindeki standardize edilmiş elektrik sözleşmelerinin ve dayanağı elektrik enerjisi ve/veya kapasitesi olan türev ürünlerin işlem gördüğü ve Borsa İstanbul Anonim Şirketi tarafından işletilen piyasaları ve Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından organize edilip

dengeleme güç piyasası ve yan hizmetler piyasası gibi elektrik piyasalarını, ~~fff) TETAŞ: Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketini,~~ lll) Yan hizmetler: Bu Yönetmelik uyarınca iletim sistemine veya dağıtım sistemine bağlı ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişilerce sağlanacak olan, iletim veya dağıtım sisteminin güvenilir şekilde işletimini ve elektriğin gerekli kalite koşullarında hizmete sunulmasını sağlamak üzere bu Yönetmelik ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde ayrıntılı olarak tanımlanan hizmetleri, mmm) Yan hizmet anlaşmaları: İletim ve/veya dağıtım sistemine bağlı olan üretim şirketleri, dağıtım şirketleri veya tüketiciler tarafından Elektrik Şebeke Yönetmeliği uyarınca TEİAŞ'a~~, dağıtım sistemine bağlı olan üretim şirketleri veya tüketiciler tarafından 2/1/2014 tarihli ve 28870 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği uyarınca ilgili dağıtım lisansı sahibine~~ sağlanacak ~~ve~~ yan hizmet bedellerini, koşullarını ve hükümlerini belirleyen anlaşmaları, nnn) Yan hizmet birimi: Yan hizmet tedariğinde bulunmak üzere YHPYS'ye kayıt edilecek olan bir üretim veya enerji depolama tesisini ya da üretim veya enerji depolama tesisinin bir bölümünü, ppp) Yan hizmet piyasa katılımcısı: ~~Yan hizmetlerin tedariği sürecinde b~~u Yönetmelik kapsamında tanımlanan ~~gerçek/tüzel kişileri~~ rrr) Yan hizmet piyasa yönetim sistemi (YHPYS): Yan hizmetler piyasasına ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla kullanılan internet tabanlı uygulamaları,	işletilen dengeleme güç piyasası ve yan hizmetler piyasası gibi elektrik piyasalarını, lll) Yan hizmetler: Bu Yönetmelik uyarınca iletim sistemine veya dağıtım sistemine bağlı ilgili tüzel kişilerce sağlanacak olan, iletim veya dağıtım sisteminin güvenilir şekilde işletimini ve elektriğin gerekli kalite koşullarında hizmete sunulmasını sağlamak üzere bu Yönetmelik ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde ayrıntılı olarak tanımlanan hizmetleri, mmm) Yan hizmet anlaşmaları: İletim ve/veya dağıtım sistemine bağlı olan üretim şirketleri, enerji depolama tesisleri veya tüketiciler tarafından Elektrik Şebeke Yönetmeliği uyarınca TEİAŞ'a sağlanacak yan hizmetleri, yan hizmet bedellerini, koşullarını ve hükümlerini belirleyen anlaşmaları, nnn) Yan hizmet birimi: Yan hizmet tedarikinde bulunmak üzere YHPYS'ye kayıt edilecek olan bir üretim, tüketim veya enerji depolama tesisini ya da üretim, tüketim veya enerji depolama tesisinin bir bölümünü, ppp) Yan hizmetler piyasası katılımcısı: Bu Yönetmelik kapsamında tanımlanan yan hizmetlerin tedarik sürecinde yer almak üzere sistem işletmecisine başvurmak suretiyle tüzel kişi kaydını tamamlayan enerji depolama tesisi sahibi veya işletmecisi olan tüzel kişiler ile tüketim tesisi sahibi tüzel kişileri ve dengeleme güç piyasasına katılmak üzere tüzel kişilik kayıt işlemlerini tamamlamış olan üretim veya OSB üretim lisansı sahibi tüzel kişileri rrr) Yan hizmet piyasa yönetim sistemi (YHPYS): Yan hizmetler piyasasına ilişkin işlemlerin yürütülmesi amacıyla kullanılan ve sistem işletmecisi tarafından işletilen internet tabanlı uygulamaları, dddd) Can suyu ünitesi: Barajlı ve regülatörlü hidrolik santrallere özgü olmak üzere dere yatağına bırakılması gereken can suyundan elektrik enerjisi elde edilmesi amacıyla kurulan, kurulum

	amacı nedeniyle belirli bir debide çalışmak zorunda olan ve işlevi gereği çıkış gücünü değiştiremeyecek olan üniteyi, eeee) Emreamade Kapasite (EAK): Bir uzlaştırmaya esas veriş çekiş biriminin mevcut koşullarında acil durumlar da dahil olmak üzere teknik olarak sisteme verebileceği maksimum güç miktarını, ffff) EÜAŞ: Elektrik Üretim Anonim Şirketini, gggg) Minimum kararlı üretim düzeyi: Bir uzlaştırmaya esas veriş çekiş biriminin sürekli olarak çalışabileceği asgari aktif güç seviyesini, ğğğğ) Talep tarafı yedeği: Talep tarafı yedeği hizmeti kapsamında tedarik edilen ve sistem işletmecisinin talimatı doğrultusunda değiştirilebilecek olan tüketim miktarı, hhhh) Talep tarafı yedeği hizmeti: Sistem işletmecisinin talimatı doğrultusunda hizmete katılan tüketim tesisleri için tüketim miktarının değiştirilmesi suretiyle verilen hizmetleri, ııı) Talep tarafı yedeği hizmeti uygunluk belgesi: Yan hizmet birimi olarak TPYS'ye kaydolmak suretiyle talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin tedarik sürecine katılmak isteyen tüketim tesisleri için gerekli kontrol, ölçme, izleme, doğrulama ve hizmeti sağlamak için gerekli iletişim altyapılarına sahip olunduğunun TEİAŞ tarafından belirlenecek usuller çerçevesinde tespit edilmesi halinde TEİAŞ tarafından ilgili tüketim tesisi için düzenlenen belgeyi, iiii) Yan hizmetler piyasası: Bu Yönetmelikte tanımlanmış olan yan hizmetlerin tedarik edildiği ve sistem işletmecisi tarafından işletilen organize elektrik piyasasını, jjjj) Yükümlülük transfer platformu: Sistem işletmecisi tarafından Yan Hizmetler Piyasa Yönetim Sistemi kapsamında işletilen ve frekans kontrolü hizmetine katılan piyasa katılımcılarının Yönetmelikte belirtilen sınırlar dahilinde yükümlülüklerini devredebilmelerini sağlayan internet tabanlı arayüzü,

Yan hizmetler ve yan hizmetlerin tedarik edilmesi **MADDE 5 –** (1) Yan hizmetler, sistemin işletme güvenliği ve sistem bütünlüğü sağlanacak şekilde sistem işletmecisi tarafından kullanılan ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanan hizmetlerden meydana gelir. (2) Yan hizmetlerin tedarik edilmesi, sistem işletmecisi tarafından ihtiyaç duyulan yan hizmetlerin, hizmeti sağlayabilecek yan hizmet piyasa katılımcısı niteliğini haiz ~~gerçek/~~tüzel kişilerce TEİAŞ'a sunulması, TEİAŞ tarafından hizmetin alınacağı tesis, ~~gerçek/~~tüzel kişilerin tespit edilmesi, gerektiğinde yan hizmet anlaşmalarının imzalanması ve bu işlemler sonucu doğan alacak ve borç işlemlerinin yürütülmesine ilişkin TEİAŞ tarafından yürütülen faaliyetleri ve bu faaliyetler için gerekli idari işlemleri içerir.	**Yan hizmetler ve yan hizmetlerin tedarik edilmesi** **MADDE 5–** (1) Yan hizmetler, sistemin işletme güvenliği ve sistem bütünlüğü sağlanacak şekilde sistem işletmecisi tarafından kullanılan ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanan hizmetlerden meydana gelir. (2) Yan hizmetlerin tedarik edilmesi, sistem işletmecisi tarafından ihtiyaç duyulan yan hizmetlerin, hizmeti sağlayabilecek yan hizmet piyasa katılımcısı niteliğini haiz tüzel kişilerce TEİAŞ'a sunulması, TEİAŞ tarafından hizmetin alınacağı tesis, tüzel kişilerin tespit edilmesi, gerektiğinde yan hizmet anlaşmalarının imzalanması ve bu işlemler sonucu doğan alacak ve borç işlemlerinin yürütülmesine ilişkin TEİAŞ tarafından yürütülen faaliyetleri ve bu faaliyetler için gerekli idari işlemleri içerir.
Yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin genel esaslar **MADDE 6 –** ~~(1) Yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin işlemler aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde yürütülür;~~ ~~a)~~ TEİAŞ, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan arz kalitesi ve işletme koşullarına ilişkin kriterler doğrultusunda iletim sisteminin işletimini sağlayacak yan hizmetleri; teknik gereklilikler, iletim sistemi kısıtlarını ve bölgesel gereklilikleri de dikkate alarak, sistemin işletme güvenliğini ve sistem bütünlüğünü sağlayacak, yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin maliyetleri en aza indirecek ve eşit taraflar arasında ayrım gözetmeyecek şekilde tedarik eder.	**Yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin genel esaslar** **MADDE 6 –** (1) TEİAŞ, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan arz kalitesi ve işletme koşullarına ilişkin kriterler doğrultusunda iletim sisteminin işletimini sağlayacak yan hizmetleri; teknik gereklilikler, iletim sistemi kısıtlarını ve bölgesel gereklilikleri de dikkate alarak, sistemin işletme güvenliğini ve sistem bütünlüğünü sağlayacak, yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin maliyetleri en aza indirecek ve eşit taraflar arasında ayrım gözetmeyecek şekilde tedarik eder.
Tarafların görevleri, yetkileri ve sorumlulukları **MADDE 7 –** (1) TEİAŞ, yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin yetki ve sorumlulukları çerçevesinde aşağıdaki görevleri yürütür: a) Sistemin işletme güvenliği ve bütünlüğü korunarak, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan arz kalitesi ve işletme koşulları doğrultusunda işletilmesini sağlayacak yan hizmet ihtiyaçlarının tespit edilmesi,	**Tarafların görevleri, yetkileri ve sorumlulukları** **MADDE 7 –** (1) TEİAŞ, yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin yetki ve sorumlulukları çerçevesinde aşağıdaki görevleri yürütür: a) Sistemin işletme güvenliği ve bütünlüğü korunarak, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan arz kalitesi ve işletme

b) İhtiyacı belirlenen yan hizmetlerin bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tedarik edilmesi için gerekli görevlerin yerine getirilmesi, c) Yan hizmet sağlayacak tesislerin performans testlerine gözetim ve denetim amacıyla katılım sağlanması, ç) ~~Gerçek/t~~üzel kişilerce sunulan yan hizmetlerin, hizmetin sunulduğu tesisin bağlı bulunduğu ~~B~~YTM ve/veya ~~M~~YTM tarafından veya otomatik olarak bir yazılım aracılığıyla izlenmesi, d) ~~Gerçek/t~~üzel kişilerce sunulan yan hizmetlere ilişkin borç miktarlarının hesaplanması ve ödemesinin gerçekleştirilmesi, e) Yan hizmet sunma yükümlülüğüne sahip olup bu yükümlülüğü yerine getirmeyen ~~gerçek/~~tüzel kişilere bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli yaptırımların uygulanması ve durumun Kuruma raporlanmasının sağlanması, f) Tedarik edilen yan hizmetlere ilişkin olarak Kurum tarafından talep edilecek raporların hazırlanması ve yayımlanması, (2) İlgili mevzuat ve/veya TEİAŞ ile yapmış olduğu yan hizmet anlaşması uyarınca yan hizmet sağlama yükümlülüğüne sahip olan ~~gerçek/~~tüzel kişiler, yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin aşağıdaki görevleri yürütür: a) Yan hizmetlerin ilgili mevzuat hükümleri ve yan hizmet anlaşmaları gereğince yerine getirilmesi, b) Sekonder frekans kontrol hizmeti hariç olmak üzere sunulacak yan hizmete ilişkin performans testlerinin yetkilendirilmiş bağımsız firmalar aracılığıyla, sekonder frekans kontrol performans testlerinin ise TEİAŞ'ın ilgili birimi tarafından gerçekleştirilmesinin sağlanması, c) Yan hizmetlerin izlenmesine ilişkin gerekli teçhizatın temin edilerek işler hale getirilmesi, ç) Yan hizmetlerin sunulmasına ilişkin TEİAŞ tarafından talep edilecek veri, bilgi ve belgelerin sağlanması, d) Yan hizmet sunmaya ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda kesilen yerine getirmeme bedellerinin zamanında ve eksiksiz ödenmesi.	koşulları doğrultusunda işletilmesini sağlayacak yan hizmet ihtiyaçlarının tespit edilmesi, b) İhtiyacı belirlenen yan hizmetlerin bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda tedarik edilmesi için gerekli görevlerin yerine getirilmesi, c) Yan hizmet sağlayacak tesislerin performans testlerine gözetim ve denetim amacıyla katılım sağlanması, ç) Tüzel kişilerce sunulan yan hizmetlerin, hizmetin sunulduğu tesisin bağlı bulunduğu MYTM ve/veya BYTM tarafından veya otomatik olarak bir yazılım aracılığıyla izlenmesi, d) Tüzel kişilerce sunulan yan hizmetlere ilişkin borç miktarlarının hesaplanması ve ödemesinin gerçekleştirilmesi, e) Yan hizmet sunma yükümlülüğüne sahip olup bu yükümlülüğü yerine getirmeyen tüzel kişilere bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde gerekli yaptırımların uygulanması ve durumun Kuruma raporlanmasının sağlanması, f) Tedarik edilen yan hizmetlere ilişkin olarak Kurum tarafından talep edilecek raporların hazırlanması ve yayımlanması, (2) İlgili mevzuat ve/veya TEİAŞ ile yapmış olduğu yan hizmet anlaşması uyarınca yan hizmet sağlama yükümlülüğüne sahip olan tüzel kişiler, yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin aşağıdaki görevleri yürütür: a) Yan hizmetlerin ilgili mevzuat hükümleri ve yan hizmet anlaşmaları gereğince yerine getirilmesi, b) Sekonder frekans kontrol hizmeti hariç olmak üzere sunulacak yan hizmete ilişkin performans testlerinin yetkilendirilmiş bağımsız firmalar aracılığıyla, sekonder frekans kontrol performans testlerinin ise TEİAŞ'ın ilgili birimi tarafından gerçekleştirilmesinin sağlanması, c) Yan hizmetlerin izlenmesine ilişkin gerekli teçhizatın temin edilerek işler hale getirilmesi,

~~(3) Dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler, Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği kapsamındaki yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin görevleri bu Yönetmelik kapsamında ele alınan usul ve esaslar çerçevesinde yürütür.~~	ç) Yan hizmetlerin sunulmasına ilişkin TEİAŞ tarafından talep edilecek veri, bilgi ve belgelerin sağlanması, d) Yan hizmet sunmaya ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi durumunda kesilen yerine getirmeme bedellerinin zamanında ve eksiksiz ödenmesi.
Yan hizmetler belgelendirme esasları **MADDE 8 –** (1) Yan hizmet anlaşmaları kapsamında veya tedarik süreci neticesinde yan hizmet sağlamakla yükümlülüğü üstlenen veya bu hizmeti yükümlenen tüzel kişiden transfer yoluyla devralan veya bu hizmeti sunmak isteyen ~~gerçek/~~tüzel kişiler, sekonder frekans kontrol hizmeti hariç olmak üzere diğer yan hizmetleri sağlayacakları tesislerinin ilgili yan hizmeti sağlama niteliğine sahip olduğunu TEİAŞ'a sunulacak bir sertifika aracılığıyla belgelendirirler. Tüzel kişiler, sekonder frekans kontrol hizmetini sağlayacağı tesislerinin bu hizmeti sağlama niteliğine sahip olduğunu, TEİAŞ'ın ilgili birimi tarafından gerçekleştirilecek performans testleri neticesinde TEİAŞ tarafından onaylanan standart sekonder frekans kontrol performans test raporu ile belgelendirirler. (2) Yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, devrede olan yan hizmet birimleri için hazırlanmış olan yan hizmet sertifikalarını, sekonder frekans kontrol performans test raporunu, ilgili yan hizmeti sunmaya başlamadan önce, ilgili yan hizmete için bu Yönetmelikte düzenlenen tedarik sürecinde belirtilen aşamada veya yan hizmet anlaşmasında yer alan şartlar dahilinde TEİAŞ'a sunar. (3) TEİAŞ'ın yaptığı izleme ya da kontroller neticesinde yan hizmet sunan bir tesisin ilgili hizmeti yan hizmetler anlaşmasında belirtilen esaslar çerçevesinde sağlamadığının tespit edilmesi durumunda, yerine getirmeme bedeli ile birlikte TEİAŞ ilgili tesisin yan hizmet sertifikasının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun yenilenmesini talep edebilir. TEİAŞ'ın talep etmesi halinde, ~~gerçek/~~tüzel kişinin ilgili yan hizmeti sunmaya ilişkin sertifikasını ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunu 2 ay içerisinde yenilemesi	**Yan hizmetler belgelendirme esasları** **MADDE 8–** (1) Yan hizmet anlaşmaları kapsamında veya tedarik süreci neticesinde yan hizmet sağlamakla yükümlülüğü üstlenen veya bu hizmeti yükümlenen tüzel kişiden transfer yoluyla devralan veya bu hizmeti sunmak isteyen tüzel kişiler, sekonder frekans kontrol hizmeti hariç olmak üzere diğer yan hizmetleri sağlayacakları tesislerinin ilgili yan hizmeti sağlama niteliğine sahip olduğunu TEİAŞ'a sunulacak bir sertifika aracılığıyla belgelendirirler. Tüzel kişiler, sekonder frekans kontrol hizmetini sağlayacağı tesislerinin bu hizmeti sağlama niteliğine sahip olduğunu, TEİAŞ'ın ilgili birimi tarafından gerçekleştirilecek performans testleri neticesinde TEİAŞ tarafından onaylanan standart sekonder frekans kontrol performans test raporu ile belgelendirirler. (2) Yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, devrede olan yan hizmet birimleri için hazırlanmış olan yan hizmet sertifikalarını, sekonder frekans kontrol performans test raporunu, ilgili yan hizmeti sunmaya başlamadan önce, ilgili yan hizmete için bu Yönetmelikte düzenlenen tedarik sürecinde belirtilen aşamada veya yan hizmet anlaşmasında yer alan şartlar dahilinde TEİAŞ'a sunar. (3) TEİAŞ'ın yaptığı izleme ya da kontroller neticesinde yan hizmet sunan bir tesisin ilgili hizmeti yan hizmetler anlaşmasında belirtilen esaslar çerçevesinde sağlamadığının tespit edilmesi durumunda, yerine getirmeme bedeli ile birlikte TEİAŞ ilgili tesisin yan hizmet sertifikasının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun yenilenmesini talep edebilir. TEİAŞ'ın talep etmesi halinde, tüzel kişinin ilgili yan hizmeti sunmaya ilişkin

zorunludur. TEİAŞ'ın sekonder frekans kontrol performans test raporunun ve/veya yan hizmet sertifikasının yenilenmesi talebinden itibaren, yan hizmet piyasa katılımcısı ~~gerçek/~~tüzel kişinin yenilenmiş sekonder frekans kontrol performans test raporunu ve/veya yan hizmet sertifikasını TEİAŞ'a sunduğu tarihe kadar olan süre zarfında mevcut yan hizmet sertifikası ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporu geçersiz sayılır ve söz konusu tesisten ilgili yan hizmet alınmaz. (4) Yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişiler, yan hizmet sertifikasının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun geçerlilik süresi dolmadan yan hizmet performans testlerinin güncellenmesini talep edebilirler. Bu durumda güncellenen performans testlerinin sonucunda elde edilen ünite parametreleri ile diğer yan hizmet testlerinin sonucunda elde edilen ünite parametrelerinin uyumlu olması zorunludur. Aksi takdirde TEİAŞ, ilgili tesisin diğer yan hizmetlere ilişkin sertifikalarının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun yenilenmesini talep edebilir. (5) Yan hizmet sertifikaları ve sekonder frekans kontrol performans test raporu Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde ele alınan performans testlerine dayandırılır. Yan hizmet sağlayacak söz konusu yan hizmet birimine ilişkin performans testleri sonucunda belirlenen hizmet parametreleri ilgili yan hizmet sertifikasında veya sekonder frekans kontrol performans test raporunda belirtilir. (6) Yan hizmet sertifikaları TÜRKAK veya TÜRKAK ile karşılıklı tanıma anlaşması bulunan akreditasyon kurumları tarafından yan hizmetler performans testleri yapmak üzere uygunluk belgesi almış, TS EN ISO IEC 17020 standardına göre A Tipi muayene kuruluşu olarak akredite edilmiş firmalar tarafından verilir. Muayene kuruluşları tarafından sertifika verilen üretim veya enerji depolama tesisleri ve bu tesislere ait sertifikada yer alan teknik özellikleri de içeren bilgiler söz konusu muayene kuruluşu tarafından sertifikanın verilmesini takiben 30 gün içerisinde TEİAŞ'a da bildirilir.	sertifikasını ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunu 2 ay içerisinde yenilemesi zorunludur. TEİAŞ'ın sekonder frekans kontrol performans test raporunun ve/veya yan hizmet sertifikasının yenilenmesi talebinden itibaren, yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin yenilenmiş sekonder frekans kontrol performans test raporunu ve/veya yan hizmet sertifikasını TEİAŞ'a sunduğu tarihe kadar olan süre zarfında mevcut yan hizmet sertifikası ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporu geçersiz sayılır ve söz konusu tesisten ilgili yan hizmet alınmaz. (4) Yan hizmet sağlayan tüzel kişiler, yan hizmet sertifikasının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun geçerlilik süresi dolmadan yan hizmet performans testlerinin güncellenmesini talep edebilirler. Bu durumda güncellenen performans testlerinin sonucunda elde edilen ünite parametreleri ile diğer yan hizmet testlerinin sonucunda elde edilen ünite parametrelerinin uyumlu olması zorunludur. Aksi takdirde TEİAŞ, ilgili tesisin diğer yan hizmetlere ilişkin sertifikalarının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun yenilenmesini talep edebilir. (5) Yan hizmet sertifikaları ve sekonder frekans kontrol performans test raporu Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde ele alınan performans testlerine dayandırılır. Yan hizmet sağlayacak söz konusu yan hizmet birimine ilişkin performans testleri sonucunda belirlenen hizmet parametreleri ilgili yan hizmet sertifikasında veya sekonder frekans kontrol performans test raporunda belirtilir. (6) Yan hizmet sertifikaları TÜRKAK veya TÜRKAK ile karşılıklı tanıma anlaşması bulunan akreditasyon kurumları tarafından yan hizmetler performans testleri yapmak üzere uygunluk belgesi almış, TS EN ISO IEC 17020 standardına göre A Tipi muayene kuruluşu olarak akredite edilmiş firmalar tarafından verilir. Muayene kuruluşları tarafından sertifika verilen üretim veya enerji depolama tesisleri ve bu tesislere ait sertifikada yer alan teknik

(7) Yan hizmet sağlayacak olan bir ~~gerçek/~~tüzel kişinin, ilgili yan hizmete ilişkin performans testlerini akredite edilmiş firmalar aracılığıyla ve sekonder frekans kontrol hizmetine ilişkin sekonder frekans kontrol performans testini TEİAŞ'ın ilgili birimi aracılığıyla gerçekleştirmesi ve ilgili yan hizmet sertifikasının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun TEİAŞ'a sunulması ilgili ~~gerçek~~/tüzel kişinin sorumluluğundadır. İlgili yan hizmete ilişkin performans testleri TEİAŞ'ın gözetiminde gerçekleştirilir.	özellikleri de içeren bilgiler söz konusu muayene kuruluşu tarafından sertifikanın verilmesini takiben 30 gün içerisinde TEİAŞ'a da bildirilir. (7) Yan hizmet sağlayacak olan bir tüzel kişinin, ilgili yan hizmete ilişkin performans testlerini akredite edilmiş firmalar aracılığıyla ve sekonder frekans kontrol hizmetine ilişkin sekonder frekans kontrol performans testini TEİAŞ'ın ilgili birimi aracılığıyla gerçekleştirmesi ve ilgili yan hizmet sertifikasının ve/veya sekonder frekans kontrol performans test raporunun TEİAŞ'a sunulması ilgili tüzel kişinin sorumluluğundadır. İlgili yan hizmete ilişkin performans testleri TEİAŞ'ın gözetiminde gerçekleştirilir.
Yan hizmetlerin izlenmesi, kontrolü ve incelenmesi **MADDE 9 –** (1) TEİAŞ, Elektrik Şebeke Yönetmeliği gereği, sağlanan yan hizmetleri izlemek ve kontrol etmekle yükümlüdür. ~~Gerçek/t~~üzel kişilerce sunulan yan hizmetlerin izlenmesi ve kontrolü, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen teknik gereklilikler doğrultusunda ve bu Yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, hizmetin sunulduğu tesisin bağlı bulunduğu ilgili ~~B~~YTM ve/veya ~~M~~YTM tarafından veya otomatik olarak bir yazılım aracılığıyla gerçekleştirilir. (2) Yan hizmet sağlayacak tesislerin ilgili hizmet için Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanmış özellikleri sağlayacak şekilde izlenebilir olmaları zorunludur. Yan hizmet sunan ~~gerçek/~~tüzel kişiler, TEİAŞ'ın izleme sistemi ile veri alışverişi gerçekleştirmek üzere bağlantı kurulması için gerekli yazılım ve donanımı sağlamakla yükümlüdürler.	**Yan hizmetlerin izlenmesi, kontrolü ve incelenmesi** **MADDE 9 –** (1) TEİAŞ, Elektrik Şebeke Yönetmeliği gereği, sağlanan yan hizmetleri izlemek ve kontrol etmekle yükümlüdür. Tüzel kişilerce sunulan yan hizmetlerin izlenmesi ve kontrolü, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen teknik gereklilikler doğrultusunda ve bu Yönetmelik ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, hizmetin sunulduğu tesisin bağlı bulunduğu ilgili MYTM ve/veya BYTM tarafından veya otomatik olarak bir yazılım aracılığıyla gerçekleştirilir. (2) Yan hizmet sağlayacak tesislerin ilgili hizmet için Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde tanımlanmış özellikleri sağlayacak şekilde izlenebilir olmaları zorunludur. Yan hizmet sunan tüzel kişiler, TEİAŞ'ın izleme sistemi ile veri alışverişi gerçekleştirmek üzere bağlantı kurulması için gerekli yazılım ve donanımı sağlamakla yükümlüdürler.
Yan hizmet piyasa katılımcılarının tüzel kişilik kayıt başvurusu **MADDE 10 –** (1) Üretim veya OSB üretim lisansı alan tüzel kişilerden dengeleme güç piyasasına katılmak üzere tüzel kişilik kayıt	**Yan hizmet piyasa katılımcılarının tüzel kişilik kayıt başvurusu** **MADDE 10 –** (1) Üretim veya OSB üretim lisansı alan tüzel kişilerden dengeleme güç piyasasına katılmak üzere tüzel kişilik

işlemlerini tamamlaması yan hizmet piyasa katılımcısı olmak üzere yeterli kabul edilir. (2) Enerji depolama tesisleri sahibi veya işletmecisi olan tüzel kişiler ~~aşağıdaki~~ belgeler ile sistem işletmecisine başvurmak suretiyle yan hizmet piyasa katılımcısı kaydını yaptırabilirler. (3) İkinci fıkrada belirtilen tüzel kişiler; tüzel kişiliklerine ait bilgileri onaylanmak üzere YHPYS'ye girdikten sonra; a) Tüzel kişilik kayıt formunu, b) Belgelerde imzası bulunan kişilerin yetki belgeleri ve imza sirkülerlerinin aslı ya da noter onaylı suretini, c) Tüzel kişiliğin kuruluşunu belgeleyen ticaret sicil gazetesi fotokopisini, ç) Merkezi uzlaştırma bankası-yan hizmet piyasası katılımcı anlaşması imzaladıklarına dair belgeyi bir ön yazı ile Piyasa İşletmecisine elden teslim ederek tüzel kişilik kaydı başvurusunda bulunur. (4) Yan hizmet piyasa katılımcılarının, onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgilerini YHPYS'ye girmeleri zorunludur. YHPYS'de onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgileri bulunmayan piyasa katılımcılarının kayıt müracaatları işleme konmaz ve bu durum ilgili yan hizmet piyasa katılımcısına yazılı olarak bildirilir. Kayıt süreci, piyasa katılımcılarının YHPYS'ye onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgilerinin girilmesini müteakip başlar.	kayıt işlemlerini tamamlaması yan hizmet piyasa katılımcısı olmak üzere yeterli kabul edilir. (2) Enerji depolama tesisi sahibi veya işletmecisi olan tüzel kişiler ile tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler üçüncü fıkrada sayılan belgeler ile sistem işletmecisine başvurmak suretiyle yan hizmet piyasa katılımcısı kaydını yaptırabilirler. (3) İkinci fıkrada belirtilen tüzel kişiler; tüzel kişiliklerine ait bilgileri onaylanmak üzere YHPYS'ye girdikten sonra; a) Tüzel kişilik kayıt formunu, b) Belgelerde imzası bulunan kişilerin yetki belgeleri ve imza sirkülerlerinin aslı ya da noter onaylı suretini, c) Tüzel kişiliğin kuruluşunu belgeleyen ticaret sicil gazetesi fotokopisini, ç) Merkezi uzlaştırma bankası-yan hizmet piyasası katılımcı anlaşması imzaladıklarına dair belgeyi bir ön yazı ile Piyasa İşletmecisine elden teslim ederek tüzel kişilik kaydı başvurusunda bulunur. (4) Yan hizmet piyasa katılımcılarının, onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgilerini YHPYS'ye girmeleri zorunludur. YHPYS'de onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgileri bulunmayan piyasa katılımcılarının kayıt müracaatları işleme konmaz ve bu durum ilgili yan hizmet piyasa katılımcısına yazılı olarak bildirilir. Kayıt süreci, piyasa katılımcılarının YHPYS'ye onaylanmak üzere tüzel kişilik bilgilerinin girilmesini müteakip başlar.
Yan hizmet birimleri ve kayıt kuralları **MADDE 11** -(1) Yan hizmetler tedariğine katılacak yan hizmetler piyasa katılımcıları tüzel kişilik kaydını müteakip bu maksatla kullanacakları yan hizmet birimlerini tanımlamak ve kendi adlarına kayıt ettirmekle yükümlüdür. ~~Yan hizmet tedariğine katılmak isteyen gerçek kişiler adına, sadece yan hizmet birimi kaydı yapılır.~~	**Yan hizmet birimleri ve kayıt kuralları** **MADDE 11** -(1) Yan hizmetler tedariğine katılacak yan hizmetler piyasa katılımcıları tüzel kişilik kaydını müteakip bu maksatla kullanacakları yan hizmet birimlerini tanımlamak ve kendi adlarına kayıt ettirmekle yükümlüdür. (2) İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda tesis edilmiş sayaçlar veya TEİAŞ tarafından uygun görülmüş diğer vasıtalarla

(2) İlgili mevzuat hükümleri doğrultusunda tesis edilmiş sayaçlar veya TEİAŞ tarafından uygun görülmüş diğer vasıtalarla uzlaştırma dönemi bazında bağımsız olarak ölçülebilen aşağıdakilerden her biri bir yan hizmet birimi olarak kayıt olma hakkına sahiptir. a) Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uyarınca dengeleme birimi olarak kaydı yapılmış lisanslı toplam kurulu gücü ~~5~~0 MW üzerinde~~ki~~ üretim tesisleri veya bu üretim tesislerine ait üniteler, b) Elektrik tüketimi ihale ilanında belirtilen seviyenin üzerinde olan ve anlık talep kontrol röleleri vasıtasıyla otomatik olarak devreden çıkarılabilecek nitelikteki katılımı Sistem İşletmecisi tarafından uygun bulunan tüketim tesisleri. c) Enerji depolama tesisleri. (3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen her bir yan hizmet birimi, sadece bir yan hizmet piyasa katılımcısının yan hizmet uzlaştırma hesabına kayıt edilebilir. Yan hizmet birimlerinin kaydı esnasında bu birimlerin daha önceden tüzel kişilik kaydı tamamlanmış bir yan hizmet piyasa katılımcısı adına kayıt edilmesi şarttır. Aksi halde yan hizmet biriminin kaydı yapılmaz.	uzlaştırma dönemi bazında bağımsız olarak ölçülebilen aşağıdakilerden her biri bir yan hizmet birimi olarak kayıt olma hakkına sahiptir. a) Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uyarınca dengeleme birimi olarak kaydı yapılmış, lisanslı toplam kurulu gücü 50 MW ve üzerinde olan ve iletim gerilim seviyesinden sisteme bağlı olan üretim tesisleri veya bu üretim tesislerine ait üniteler, b) Elektrik tüketimi ihale ilanında belirtilen seviyenin üzerinde olan ve anlık talep kontrol röleleri vasıtasıyla otomatik olarak devreden çıkarılabilecek nitelikteki katılımı Sistem İşletmecisi tarafından uygun bulunan tüketim tesisleri ile elektrik tüketimi Kurul Kararı ile belirlenen asgari limitin üzerinde olan ve talep tarafı yedeği hizmeti kapsamında TEİAŞ tarafından düzenlenen uygunluk belgesine haiz tüketim tesisleri. c) Enerji depolama tesisleri. (3) Birinci ve ikinci fıkralarda belirtilen her bir yan hizmet birimi, sadece bir yan hizmet piyasa katılımcısının yan hizmet uzlaştırma hesabına kayıt edilebilir. Yan hizmet birimlerinin kaydı esnasında bu birimlerin daha önceden tüzel kişilik kaydı tamamlanmış bir yan hizmet piyasa katılımcısı adına kayıt edilmesi şarttır. Aksi halde yan hizmet biriminin kaydı yapılmaz.
Primer frekans kontrol hizmeti tedarik esasları **MADDE 12** (2) Yan hizmet piyasa katılımcıları, birinci fıkrada belirtilen primer frekans kontrolü için ayırmış oldukları rezervleri dengeleme mekanizması kapsamında başka bir piyasaya teklif edemez veya ikili anlaşmalar yoluyla satamazlar.	**Primer frekans kontrol hizmeti tedarik esasları** **MADDE 12** (2) Yan hizmet piyasa katılımcıları, birinci fıkrada belirtilen primer frekans kontrolü için ayırmış oldukları rezervleri dengeleme mekanizması kapsamında başka bir piyasaya teklif edemez veya ikili anlaşmalar yoluyla satamazlar. Aksi halde yükümlülük yerine getirilmemiş kabul edilir ve Yönetmeliğin 30 uncu maddesi gereği yerine getirmeme bedeli uygulanır.

Primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci **MADDE 13 -** (1) Primer frekans kontrol rezerv miktarının tedarik edileceği süreç aşağıdaki adımlardan meydana gelir: a) TEİAŞ tedarik sürecine ilişkin takvimi açıklar. b) TEİAŞ tedarik sürecinin kapsayacağı tedarik dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen primer frekans kontrol yedeğininin minimum ve maksimum değerlerini içeren aralığı Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde tespit eder ve açıklanan takvime uygun olarak YHPYS aracılığıyla duyurur. c) Yan hizmet uzlaştırma hesabında 8 inci madde uyarınca belgelendirilmiş yan hizmet birimi kaydı olan ve primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşması imzalamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, duyurusu yapılan ilgili tedarik dönemin için primer frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere TEİAŞ tarafından ilgili tedarik dönemine yönelik takvime uygun olarak yayımlanacak duyuru uyarınca teklif verirler. ç) İlan edilen süreç takvimine uygun olarak TEİAŞ verilen teklifleri fiyat sıralamasını gözeterek tedarik döneminin her bir uzlaştırma dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen primer frekans kontrol rezerv miktarı kadar teklifi seçer ve tüm teklif sahiplerine bildirimde bulunur. d) Tedarik süreci sonucunda seçilen ve bu yönde bildirimde bulunulan teklif sahibi tüzel kişiler imzalamış oldukları primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmalarına uygun olarak primer frekans kontrol rezervi tedarik hizmetini yerine getirmeyi yükümlenmiş kabul edilir. e) Tedarik süreci sonucunda seçilen ve primer frekans kontrol rezerv tedarik süreci katılım anlaşması imzalamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, yükümlü oldukları rezervi kendi adlarına kayıtlı hangi yan hizmet birimlerinden sağlayacaklarını ve yan hizmet birimi bazında sağlayacakları primer frekans kontrol rezerv miktarını, rezervin	**Primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci** **MADDE 13 -** (1) Primer frekans kontrol rezerv miktarının tedarik edileceği süreç aşağıdaki adımlardan meydana gelir: a) TEİAŞ tedarik sürecine ilişkin takvimi açıklar. b) TEİAŞ tedarik sürecinin kapsayacağı tedarik dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen primer frekans kontrol yedeğininin minimum ve maksimum değerlerini içeren aralığı Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde tespit eder ve açıklanan takvime uygun olarak YHPYS aracılığıyla duyurur. c) Yan hizmet uzlaştırma hesabında 8 inci madde uyarınca belgelendirilmiş yan hizmet birimi kaydı olan ve primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşması imzalamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, duyurusu yapılan ilgili tedarik dönemin için primer frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere TEİAŞ tarafından ilgili tedarik dönemine yönelik takvime uygun olarak yayımlanacak duyuru uyarınca teklif verirler. ç) İlan edilen süreç takvimine uygun olarak TEİAŞ verilen teklifleri fiyat sıralamasını gözeterek tedarik döneminin her bir uzlaştırma dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen primer frekans kontrol rezerv miktarı kadar teklifi seçer ve tüm teklif sahiplerine bildirimde bulunur. d) Tedarik süreci sonucunda seçilen ve bu yönde bildirimde bulunulan teklif sahibi tüzel kişiler imzalamış oldukları primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmalarına uygun olarak primer frekans kontrol rezervi tedarik hizmetini yerine getirmeyi yükümlenmiş kabul edilir. e) Tedarik süreci sonucunda seçilen ve primer frekans kontrol rezerv tedarik süreci katılım anlaşması imzalamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, yükümlü oldukları rezervi kendi adlarına kayıtlı hangi yan hizmet birimlerinden sağlayacaklarını ve yan hizmet birimi bazında sağlayacakları primer frekans kontrol

sağlanacağı ~~günden önceki gün saat 09.00'a~~ kadar saatlik bazda sistem işletmecisine YHPYS aracılığıyla bildirir.	rezerv miktarını, en geç rezervin sağlanacağı saatten 1 (bir) saat öncesine kadar saatlik bazda sistem işletmecisine YHPYS aracılığıyla bildirir.
f) Tedarik süreci sonucunda seçilen tüzel kişiler, ilgili tedarik döneminde yükümlenmiş oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarını emreamade bulundurarak, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan koşullar çerçevesinde primer frekans kontrol hizmeti sağlarlar. Seçilen tüzel kişilerin, ilgili uzlaştırma dönemi için yükümlenmiş oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere bildirimde bulunduğu yan hizmet birimlerinin gerekli çalışma düzeyinde olmaları, söz konusu tüzel kişilerin sorumluluğundadır.	f) Tedarik süreci sonucunda seçilen tüzel kişiler, ilgili tedarik döneminde yükümlenmiş oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarını emreamade bulundurarak, Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan koşullar çerçevesinde primer frekans kontrol hizmeti sağlarlar. Seçilen tüzel kişilerin, ilgili uzlaştırma dönemi için yükümlenmiş oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere bildirimde bulunduğu yan hizmet birimlerinin gerekli çalışma düzeyinde olmaları, söz konusu tüzel kişilerin sorumluluğundadır.
g) Primer frekans kontrol hizmetini sağlamak için teklif vermiş ancak seçilememiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin verdiği tekliflerin, söz konusu teklif sahibi aksini TEİAŞ'a bildirmedikçe hizmetin sağlandığı tedarik dönemi süresince de geçerli olduğu kabul edilir. Bu kapsamdaki tüzel kişilerin de aşağıdaki fıkra uyarınca kendilerine bildirilecek primer frekans kontrol rezervi tedarik hizmetini imzalamış oldukları primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmaları doğrultusunda yükümlenmiş oldukları kabul edilir.	g) Primer frekans kontrol hizmetini sağlamak için teklif vermiş ancak seçilememiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin verdiği tekliflerin, söz konusu teklif sahibi aksini TEİAŞ'a bildirmedikçe hizmetin sağlandığı tedarik dönemi süresince de geçerli olduğu kabul edilir. Bu kapsamdaki tüzel kişilerin de aşağıdaki fıkra uyarınca kendilerine bildirilecek primer frekans kontrol rezervi tedarik hizmetini imzalamış oldukları primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmaları doğrultusunda yükümlenmiş oldukları kabul edilir.
ğ) Primer frekans kontrol hizmetinin sağlanacağı ilgili tedarik döneminin herhangi bir uzlaştırma döneminde, tedarik süreci ile belirlenmiş tüzel kişilerden sağlanacak primer frekans kontrol rezervlerinin haricinde ek primer frekans kontrol rezerv miktarı ihtiyacı doğması halinde g) bendi uyarınca yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerden sağlanacak primer frekans kontrol rezerv tedariği için aşağıdaki adımlar yürütülür:	ğ) Primer frekans kontrol hizmetinin sağlanacağı ilgili tedarik döneminin herhangi bir uzlaştırma döneminde, tedarik süreci ile belirlenmiş tüzel kişilerden sağlanacak primer frekans kontrol rezervlerinin haricinde ek primer frekans kontrol rezerv miktarı ihtiyacı doğması halinde (g) bendi uyarınca yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerden sağlanacak primer frekans kontrol rezerv tedariği için aşağıdaki adımlar yürütülür:
1) ~~Ek primer frekans kontrol rezerv ihtiyacının olduğu günden önceki gün saat 10:30'a kadar ortaya çıkan ihtiyaç durumlarında, TEİAŞ ilgili tedarik dönemi için yürütülen primer frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve (g) bendi uyarınca teklifleri geçerli olan tüzel kişilerin teklifleri arasından, iletim sistemi kısıtlarını dikkate alarak mümkün olan en düşük maliyet sağlanacak şekilde ilave primer frekans kontrol rezerv miktarını seçer ve ilgili teklif sahiplerine~~	1) TEİAŞ ilgili tedarik dönemi için yürütülen primer frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve teklifleri (g) bendi uyarınca geçerli olan teklif sahiplerinin kesinleşmiş gün öncesi üretim programlarını kontrol eder ve çalışma düzeyi primer

~~bildirimde bulunur. Bu şekilde seçilen tüzel kişilerin, ilgili uzlaştırma dönemi için kendilerine bildirimde bulunulan primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere, yan hizmet birimlerinin gerekli çalışma düzeyinde olmaları ve primer frekans kontrol tepkisi vermeleri ilgili yan hizmet biriminin yan hizmet uzlaştırma hesabında kayıtlı olduğu tüzel kişilerin sorumluluğundadır.~~ ~~2) Ek primer frekans kontrol rezerv ihtiyacının olduğu günden önceki gün saat 10:30'dan sonra ortaya çıkan ihtiyaç durumlarında,~~ TEİAŞ ilgili tedarik dönemi için yürütülen primer frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve teklifleri (g) bendi uyarınca geçerli olan teklif sahiplerinin kesinleşmiş gün öncesi üretim programlarını kontrol eder ve çalışma düzeyi primer frekans kontrol rezervi sağlamaya uygun olan yan hizmet birimlerinden, iletim sistemi kısıtlarını dikkate alarak ve mümkün olan en düşük maliyet sağlanacak şekilde ilave primer frekans kontrol rezerv miktarını seçer ve ilgili teklif sahiplerine bildirimde bulunur. Bu şekilde seçilen tüzel kişilerin, ilgili uzlaştırma dönemi için kendilerine bildirimde bulunulan primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere, yan hizmet birimlerinin gerekli çalışma düzeyini korumaları ve primer frekans kontrol tepkisi vermeleri ilgili yan hizmet biriminin yan hizmet uzlaştırma hesabında kayıtlı olduğu tüzel kişilerin sorumluluğundadır. h) Tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin sağlamakla yükümlü oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarını kendi adlarına kayıtlı yan hizmet birimlerinden karşılayamayacak olması veya karşılamamayı tercih etmeleri durumunda, ilgili tüzel kişiler madde hükümleri çerçevesinde yükümlülüklerini devredebilirler. ~~(g) bendi~~ uyarınca tedarik edilen primer frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez. ı) Primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci veya 17 nci madde kapsamındaki devir sonucunda yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcıları bu yükümlülüğe karşılık gelen miktardaki primer frekans kontrol rezerv miktarı kadar kapasiteyi bildirilen yan hizmet	frekans kontrol rezervi sağlamaya uygun olan yan hizmet birimlerinden, iletim sistemi kısıtlarını dikkate alarak ve mümkün olan en düşük maliyet sağlanacak şekilde ilave primer frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını seçer ve ilgili teklif sahiplerine bildirimde bulunur. Bu şekilde seçilen tüzel kişilerin, ilgili uzlaştırma dönemi için kendilerine bildirimde bulunulan primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere, yan hizmet birimlerinin gerekli çalışma düzeyini korumaları ve primer frekans kontrol tepkisi vermeleri ilgili yan hizmet biriminin yan hizmet uzlaştırma hesabında kayıtlı olduğu tüzel kişilerin sorumluluğundadır. 2) İlgili tedarik dönemi için yürütülen primer frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve teklifleri (g) bendi uyarınca geçerli olan teklif sahipleri, teklif edilen primer frekans kontrol rezerv miktarını bulunduğu çalışma seviyesinin durumuna göre arttırmak ya da azaltmak istemeleri halinde teklif döneminin 1 (bir) saat öncesine kadar miktar güncellemesi yapabilir. Miktarın arttırılması durumunda, artan miktar kadar rezerv kapasitesi, katılımcının mevcut primer rezerv teklif fiyat seviyelerinin en düşük olanında arttırılır. Miktarın azaltılması durumunda ise primer rezerv kapasitesinin teklif fiyat seviyesi en yüksek olanından başlanacak şekilde rezerv miktarı azaltılır. Ek rezerv teklifini güncellemeyen ya da iptal etmemiş olan ve ek rezerv tedarik süreci için geçerli teklifi bulunan bir yan hizmet birimi ilgili saat içerisinde TEİAŞ tarafından ek rezerv tedarik sürecinde seçilme sırası kendisine gelmesine rağmen çalışma seviyesi uygun olmadığından ve/veya arıza ve benzeri nedenlerle devre dışı olduğundan ilgili yan hizmet biriminden ek rezerv tedarik edilememesi halinde ilgili yan hizmet birimi ilgili saat için hizmeti yerine getirmediği kabul edilir Bu Yönetmeliğin 30 uncu maddesi uyarınca yaptırım uygulanır

birimi bazında emre amade tutmak ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda primer frekans kontrol tepkisi vermek suretiyle primer frekans kontrolüne katılmak zorundadırlar. (2) Primer frekans kontrol rezervi tedarik sürecine ilişkin tüm işlemler YHPYS üzerinden yürütülür.	h) Tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin sağlamakla yükümlü oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarını kendi adlarına kayıtlı yan hizmet birimlerinden karşılayamayacak olması veya karşılamamayı tercih etmeleri durumunda, ilgili tüzel kişiler 17 nci madde hükümleri çerçevesinde yükümlülüklerini devredebilirler. Bu yönetmelik hükümleri uyarınca tedarik edilen ek primer frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez. ı) Primer frekans kontrol rezervi tedarik süreci veya 17 nci madde kapsamındaki devir sonucunda yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcıları bu yükümlülüğe karşılık gelen miktardaki primer frekans kontrol rezerv miktarı kadar kapasiteyi bildirilen yan hizmet birimi bazında emre amade tutmak ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda primer frekans kontrol tepkisi vermek suretiyle primer frekans kontrolüne katılmak zorundadırlar. (2) Primer frekans kontrol rezervi tedarik sürecine ilişkin tüm işlemler YHPYS üzerinden yürütülür. (3) TEİAŞ, (ğ) bendinin 2 numaralı alt bendi uyarınca yapılan ek rezerv tedarik sürecinden sonra ek primer frekans kontrol rezerv ihtiyacının tamamının veya bir kısmının tedarik edilememesi durumunda, ihtiyaç duyulan ek rezerv miktarını, en geç rezervin sağlanacağı saatten 2 (iki) saat öncesine kadar Transfer Platformu üzerinden ilan ederek fiyat ve miktar bakımından en avantajlı mevcut teklif sahiplerinden alış işlemi olarak tedarik edebilir.
Primer frekans kontrolü rezerv yükümlülüğü transferi **MADDE 17 -** (1) TEİAŞ tarafından yürütülen tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, sağlamakla yükümlü oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını, geçerli primer frekans kontrol yan hizmet sertifikasını haiz	**Primer frekans kontrolü rezerv yükümlülüğü transferi** **MADDE 17 -** (1) TEİAŞ tarafından yürütülen tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, sağlamakla yükümlü oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını, geçerli primer frekans kontrol

ve sertifikasında yer alan teknik parametreler ile uyumlu yan hizmet birimi bulunan başka bir yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiden ~~veya kendi yan hizmet uzlaştırma hesaplarına kayıtlı farklı bir yan hizmet biriminden~~ sağlayabilirler. ~~Yükümlülüğünü devreden yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin TEİAŞ'a karşı mali yükümlülükleri devam eder.~~ (2) ~~Primer frekans kontrol rezerv yükümlülüğünün yan hizmet piyasa katılımcısı başka bir tüzel kişi tarafından veya kendi yan hizmet uzlaştırma hesaplarına kayıtlı farklı bir yan hizmet biriminden sağlanabilmesi için tedarik dönemlerini kapsayacak şekilde düzenlenen tedarik süreci sonucunda seçilen ve yükümlülüğünü transfer etmek isteyen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişi ile rezerv yükümlülüğünün transfer edileceği tüzel kişinin, transfer edilecek rezervin sağlanacağı zamandan en geç 4 saat öncesine kadar Sistem İşletmecisi'ne YHPYS aracılığıyla bildirimde bulunmaları gerekmektedir. Sistem işletmecisi, bildirimin onaylanıp onaylanmadığını en geç 1 saat içerisinde YHPYS aracılığıyla belirtir.~~ ~~(3) Primer frekans kontrolü rezerv yükümlüğünün transferi Sistem İşletmecisi'nin onayı ile birlikte geçerlilik kazanır.~~ ~~(4~~) 13 üncü Maddenin birinci fıkrasının g) bendi uyarınca tedarik edilen primer frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez.	yan hizmet sertifikasını haiz ve sertifikasında yer alan teknik parametreler ile uyumlu yan hizmet birimi bulunan başka bir yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiden sağlayabilirler. Yükümlülüğünü yükümlülük transfer platformu aracılığıyla devreden yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin TEİAŞ'a karşı mali yükümlülükleri yükümlülüğü devralan tüzel kişilik tarafından yerine getirilir. (2) 13 üncü Maddenin birinci fıkrasının g) bendi uyarınca tedarik edilen primer frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez. (3) Yükümlülük transfer platformu üzerinden otomatik olarak yapılan yükümlülüğün transferi işlemlerinin en geç rezervin sağlanacağı saatten 90 (doksan) dakika öncesine kadar tamamlanması gerekmektedir. (4) Yükümlülük transfer platformu üzerinden otomatik olarak primer frekans kontrol rezerv yükümlülüğünü devralan tüzel kişi, üstlendiği primer frekans kontrol rezerv yükümlülüğünü tekrar devredebilir. Yükümlülüğün özel emir yoluyla transfer işlemlerinde ise alınan yükümlülüğün yeniden devri gerçekleştirilemez. (5) PFK yükümlülük transfer işlemini YHPYS yazılımı yükümlülük transfer platformu aracılığıyla yapan tüzel kişiler Transfer Platformunun İşletilmesine ilişkin Usul ve Esasları kabul etmiş sayılırlar ve bu usul ve esaslara uymakla yükümlüdürler.
Primer frekans kontrol hizmetinin ücretlendirilmesi **MADDE 19-** (1) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının ç) ve g) bentleri doğrultusunda primer frekans kontrol rezervi tedarik hizmeti sağlamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere bir fatura dönemi için ödenecek primer frekans kontrol rezerv tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:	**Primer frekans kontrol hizmetinin ücretlendirilmesi** **MADDE 19-** (1) 13 üncü maddenin birinci fıkrasının ç) ve g) bentleri doğrultusunda primer frekans kontrol rezervi tedarik hizmeti sağlamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere bir fatura dönemi için ödenecek primer frekans kontrol rezerv tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$PFKT_{f,p} = \sum_{y=1}^{k}\left(\sum_{s=1}^{m}(PRM_{f,p,y,s} \times PKB_{f,s} \times KS_{p,f,y,s})\right)$$	$$PFKT_{f,p} = \sum_{y=1}^{k}\left(\sum_{s=1}^{m}(PRM_{f,p,y,s} \times PKB_{f,s} \times KS_{p,f,y,s})\right)$$
(2) Birinci fıkradaki formülde geçen; a) $PFKT_{f,p:}$ 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminde sağladığı toplam primer frekans kontrol rezerv miktarından dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL), b) $PRM_{f,p,y,s:}$ Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminin "s" saatinde ~~kendi adına kayıtlı yan hizmet birimleri veya 17 nci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı~~ "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan Primer Frekans Kontrol Rezerv Miktarını (MW), c) $PKB_{f,s:}$ 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde "f" fatura döneminin "s" saati için yan hizmet piyasa katılımcısına uygulanacak olan 18 inci madde uyarınca belirlenen saatlik Primer Frekans Kontrol Kapasite Bedeli (TL/MW), ç) $KS_{p,f,y:}$ 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı veya 17 nci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan, "f" fatura döneminin "s" saati için 29 uncu madde çerçevesinde sağla~~nama~~dığının tespit edilmesi durumunda "~~0~~", diğer durumlarda "~~1~~" olarak belirlenen Katılım Katsayısını, d) m: "f" fatura döneminde yer alan saat sayısını, e) k: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı olan veya 17 nci madde kapsamında "p" tüzel kişisinden yapılan yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan yan hizmet birimi sayısını, ifade eder.	(2) Birinci fıkradaki formülde geçen; a) $PFKT_{f,p:}$ 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminde sağladığı toplam primer frekans kontrol rezerv miktarından dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL), b) $PRM_{f,p,y,s:}$ Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminin "s" saatinde yükümlü olduğu "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan Primer Frekans Kontrol Rezerv Miktarını (MW), c) $PKB_{f,s:}$ 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde "f" fatura döneminin "s" saati için yan hizmet piyasa katılımcısına uygulanacak olan 18 inci madde uyarınca belirlenen saatlik Primer Frekans Kontrol Kapasite Bedeli (TL/MW), ç) $KS_{p,f,y:}$ 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı veya 17 nci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan, "f" fatura döneminin "s" saati için 29 uncu madde çerçevesinde sağladığının tespit edilmesi durumunda "1", diğer durumlarda "0" olarak belirlenen Katılım Katsayısını, d) m: "f" fatura döneminde yer alan saat sayısını, e) k: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı olan veya 17 nci madde kapsamında "p" tüzel kişisinden yapılan yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan yan hizmet birimi sayısını, ifade eder.

Sekonder frekans kontrol hizmeti tedarik esasları **MADDE 20 -** (1) 8 inci madde uyarınca belgelendirilmiş yan hizmet birimleri tarafından sağlanacak sekonder frekans kontrolü yedeği, bu Yönetmelikte ele alınan usul ve esaslar çerçevesinde TEİAŞ tarafından yürütülen bu Yönetmelikte düzenlenen tedarik süreci sonunda doğrudan veya yükümlülüklerin transfer yoluyla devralınması neticesinde ilgili yan hizmet birimleri tarafından sağlanır. (~~2~~) TEİAŞ tarafından, sekonder frekans kontrol hizmeti sağlayan yan hizmet piyasa katılımcılarına Yönetmelik hükümleri doğrultusunda belirlenen kapasite bedeli ödenir. Sekonder frekans kontrol hizmeti sağlanması nedeniyle ortaya çıkan enerji açık ya da fazlası Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri kapsamında enerji dengesizliği olarak değerlendirilir.	**Sekonder frekans kontrol hizmeti tedarik esasları** **MADDE 20 -** (1) 8 inci madde uyarınca belgelendirilmiş yan hizmet birimleri tarafından sağlanacak sekonder frekans kontrolü yedeği, bu Yönetmelikte ele alınan usul ve esaslar çerçevesinde TEİAŞ tarafından yürütülen bu Yönetmelikte düzenlenen tedarik süreci sonunda doğrudan veya yükümlülüklerin transfer yoluyla devralınması neticesinde ilgili yan hizmet birimleri tarafından sağlanır. (2) Yan hizmet piyasa katılımcıları, birinci fıkrada belirtilen sekonder frekans kontrolü için ayırmış oldukları rezervleri dengeleme mekanizması kapsamında başka bir piyasaya teklif edemez veya ikili anlaşmalar yoluyla satamazlar. Aksi halde yükümlülük yerine getirilmemiş kabul edilir ve Yönetmeliğin 31 inci maddesi gereği yerine getirmeme bedeli uygulanır. (3) TEİAŞ tarafından, sekonder frekans kontrol hizmeti sağlayan yan hizmet piyasa katılımcılarına Yönetmelik hükümleri doğrultusunda belirlenen kapasite bedeli ödenir. Sekonder frekans kontrol hizmeti sağlanması nedeniyle ortaya çıkan enerji açık ya da fazlası Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri kapsamında enerji dengesizliği olarak değerlendirilir.
Sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci **MADDE 21 -** (1) Sekonder frekans kontrol rezerv miktarının tedarik edileceği süreç aşağıdaki adımlardan meydana gelir. a) TEİAŞ tedarik sürecine ilişkin takvimi açıklar. b) TEİAŞ tedarik sürecinin kapsayacağı tedarik dönemi içinde sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen sekonder frekans kontrol yedeğinin minimum ve maksimum değerlerini içeren aralığı Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde, uzlaştırma dönemlerine	**Sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci** **MADDE 21 -** (1) Sekonder frekans kontrol rezerv miktarının tedarik edileceği süreç aşağıdaki adımlardan meydana gelir. a) TEİAŞ tedarik sürecine ilişkin takvimi açıklar. b) TEİAŞ tedarik sürecinin kapsayacağı tedarik dönemi içinde sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen sekonder frekans kontrol yedeğinin minimum ve maksimum değerlerini içeren aralığı Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen esaslar çerçevesinde, uzlaştırma

göre tespit eder ve tedarik takvimine uygun olarak yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere YHPYS aracılığıyla duyurur. TEİAŞ gerek görmesi halinde, ihtiyaç duyulan sekonder frekans kontrol yedeği miktarını farklı teknik özelliğe sahip kısımlara ayırarak her bir kısım için farklı tedarik süreçleri yürütebilir.	dönemlerine göre tespit eder ve tedarik takvimine uygun olarak yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere YHPYS aracılığıyla duyurur. TEİAŞ gerek görmesi halinde, ihtiyaç duyulan sekonder frekans kontrol yedeği miktarını farklı teknik özelliğe sahip kısımlara ayırarak her bir kısım için farklı tedarik süreçleri yürütebilir.
c) Yan hizmet uzlaştırma hesabında 8 inci madde uyarınca belgelendirilmiş yan hizmet birimi kaydı olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler duyurusu yapılan ilgili tedarik dönemi için sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere TEİAŞ tarafından ilgili tedarik dönemine yönelik takvime uygun olarak yayımlanacak duyuru uyarınca yan hizmet birimi bazında teklif verirler.	c) Yan hizmet uzlaştırma hesabında 8 inci madde uyarınca belgelendirilmiş yan hizmet birimi kaydı olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler duyurusu yapılan ilgili tedarik dönemi için sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere TEİAŞ tarafından ilgili tedarik dönemine yönelik takvime uygun olarak yayımlanacak duyuru uyarınca yan hizmet birimi bazında teklif verirler.
ç) İlan edilen süreç takvimine uygun olarak, TEİAŞ verilen tekliflerin fiyat sıralamasını gözeterek, tedarik döneminin her bir uzlaştırma dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen sekonder frekans kontrol rezerv miktarı kadar teklifi seçer ve tüm teklif sahiplerine bildirimde bulunur.	ç) İlan edilen süreç takvimine uygun olarak, TEİAŞ verilen tekliflerin fiyat sıralamasını gözeterek, tedarik döneminin her bir uzlaştırma dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen sekonder frekans kontrol rezerv miktarı kadar teklifi seçer ve tüm teklif sahiplerine bildirimde bulunur.
d) Tedarik süreci sonucunda seçilen ve bu yönde bildirimde bulunulan teklif sahibi tüzel kişiler imzalamış oldukları sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmalarına uygun olarak sekonder frekans kontrol tedarik hizmetini yerine getirmeyi yükümlenmiş kabul edilir.	d) Tedarik süreci sonucunda seçilen ve bu yönde bildirimde bulunulan teklif sahibi tüzel kişiler imzalamış oldukları sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmalarına uygun olarak sekonder frekans kontrol tedarik hizmetini yerine getirmeyi yükümlenmiş kabul edilir.
e) Tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet birimleri uzlaştırma hesaplarına kayıtlı olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler tedarik döneminde yükümlenmiş oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarını emreamade bulundurarak Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan koşullar çerçevesinde sekonder frekans kontrol hizmeti sağlarlar. Seçilen yan hizmet birimlerinin, ilgili uzlaştırma dönemi yükümlenmiş oldukları rezerv miktarını sağlamak üzere gerekli çalışma düzeyinde olmaları, yan hizmet birimi sahibi tüzel kişilerin sorumluluğundadır.	e) Tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet birimleri uzlaştırma hesaplarına kayıtlı olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler tedarik döneminde yükümlenmiş oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarını emreamade bulundurarak Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan koşullar çerçevesinde sekonder frekans kontrol hizmeti sağlarlar. Seçilen yan hizmet birimi sahibi tüzel kişiler gerçek zamandan 1 (bir) saat öncesine kadar sekonder frekans kontrol rezervi sağlayacakları yan hizmet birimini ve yan hizmet birimlerinden sağlayacakları sekonder rezerv miktarını güncelleyebilirler. Bildirilen yan hizmet birimlerinin, ilgili uzlaştırma dönemi yükümlenmiş oldukları rezerv miktarını sağlamak

f) Sekonder frekans kontrol hizmetini sağlamak için teklif vermiş ancak, seçilememiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin verdiği tekliflerin, söz konusu teklif sahibi aksini TEİAŞ'a bildirmedikçe hizmetin sağlandığı tedarik dönemi süresince de geçerli olduğu kabul edilir. Bu kapsamdaki tüzel kişilerin de aşağıdaki fıkra uyarınca kendilerine bildirilecek sekonder frekans kontrol rezervi tedarik hizmetini imzalamış oldukları sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmaları doğrultusunda yükümlenmiş oldukları kabul edilir. g) Sekonder frekans kontrol hizmetinin sağlanacağı ilgili tedarik döneminin herhangi bir uzlaştırma döneminde, tedarik süreci ile belirlenmiş yan hizmet birimlerinden sağlanacak sekonder frekans kontrol rezerv miktarları toplamının yetersiz kalması ve/veya ek sekonder frekans kontrol rezerv miktarı ihtiyacı doğması halinde f) bendi uyarınca çerçeve nitelikteki sekonder frekans kontrol rezervi tedarik anlaşması imzalamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerden sağlanacak sekonder frekans kontrol rezerv tedariği için aşağıdaki adımlar yürütülür: 1) ~~Ek sekonder frekans kontrol rezerv ihtiyacının olduğu günden önceki gün saat 10:30'a kadar ortaya çıkan ihtiyaç durumlarında, TEİAŞ ilgili tedarik dönemi için yürütülen sekonder frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde f) bendi uyarınca fiyat sırasına dizilen ve teklifi geçerli olan tüzel kişilerin teklifleri arasından, iletim sistemi kısıtlarını, yan hizmet biriminin teknik özelliklerini dikkate alarak mümkün olan en düşük maliyet sağlanacak şekilde ilave sekonder frekans kontrol rezerv miktarını seçer ve ilgili teklif sahiplerine bildirimde bulunur. Bu şekilde seçilen yan hizmet birimlerinin , ilgili uzlaştırma dönemi için kendilerine bildirimde bulunulan sekonder frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere gerekli çalışma düzeyinde olmaları ve sekonder frekans kontrol tepkisi vermeleri ilgili yan hizmet biriminin yan hizmet uzlaştırma hesabında kayıtlı olduğu tüzel kişilerin sorumluluğundadır.~~ ~~2) Ek sekonder frekans kontrol rezerv ihtiyacının olduğu günden önceki gün saat 10:30'dan sonra ortaya çıkan ihtiyaç durumlarında,~~	üzere gerekli çalışma düzeyinde olmaları, yan hizmet birimi sahibi tüzel kişilerin sorumluluğundadır. f) Sekonder frekans kontrol hizmetini sağlamak için teklif vermiş ancak, seçilememiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin verdiği tekliflerin, söz konusu teklif sahibi aksini TEİAŞ'a bildirmedikçe hizmetin sağlandığı tedarik dönemi süresince de geçerli olduğu kabul edilir. Bu kapsamdaki tüzel kişilerin de aşağıdaki fıkra uyarınca kendilerine bildirilecek sekonder frekans kontrol rezervi tedarik hizmetini imzalamış oldukları sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci katılım anlaşmaları doğrultusunda yükümlenmiş oldukları kabul edilir. g) Sekonder frekans kontrol hizmetinin sağlanacağı ilgili tedarik döneminin herhangi bir uzlaştırma döneminde, tedarik süreci ile belirlenmiş yan hizmet birimlerinden sağlanacak sekonder frekans kontrol rezerv miktarları toplamının yetersiz kalması ve/veya ek sekonder frekans kontrol rezerv miktarı ihtiyacı doğması halinde (f) bendi uyarınca çerçeve nitelikteki sekonder frekans kontrol rezervi tedarik anlaşması imzalamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerden sağlanacak sekonder frekans kontrol rezerv tedariği için aşağıdaki adımlar yürütülür: 1) TEİAŞ ilgili tedarik dönemi için yürütülen sekonder frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve teklifleri (f) bendi uyarınca geçerli olan teklif sahiplerinin kesinleşmiş gün öncesi üretim programlarını kontrol eder ve çalışma düzeyi sekonder frekans kontrol rezervi sağlamaya uygun olan yan hizmet birimlerinden, iletim sistem kısıtlarını dikkate alarak ilave sekonder frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını seçer ve ilgili teklif sahiplerine bildirimde bulunur Bu şekilde seçilen yan hizmet birimlerinin, ilgili uzlaştırma dönemi için kendilerine bildirimde bulunulan sekonder frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere gerekli çalışma düzeyini korumaları ve

TEİAŞ ilgili tedarik dönemi için yürütülen sekonder frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve teklifleri f) bendi uyarınca geçerli olan teklif sahiplerinin kesinleşmiş gün öncesi üretim programlarını kontrol eder ve çalışma düzeyi sekonder frekans kontrol rezervi sağlamaya uygun olan yan hizmet birimlerinden, iletim sistem kısıtlarını dikkate alarak ilave sekonder frekans kontrol rezerv miktarını seçer ve ilgili teklif sahiplerine bildirimde bulunur Bu şekilde seçilen yan hizmet birimlerinin, ilgili uzlaştırma dönemi için kendilerine bildirimde bulunulan sekonder frekans kontrol rezerv miktarını sağlamak üzere gerekli çalışma düzeyini korumaları ve sekonder frekans kontrol tepkisi vermeleri ilgili yan hizmet biriminin yan hizmet uzlaştırma hesabında kayıtlı olduğu tüzel kişilerin sorumluluğundadır. ğ) Tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin sağlamakla yükümlü oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarını kendi adlarına kayıtlı yan hizmet birimlerinden karşılayamayacak olması veya karşılamamayı tercih etmeleri durumunda, ilgili tüzel kişiler 25 inci madde hükümleri çerçevesinde yükümlülüklerini devredebilirler. ~~f) bendi~~ uyarınca tedarik edilen sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez. h) Sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci veya 25 inci madde kapsamındaki devir sonucunda yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, bu yükümlülüğe karşılık gelen miktardaki sekonder frekans kontrol rezerv miktarı kadar kapasiteyi yan hizmet birimi bazında emreamade tutmak ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda sekonder frekans kontrol tepkisi vermek suretiyle sekonder frekans kontrolüne katılmak zorundadır. (2) Sekonder frekans kontrol rezervi tedarik sürecine ilişkin tüm işlemler YHPYS üzerinden yürütülür.	sekonder frekans kontrol tepkisi vermeleri ilgili yan hizmet biriminin yan hizmet uzlaştırma hesabında kayıtlı olduğu tüzel kişilerin sorumluluğundadır. (2) İlgili tedarik dönemi için yürütülen sekonder frekans kontrol kapasitesi tedarik sürecinde fiyat sırasına dizilen ve teklifleri (f) bendi uyarınca geçerli olan teklif sahipleri teklif edilen sekonder frekans kontrol rezerv miktarını çalışma seviyesinin durumuna göre arttırmak ya da azaltmak istemeleri halinde teklif döneminin 1 (bir) saat öncesine kadar miktar güncellemesi yapabilir. Miktarın arttırılması durumunda, artan miktar kadarlık rezerv kapasitesi katılımcının mevcut sekonder rezerv teklif fiyat seviyelerinin en düşük olanında arttırılır. Miktarın azaltılması durumunda ise sekonder rezerv kapasitesinin teklif fiyat seviyesi en yüksek olanından başlanacak şekilde rezerv miktarı azaltılır. Ek rezerv teklifini güncellemeyen ya da iptal etmemiş olan ve ek rezerv tedarik süreci için geçerli teklifi bulunan bir yan hizmet birimi ilgili saat içerisinde TEİAŞ tarafından ek rezerv tedarik sürecinde seçilme sırası kendisine gelmesine rağmen çalışma seviyesi uygun olmadığından ve/veya arıza ve benzeri nedenlerle devre dışı olduğundan ilgili yan hizmet biriminden ek rezerv tedarik edilememesi halinde ilgili yan hizmet birimi ilgili saat için hizmeti yerine getirmediği kabul edilir ve Bu Yönetmeliğin 31 inci maddesi uyarınca yaptırım uygulanır. ğ) Tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin sağlamakla yükümlü oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarını kendi adlarına kayıtlı yan hizmet birimlerinden karşılayamayacak olması veya karşılamamayı tercih etmeleri durumunda, ilgili tüzel kişiler 25 inci madde hükümleri çerçevesinde yükümlülüklerini devredebilirler. Bu Yönetmelik

	hükümleri uyarınca tedarik edilen ek sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez. h) Sekonder frekans kontrol rezervi tedarik süreci veya 25 inci madde kapsamındaki devir sonucunda yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, bu yükümlülüğe karşılık gelen miktardaki sekonder frekans kontrol rezerv miktarı kadar kapasiteyi yan hizmet birimi bazında emreamade tutmak ve Elektrik Şebeke Yönetmeliğinin ilgili hükümleri doğrultusunda sekonder frekans kontrol tepkisi vermek suretiyle sekonder frekans kontrolüne katılmak zorundadır. (2) Sekonder frekans kontrol rezervi tedarik sürecine ilişkin tüm işlemler YHPYS üzerinden yürütülür. (3) TEİAŞ, (g) bendinin 2 numaralı alt bendi uyarınca yapılan ek rezerv tedarik sürecinden sonra ek sekonder frekans kontrol rezerv ihtiyacının tamamının veya bir kısmının tedarik edilememesi durumunda, ihtiyaç duyulan ek rezerv miktarını en geç rezervin sağlanacağı saatten 2 (iki) saat öncesine kadar Transfer Platformu üzerinden ilan ederek fiyat ve miktar bakımından en avantajlı mevcut teklif sahiplerinden alış işlemi olarak tedarik edebilir.
Sekonder frekans kontrolü rezerv yükümlülüğünün transferi **MADDE 25 -** (1) TEİAŞ tarafından yürütülen tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, sağlamakla yükümlü oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını, geçerli sekonder frekans kontrol performans test raporuna göre transfer edilen rezerv miktarını sağlayabilir olduğu belgelenmiş ve test raporunda yer alan teknik parametreler ile uyumlu durumda olan bir yan hizmet birimini haiz başka bir tüzel kişiden veya kendi yan hizmet uzlaştırma hesaplarına kayıtlı farklı bir yan hizmet	**Sekonder frekans kontrolü rezerv yükümlülüğünün transferi** **MADDE 25 -** (1) TEİAŞ tarafından yürütülen tedarik süreci sonucunda seçilen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler, sağlamakla yükümlü oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını, geçerli sekonder frekans kontrol performans test raporuna göre transfer edilen rezerv miktarını sağlayabilir olduğu belgelenmiş ve test raporunda yer alan teknik parametreler ile uyumlu durumda olan bir yan hizmet birimini haiz başka bir tüzel kişiden veya kendi yan hizmet uzlaştırma

biriminden sağlayabilirler. ~~Yükümlülüğünü devreden yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin TEİAŞ'a karşı mali yükümlülükleri devam eder.~~ (2) ~~Sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülüğünün başka bir yan hizmet birimi veya tüzel kişi tarafından veya kendi yan hizmet uzlaştırma hesaplarına kayıtlı farklı bir yan hizmet biriminden sağlanabilmesi için tedarik dönemlerini kapsayacak şekilde düzenlenen tedarik süreci sonucunda seçilen ve yükümlülüğünü transfer etmek isteyen yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişi ile rezerv yükümlülüğünün transfer edileceği tüzel kişinin, transfer edilecek rezervin sağlanacağı zamandan en geç 4 saat öncesine kadar sistem işletmecisine YHPYS aracılığıyla bildirimde bulunmaları gerekir. Sistem işletmecisi, bildirimin onaylanıp onaylanmadığını en geç 1 saat içerisinde YHPYS aracılığıyla belirtir.~~ ~~(3)~~ 21 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca tedarik edilen sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez.	hesaplarına kayıtlı farklı bir yan hizmet biriminden sağlayabilirler. Yükümlülüğünü yükümlülük transfer platformu aracılığıyla devreden yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerin TEİAŞ'a karşı mali yükümlülükleri yükümlülüğü devralan tüzel kişilik tarafından yerine getirilir. (2) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi uyarınca tedarik edilen sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülükleri devredilemez. (3) Yükümlülük transfer platformu üzerinden otomatik olarak yapılan yükümlülüğün transferi işlemlerinin en geç rezervin sağlanacağı saatten 90 (doksan) dakika öncesine kadar tamamlanması gerekmektedir. (4) Yükümlülük transfer platformu üzerinden otomatik olarak sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülüğünü devralan tüzel kişi, üstlendiği sekonder frekans kontrol rezerv yükümlülüğünü tekrar devredebilir. Yükümlülük transfer platformu kapsamında özel emir yoluyla transfer işlemlerinde ise alınan yükümlülüğün devri gerçekleştirilemez. (5) Yükümlülük transfer işlemini YHPYS yazılımı yükümlülük transfer platformu aracılığıyla yapan tüzel kişiler Transfer Platformunun İşletilmesine ilişkin Usul ve Esasları kabul etmiş sayılırlar ve bu usul ve esaslara uymakla yükümlüdürler.
Sekonder frekans kontrol hizmetinin ücretlendirilmesi **MADDE 27 -** (1) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (f) bentleri doğrultusunda, sekonder frekans kontrol rezervi tedarik hizmeti sağlamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere bir fatura dönemi için kapasite bedeli olarak ödenecek sekonder frekans kontrol rezerv tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır: $$SFKT_{f,p} = \sum_{y=1}^{k}\left(\sum_{s=1}^{m}(SRM_{f,p,y,s} \times SKB_{f,s} \times KS_{p,f,y,s})\right)$$	**Sekonder frekans kontrol hizmetinin ücretlendirilmesi** **MADDE 27 -** (1) 21 inci maddenin birinci fıkrasının (ç) ve (f) bentleri doğrultusunda, sekonder frekans kontrol rezervi tedarik hizmeti sağlamış olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere bir fatura dönemi için kapasite bedeli olarak ödenecek sekonder frekans kontrol rezerv tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır: $$SFKT_{f,p} = \sum_{y=1}^{k}\left(\sum_{s=1}^{m}(SRM_{f,p,y,s} \times SKB_{f,s} \times KS_{p,f,y,s})\right)$$

(2) Birinci fıkradaki formülde geçen; a) $SFKT_{f,p:}$ 21 inci madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminde sağladığı toplam sekonder frekans kontrol rezerv miktarından dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL), b) $SRM_{f,p,y,s:}$ Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminin "s" saatinde, ~~kendi adına kayıtlı yan hizmet birimleri veya 25 inci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir~~ "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan Sekonder Frekans Kontrol Rezerv Miktarını (MW), c) $SKB_{f,s:}$ 21 inci madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde "f" fatura döneminin "s" saati için yan hizmet piyasa katılımcısına uygulanacak olan 26 ncı madde uyarınca belirlenen saatlik sekonder frekans kontrol kapasite bedelini (TL/MW), ç) $KS_{p,f,y:}$ 21 inci madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı veya 25 inci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan, "f" fatura döneminin "s" saati için 29 uncu madde çerçevesinde sağla~~nama~~dığının tespiti durumunda "~~0~~", diğer durumlarda "~~1~~" olarak belirlenen Katılım Katsayısını, d) m: "f" fatura döneminde yer alan saat sayısını, e) k: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı olan veya 25 inci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan yan hizmet birimi sayısını, ifade eder. (3) Birinci ve ikinci fıkralarda geçen, sekonder frekans kontrolüne katılım katsayısı 29 uncu madde uyarınca belirlenir.	(2) Birinci fıkradaki formülde geçen; a) $SFKT_{f,p:}$ 21 inci madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminde sağladığı toplam sekonder frekans kontrol rezerv miktarından dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL), b) $SRM_{f,p,y,s:}$ Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminin "s" saatinde, yükümlü olduğu ve "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan Sekonder Frekans Kontrol Rezerv Miktarını (MW), c) $SKB_{f,s:}$ 21 inci madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde "f" fatura döneminin "s" saati için yan hizmet piyasa katılımcısına uygulanacak olan 26 ncı madde uyarınca belirlenen saatlik sekonder frekans kontrol kapasite bedelini (TL/MW), ç) $KS_{p,f,y:}$ 21 inci madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük çerçevesinde yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı veya 25 inci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan, "f" fatura döneminin "s" saati için 29 uncu madde çerçevesinde sağladığının tespiti durumunda "1", diğer durumlarda 0"" olarak belirlenen Katılım Katsayısını, d) m: "f" fatura döneminde yer alan saat sayısını, e) k: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı olan veya 25 inci madde kapsamında yükümlülük transferi suretiyle başka bir tüzel kişilik adına kayıtlı bir "y" yan hizmet birimi tarafından sağlanan yan hizmet birimi sayısını, ifade eder. (3) Birinci ve ikinci fıkralarda geçen, sekonder frekans kontrolüne katılım katsayısı 29 uncu madde uyarınca belirlenir.

Sekonder frekans kontrol hizmeti dengesizlik geri ödemesi

MADDE 28- (1) [1] Sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere seçilmiş olan yan hizmet birimlerinin aynı zamanda dengeleme güç piyasası kapsamında dengeleme birimi olarak kayıtlı olması halinde, bu durumda olan ve aynı zamanda dengeleme güç piyasası katılımcısı olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere sekonder frekans kontrol rezervi tutarına ek olarak, aşağıdaki şekilde hesaplanan dengesizlik geri ödemesi de yapılır.

$$DGÖ_{f,p} = \sum_{y=1}^{n}\left[\sum_{s=1}^{m}\left(DM_{f,y,s} \times \left(NPTF_{f,s} - SMF_{f,s} \times (1+k)^{a} \times (1-l)^{b}\right) \times DK_{s}\right)\right] \quad (2)$$

Birinci fıkradaki formülde geçen;

a) DGÖf,p: "p" yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin "f" fatura döneminde sağladığı sekonder frekans kontrol hizmetinden dolayı oluşan enerji dengesizliklerine ilişkin alacak olarak tahakkuk ettirilecek dengesizlik geri ödemesi tutarını (TL),

b) DMf, y, s: "y" yan hizmet biriminin , "f" fatura döneminin "s" saati için ~~gerçekleşen~~ dengesizlik miktarını (MWh),

c) SMFf,s: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uygulamaları uyarınca hesaplanarak TEİAŞ tarafından duyurulan, "f" fatura döneminin "s" saatine ilişkin dengeleme güç piyasası kapsamında hesaplanan saatlik Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

ç) NPTFf,s: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uygulamaları uyarınca "f" fatura döneminin "s" saatine ilişkin Gün Öncesi Piyasası kapsamında hesaplanan nihai piyasa takas fiyatını (TL/MWh),

Sekonder frekans kontrol hizmeti dengesizlik geri ödemesi

MADDE 28- (1) [2] Sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere seçilmiş olan yan hizmet birimlerinin aynı zamanda dengeleme güç piyasası kapsamında dengeleme birimi olarak kayıtlı olması halinde, bu durumda olan ve aynı zamanda dengeleme güç piyasası katılımcısı olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere sekonder frekans kontrol rezervi tutarına ek olarak, aşağıdaki şekilde hesaplanan dengesizlik geri ödemesi de yapılır.

$$DGÖ_{f,p} = \sum_{y=1}^{n}\sum_{s=1}^{m} GÖDM \times ([NPTF - maks(SMF, NPTF) \times (1+k)] \times NDK_{s} + [NPTF - min(SMF, NPTF) \times (1-l)] \times PDK_{s}) \quad (2)$$

(2) Birinci fıkradaki formülde geçen;

a) DGÖf,p: "p" yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin "f" fatura döneminde sağladığı sekonder frekans kontrol hizmetinden dolayı oluşan enerji dengesizliklerine ilişkin alacak olarak tahakkuk ettirilecek dengesizlik geri ödemesi tutarını (TL),

b) GÖDMf, y, s: "y" yan hizmet biriminin , "f" fatura döneminin "s" saati için sağladığı sekonder frekans kontrol hizmetinden dolayı oluşan enerji dengesizliklerine ilişkin olarak ilgili yan hizmet piyasası katılımcısına yapılacak dengesizlik geri ödemesi hesabında esas alınacak dengesizlik miktarını (MWh),

c) SMFf,s: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uygulamaları uyarınca hesaplanarak TEİAŞ tarafından duyurulan, "f" fatura döneminin "s" saatine ilişkin dengeleme güç piyasası kapsamında hesaplanan saatlik Sistem Marjinal Fiyatını (TL/MWh),

[1] 12 Ocak 2018 tarihli ve 30299 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

[2] 12 Ocak 2018 tarihli ve 30299 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelikle değiştirilmiştir.

~~d) DKs: "s" saati için sistemde enerji açığı olduğu zamanlarda, aynı zamanda dengeleme güç piyasası katılımcısı niteliği taşıyan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin enerji dengesizlik miktarının ve sekonder frekans kontrol hizmeti sağlanmasından dolayı aynı zamanda dengeleme birimi niteliği taşıyan yan hizmet biriminde oluşan dengesizlik miktarının negatif olması ile sistemde enerji fazlası olduğu zamanlarda aynı zamanda dengeleme güç piyasası katılımcısı niteliği taşıyan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin enerji dengesizlik miktarının ve sekonder frekans kontrol hizmeti sağlanmasından dolayı aynı zamanda dengeleme birimi niteliği taşıyan yan hizmet biriminde oluşan dengesizlik miktarının pozitif olması durumlarında "1" aksi durumda "0" değerini alan dengesizlik katsayısını,~~	ç) NPTFf,s: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uygulamaları uyarınca "f" fatura döneminin "s" saatine ilişkin Gün Öncesi Piyasası kapsamında hesaplanan nihai piyasa takas fiyatını (TL/MWh),
	d) NDKs: "s" saatinde sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere seçilmiş olan ve aynı zamanda dengeleme birimi niteliğini haiz yan hizmet birimleri için sekonder frekans kontrol hizmeti sağlanmasından dolayı ilgili yan hizmet biriminde oluşan dengesizlik miktarının negatif olması durumunda "1" aksi durumda "0" değerini alan dengesizlik katsayısını,
	e) PDKs: "s" saatinde sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere seçilmiş olan ve aynı zamanda dengeleme birimi niteliğini haiz yan hizmet birimleri için sekonder frekans kontrol hizmeti sağlanmasından dolayı ilgili yan hizmet biriminde oluşan dengesizlik miktarının pozitif olması durumunda "1" aksi durumda "0" değerini alan dengesizlik katsayısını,
~~e~~) m: "f" fatura döneminde yer alan saat sayısını,	f) m: "f" fatura döneminde yer alan saat sayısını,
~~f~~) n: "p" yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişisinin yan hizmet uzlaştırma hesabına kayıtlı olan yan hizmet birim sayısını,	g) n: "p" yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişisinin yan hizmet uzlaştırma hesabına kayıtlı olan yan hizmet birim sayısını,
~~g~~) k: Kurul tarafından değeri "0" ile "1" arasında belirlenerek en az üç ay öncesinden duyurulmak kaydı ile katılımcıların negatif enerji dengesizliği halinde kullanılacak ve Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında belirlenmiş olan katsayıyı,	ğ) k: Kurul tarafından değeri "0" ile "1" arasında belirlenerek en az üç ay öncesinden duyurulmak kaydı ile katılımcıların negatif enerji dengesizliği halinde kullanılacak ve Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında belirlenmiş olan katsayıyı,
~~ğ) l: Kurul tarafından değeri "0" ile "1" arasında belirlenerek en az üç ay öncesinden duyurulmak kaydı ile katılımcıların pozitif enerji dengesizliği halinde kullanılacak ve Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği kapsamında belirlenmiş olan katsayıyı,~~	
~~h) a: Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişinin enerji dengesizlik miktarının negatif olduğu saatlerde 1 ve diğer saatlerde 0 değerini alan katsayıyı,~~	ifade eder.
~~ı) b: Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişinin enerji dengesizlik miktarının pozitif olduğu saatlerde 1 ve diğer saatlerde 0 değerini alan katsayıyı,~~	(3) Sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere seçilmiş olan ve aynı zamanda dengeleme birimi niteliğini haiz yan hizmet birimleri için yan hizmet uzlaştırma hesabına kayıtlı bulundukları yan hizmet piyasa katılımcısı ve aynı zamanda dengeleme güç piyasası katılımcısı olan tüzel kişilere, PDKs ve NDKs

ifade eder. (3) Sekonder frekans kontrol hizmeti sağlamak üzere seçilmiş olan ve aynı zamanda dengeleme birimi niteliğini haiz yan hizmet birimleri için yan hizmet uzlaştırma hesabına kayıtlı bulundukları yan hizmet piyasa katılımcısı ve aynı zamanda dengeleme güç piyasası katılımcısı olan tüzel kişilere, DKs katsayı~~sının~~ "1" olduğu her durumda, ikinci fıkrada belirtilen formül uyarınca hesaplanan dengesizlik geri ödemesi yapılır. 29 uncu madde uyarınca yapılan izleme sonucunda sekonder frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi durumunda dengesizlik geri ödemesi yapılmaz (4) Bir fatura dönemi için, aynı zamanda dengeleme birimi niteliğini de haiz her bir yan hizmet biriminin, her bir saatteki enerji dengesizlik miktarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır: ~~$DM_{f,y,s} = (VM_{f,y,s} \quad ÇM_{f,y,s}) \quad KGÜP_{f,y,s} + \left(\sum_{r=1}^{t2} KEYATM_{f,y,s,r} \quad \sum_{r=1}^{t1} KEYALM_{f,y,s,r}\right)$~~ (5) Dördüncü fıkradaki formülde geçen; a) DMf,y,s: "y" yan hizmet biriminin , "f" fatura döneminin "s" saati için ~~gerçekleşen~~ dengesizlik miktarını (MWh), ~~b) VMf,y,s: "y" yan hizmet biriminin, "f" fatura döneminin "s" saati için veriş miktarını (MWh),~~ ~~c) ÇMf,y,s: "y" yan hizmet biriminin, "f" fatura döneminin "s" saati için çekiş miktarını (MWh),~~ ~~ç) KGÜPf,y,s: "y" yan hizmet birimi için "f" fatura döneminin "s" saatinde geçerli olan kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programını (MWh),~~ ~~d) KEYATMf,y,s,r: "y" yan hizmet biriminin, "f" fatura döneminin "s" saati için geçerli "r" teklifi kabul edilerek verilen ve yerine getirilmiş olan yük atma talimatı miktarını (MWh),~~ ~~e) KEYALMf,y,s,r: "y" yan hizmet biriminin, "f" fatura döneminin "s" saati için geçerli "r" teklifi kabul edilerek verilen ve yerine getirilmiş olan yük alma talimatı miktarını (MWh),~~	katsayısı<u>larının</u> "1" olduğu her durumda, ikinci fıkrada belirtilen formül uyarınca hesaplanan dengesizlik geri ödemesi yapılır. 29 uncu madde uyarınca yapılan izleme sonucunda sekonder frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi durumunda dengesizlik geri ödemesi yapılmaz (4) Bir fatura dönemi için, aynı zamanda dengeleme birimi niteliğini de haiz her bir yan hizmet biriminin, her bir saatteki enerji dengesizlik miktarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır: <u>$DM = \frac{\sum_{i=1}^{900}(Pgen_i - (\frac{MAXC_i + MINC_i}{2}))xK_{sfk,i}}{900}$</u> <u>DM<0 ise GÖDM=maks(DM, -Rsfk)</u> <u>DM>0 ise GÖDM=min(DM, R_{sfk})</u> (5) Dördüncü fıkradaki formülde geçen; a) <u>GÖ</u>DMf,y,s: "y" yan hizmet biriminin , "f" fatura döneminin "s" saati için <u>sağladığı sekonder frekans kontrol hizmetinden dolayı oluşan enerji dengesizliklerine ilişkin olarak ilgili yan hizmet piyasası katılımcısına yapılacak dengesizlik geri ödemesi hesabında esas alınacak</u> dengesizlik miktarını (MWh), <u>b) $DM_{f,y,s:}$ "y" yan hizmet biriminin , "f" fatura döneminin "s" saati için gerçekleşen dengesizlik miktarını (MWh),</u> <u>c) $Pgen_i$: Sekonder frekans kontrol hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin brüt üretim noktasında gerçekleştirdiği üretim miktarını (MW),</u> <u>ç) $MAXC_i$: Sekonder frekans kontrol hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin üst limit değerini,</u> <u>d) $MINC_i$: Sekonder frekans kontrol hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin alt limit değerini</u> <u>e) $Rsfk_{y,f,s}$: "y" yan hizmet biriminin , "f" fatura döneminin "s" saati için yükümlülüğü bulunan sekonder rezerv miktarını</u> <u>f) $Ksfk._{y,f,s,i}$: "f" fatura döneminin "s" saati için sekonder rezerv yükümlülüğü bulunan y" yan hizmet biriminin otomatik üretim

~~f) t1: "y" yan hizmet biriminin "s" saati için dengeleme güç piyasası kapsamındaki kabul edilmiş olan tüm yük alma talimatlarının sayısını,~~ ~~g) t2: "y" yan hizmet biriminin "s" saati için dengeleme güç piyasası kapsamındaki kabul edilmiş olan tüm yük atma tekliflerinin sayısını,~~ ifade eder.	kontrol programından iletilen sinyallere karşılık verdiği anlık tepkinin tolerans içinde olması durumunda 1 diğer durumlarda 0 olan katsayıyı, g) i: "f" fatura döneminin "s" saati için sekonder rezerv yükümlülüğü bulunan y" yan hizmet birimine Otomatik Üretim Kontrol (AGC) sistemi/arabiriminden 4 saniyelik periyotlarla iletilen sinyal sayısı ifade eder. 6) Sekonder frekans kontrolü hizmetinden dolayı oluşan dengesizliklerin miktarı TEİAŞ tarafından hesaplanarak dengesizlik geri ödemesinin hesaplanabilmesi için EPİAŞ'a gönderilir.
Frekans kontrolünün izlenmesi **MADDE 29** - (1) Tedarik süreci sonucunda veya yükümlülüğün devri suretiyle oluşturulan primer ve/veya sekonder frekans kontrol rezervlerinin izlenmesi ve bu hizmetlerin yan hizmet birimlerince sağlanıp sağlanamadığının tespiti amacıyla; BYTM'ler aşağıdaki veri ve bilgileri dikkate alırlar; a) TEİAŞ'a ait SCADA sisteminden veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen veri ve bilgiler b) Primer ve/veya sekonder frekans kontrol hizmeti sağlayan yan hizmet birimlerinde bulunan kayıt cihazlarından elde edilen veri ve bilgiler c) İlgili yan hizmet piyasa katılımcıları tarafından YHPYS aracılığıyla yapılan bildirimler. İlgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerce yan hizmet birimlerinin emre amadelik durumlarına ilişkin ~~Sistem İşletmecisi~~ ve/veya BYTM'lere yapılan kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı bildirimleri kullanılır. Öncelikli olarak TEİAŞ SCADA veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen verileri kullanılır. TEİAŞ SCADA veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları verilerinin bulunmadığı ve/veya değerlendirme için	**Frekans kontrolünün izlenmesi** **MADDE 29** - (1) Tedarik süreci sonucunda veya yükümlülüğün devri suretiyle oluşturulan primer ve/veya sekonder frekans kontrol rezervlerinin izlenmesi ve bu hizmetlerin yan hizmet birimlerince sağlanıp sağlanamadığının tespiti amacıyla; MYMT ve/veya BYTM'ler aşağıdaki veri ve bilgileri dikkate alırlar; a) TEİAŞ'a ait SCADA sisteminden veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen veri ve bilgiler b) Primer ve/veya sekonder frekans kontrol hizmeti sağlayan yan hizmet birimlerinde bulunan kayıt cihazlarından elde edilen veri ve bilgiler c) İlgili yan hizmet piyasa katılımcıları tarafından YHPYS aracılığıyla yapılan bildirimler. İlgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilerce yan hizmet birimlerinin emre amadelik durumlarına ilişkin MYTM ve/veya BYTM'lere yapılan kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programı bildirimleri kullanılır. Öncelikli olarak TEİAŞ SCADA veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen verileri kullanılır. TEİAŞ SCADA veya

yetersiz olduğu durumlarda yan hizmet birimi tarafından gönderilen söz konusu tesislerde bulunan kayıt cihazlarından elde edilen veriler kullanılır. Günlük frekans kontrol verilerinin hizmete katılan yan hizmet birimleri tarafından TEİAŞ'a gönderileceğine dair hususlara katılım anlaşmalarında yer verilir. (2) TEİAŞ SCADA veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen verilerin veya yan hizmet birimlerinden elde edilmesi gereken verilerin olmadığı durumlarda, ilgili yan hizmet birimleri, transfer etmedikleri primer ve/veya sekonder frekans kontrol rezervlerini sağlamamış kabul edilir. (3) Primer frekans kontrolü hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin izlenmesi saatlik bazda aşağıda belirtilen şekilde gerçekleştirilir. a) Ek-1'de belirtilen matematiksel model doğrultusunda; yan hizmet birimlerinin sistemde oluşan fiili frekans sapması altında ve 13 üncü madde kapsamında üstlendikleri yükümlülük veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülüklerin transferi suretiyle üstlendikleri primer frekans kontrol rezervi miktarını tuttukları varsayılarak, beklenen aktif çıkış gücü değerleri hesaplanır. b) Hesaplamalar neticesinde elde edilen aktif çıkış gücü değerlerine primer frekans kontrol ~~rezervinin ±%10'u~~ eklenerek tolerans aralığı belirlenir. Birinci fıkra kapsamında elde edilen yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin bu tolerans aralığı içinde olup olmadığı tespit edilir. c) UEVÇB aktif çıkış gücü verilerinin tolerans bandının dışında olduğu sürenin, ilgili saatin %10'undan fazla olması durumunda, inceleme yapılan saat için ilgili yan hizmet birimlerinin primer frekans kontrolü hizmetini sağlamadığı kabul edilir. (4) Sekonder frekans kontrolü hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin izlenmesi aşağıda belirtildiği gibi gerçekleştirilir.	TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları verilerinin bulunmadığı ve/veya değerlendirme için yetersiz olduğu durumlarda yan hizmet birimi tarafından gönderilen söz konusu tesislerde bulunan kayıt cihazlarından elde edilen veriler kullanılır. Günlük frekans kontrol verilerinin hizmete katılan yan hizmet birimleri tarafından TEİAŞ'a gönderileceğine dair hususlara katılım anlaşmalarında yer verilir. (2) TEİAŞ SCADA veya TEİAŞ güç kalitesi çözümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen verilerin veya yan hizmet birimlerinden elde edilmesi gereken verilerin olmadığı durumlarda, ilgili yan hizmet birimleri, transfer etmedikleri primer ve/veya sekonder frekans kontrol rezervlerini sağlamamış kabul edilir. (3) Primer frekans kontrolü hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin izlenmesi saatlik bazda aşağıda belirtilen şekilde gerçekleştirilir. a) Ek-1'de belirtilen matematiksel model doğrultusunda; yan hizmet birimlerinin sistemde oluşan fiili frekans sapması altında ve 13 üncü madde kapsamında üstlendikleri yükümlülük veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülüklerin transferi suretiyle üstlendikleri primer frekans kontrol rezervi miktarını tuttukları varsayılarak, beklenen aktif çıkış gücü değerleri hesaplanır. b) Hesaplamalar neticesinde elde edilen aktif çıkış gücü değerlerine primer frekans kontrol hizmetine katılan ünitelerin toplam kurulu gücünün ±%1'i eklenerek tolerans aralığı belirlenir. Birinci fıkra kapsamında elde edilen yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin bu tolerans aralığı içinde olup olmadığı tespit edilir. c) UEVÇB aktif çıkış gücü verilerinin tolerans bandının dışında olduğu sürenin, ilgili saatin %10'undan fazla olması durumunda, inceleme yapılan saat için ilgili yan hizmet birimlerinin primer frekans kontrolü hizmetini sağlamadığı kabul edilir. (4) Sekonder frekans kontrolü hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin izlenmesi aşağıda belirtildiği gibi gerçekleştirilir.

a) Ek-1'de belirtilen matematiksel model doğrultusunda yan hizmet birimlerinin otomatik üretim kontrol sistemi tarafından gönderilen aktif güç referans değeri dikkate alınarak ve 21 inci madde kapsamında üstlendikleri yükümlülük veya 25 inci madde kapsamındaki yükümlülüklerin transferi suretiyle üstlendikleri sekonder frekans kontrol rezervi miktarını tuttukları varsayılarak beklenen aktif çıkış gücü değerleri hesaplanır. b) Hesaplamalar neticesinde elde edilen aktif çıkış gücü değerlerine sekonder frekans kontrol rezervinin ±%10'u eklenerek tolerans aralığı belirlenir. Birinci fıkra kapsamında elde edilen yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin bu tolerans aralığı içinde olup olmadığı tespit edilir. c) Yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin tolerans bandının dışında olduğu süre~~nin, ilgili saatin %10'undan fazla olması durumunda, inceleme yapılan saat için ilgili üretim tesisinin sekonder frekans kontrolü hizmetini sağlamadığı kabul edilir.~~ (5) Primer ve sekonder frekans kontrolü hizmetlerine aynı anda katılan üretim tesislerinin izlenmesi aşağıda belirtildiği gibi gerçekleştirilir. a) Ek-1'de belirtilen matematiksel model doğrultusunda yan hizmet birimlerinin sistemde oluşan fiili frekans sapması altında ve otomatik üretim kontrol sistemi tarafından gönderilen aktif güç referans değeri dikkate alınarak; 13 üncü ve 21 inci maddeler kapsamında üstlendikleri primer ve sekonder frekans kontrol rezervi tedarik yükümlülükleri veya 17 nci ve 25 inci maddeler kapsamındaki yükümlülüklerin transferi suretiyle üstlendikleri primer ve sekonder frekans kontrol rezervi miktarlarını tuttukları varsayılarak beklenen aktif çıkış gücü değerleri hesaplanır. b) Hesaplamalar neticesinde elde edilen aktif çıkış gücü değerlerine primer ve sekonder frekans kontrol rezervlerinin toplamının ±%10'u eklenerek tolerans aralığı belirlenir. Birinci fıkra kapsamında	a) Ek-1'de belirtilen matematiksel model doğrultusunda yan hizmet birimlerinin otomatik üretim kontrol sistemi tarafından gönderilen aktif güç referans değeri dikkate alınarak ve 21 inci madde kapsamında üstlendikleri yükümlülük veya 25 inci madde kapsamındaki yükümlülüklerin transferi suretiyle üstlendikleri sekonder frekans kontrol rezervi miktarını tuttukları varsayılarak beklenen aktif çıkış gücü değerleri hesaplanır. b) Hesaplamalar neticesinde elde edilen aktif çıkış gücü değerlerine sekonder frekans kontrol rezervinin ±%10'u eklenerek tolerans aralığı belirlenir. Birinci fıkra kapsamında elde edilen yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin bu tolerans aralığı içinde olup olmadığı tespit edilir. c) Yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin tolerans bandının dışında olduğu süre göz önünde bulundurularak ilgili saat için ilgili üretim tesisinin sekonder frekans kontrolü izleme sonuçları aşağıdaki hususlar doğrultusunda değerlendirilir: 1) Tolerans bandının dışında olan süre ilgili uzlaştırma döneminin % 10'una eşit veya %10 değerinden daha küçük ise sağladı olarak değerlendirilir. 2) Tolerans bandının dışında olan süre ilgili uzlaştırma döneminin % 10'undan büyük ve % 50 değerinden küçük ise sağlamadı olarak değerlendirilir. 3) Tolerans bandının dışında olan süre ilgili uzlaştırma döneminin % 50'sine eşit veya % 50 değerinden büyük ise katılmadı olarak değerlendirilir. ç) Ek rezerv talimatı ile MYTM tarafından Sekonder Frekans Kontrolü hizmetine dahil edilen yan hizmet birimleri bu ek rezerv talimatını hizmeti yerine getireceği saat içinde veya hizmetin yerine getirileceği saate 15 (on beş) dakikadan daha az süre kala almışsa, hizmetin sağlanmaya başladığı dakikadan itibaren saat sonuna kadar kalan süre için % 10'luk tolerans dahilinde hizmeti yerine getirip getirmediğine bakılır. Bu durumda olan santrallere o saat için

elde edilen yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin bu tolerans aralığı içinde olup olmadığı tespit edilir. c) Yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin tolerans bandının dışında olduğu süre~~nin, ilgili saatin %10'undan fazla olması durumunda, inceleme yapılan saat için ilgili üretim tesisinin primer ve sekonder frekans kontrolü hizmetini sağlamadığı kabul edilir.~~	ödenecek sekonder hizmet bedeli, hizmeti yerine getirdikleri dakikaların toplamının 60'a bölünmesi suretiyle çıkan oran değeri ile çarpılması suretiyle hesaplanır. (5) Primer ve sekonder frekans kontrolü hizmetlerine aynı anda katılan üretim tesislerinin izlenmesi aşağıda belirtildiği gibi gerçekleştirilir. a) Ek-1'de belirtilen matematiksel model doğrultusunda yan hizmet birimlerinin sistemde oluşan fiili frekans sapması altında ve otomatik üretim kontrol sistemi tarafından gönderilen aktif güç referans değeri dikkate alınarak; 13 üncü ve 21 inci maddeler kapsamında üstlendikleri primer ve sekonder frekans kontrol rezervi tedarik yükümlülükleri veya 17 nci ve 25 inci maddeler kapsamındaki yükümlülüklerin transferi suretiyle üstlendikleri primer ve sekonder frekans kontrol rezervi miktarlarını tuttukları varsayılarak beklenen aktif çıkış gücü değerleri hesaplanır. b) Hesaplamalar neticesinde elde edilen aktif çıkış gücü değerlerine primer ve sekonder frekans kontrol rezervlerinin toplamının ±%10'u eklenerek tolerans aralığı belirlenir. Birinci fıkra kapsamında elde edilen yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin bu tolerans aralığı içinde olup olmadığı tespit edilir. c) Yan hizmet birimi aktif çıkış gücü verilerinin tolerans bandının dışında olduğu süre göz önünde bulundurularak ilgili saat için ilgili üretim tesisinin frekans kontrolü izleme sonuçları aşağıdaki hususlar doğrultusunda değerlendirilir: 1) Tolerans bandının dışında olan süre ilgili uzlaştırma döneminin % 10'una eşit veya % 10 değerinden daha küçük ise sağladı olarak değerlendirilir. 2) Tolerans bandının dışında olan süre ilgili uzlaştırma döneminin % 10'undan büyük ve % 50 değerinden küçük ise sağlamadı olarak değerlendirilir. 3) Tolerans bandının dışında olan süre ilgili uzlaştırma

	döneminin % 50'ına eşit veya % 50 değerinden büyük ise katılmadı olarak değerlendirilir. (6) Eş zamanlı olarak PFK ve SFK hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin hizmetlerden sadece birisi için arıza bildiriminde bulunması ve/veya yan hizmet biriminin hizmetlerden yalnızca birine katılımını engelleyen bir durumun hizmetin sağlanacağı zaman diliminden önce ortaya çıkması durumunda; a) Yalnızca SFK hizmeti için katılıma engel bir durumun ortaya çıkması halinde yan hizmet biriminin PFK hizmet yükümlülükleri müstakil olarak devam ettiğinden, PFK hizmetine ilişkin izleme ve kontrol işlemlerinin bu Yönetmeliğin 29 uncu maddenin üçüncü fıkrası çerçevesinde, b) Yalnızca PFK hizmeti için katılıma engel bir durumun ortaya çıkması halinde yan hizmet birimi SFK hizmet yükümlülükleri müstakil olarak devam ettiğinden, SFK hizmetine ilişkin izleme ve kontrol işlemlerinin bu Yönetmeliğin 29 uncu maddenin dördüncü fıkrası çerçevesinde gerçekleştirilmelidir.
Primer frekans kontrolüne ilişkin yerine getirmeme bedelleri **MADDE 30 -** (1) 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük kapsamında primer frekans kontrol rezervi sağlayan veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen ve devrede olan bir yan hizmet biriminin, herhangi bir sebeple 29 uncu madde kapsamında yapılan izleme sonucunda primer frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi durumunda, 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin söz konusu olduğu uzlaştırma dönemi için kapasite bedeli ödemesi yapılmaz. Bununla birlikte, 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen devrede olan bir yan hizmet biriminin dengeleme güç piyasası kapsamında TEİAŞ'tan almış	**Primer frekans kontrolüne ilişkin yerine getirmeme bedelleri** **MADDE 30 -** (1) 13 üncü madde uyarınca üstlenmiş olduğu yükümlülük kapsamında primer frekans kontrol rezervi sağlayan veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen ve devrede olan bir yan hizmet biriminin, herhangi bir sebeple 29 uncu madde kapsamında yapılan izleme sonucunda primer frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi durumunda, 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin söz konusu olduğu uzlaştırma dönemi için kapasite bedeli ödemesi yapılmaz. Bununla birlikte, 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi

olduğu bir yük atma talimatı sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin altına düşmesi durumları hariç olmak üzere, bu şekildeki bir yan hizmet biriminin, primer frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi durum~~un~~da, 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin söz konusu olduğu uzlaştırma dönemi için MW başına ödenmesi öngörülen primer frekans kontrol kapasite bedelinin %25'i kadar yerine getirmeme bedeli uygulanır. (2) 13 üncü madde kapsamında üstlendiği yükümlülük veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenmiş devrede olan bir yan hizmet biriminin, primer frekans kontrol hizmetine katılımını engelleyen bir arıza sebebiyle primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlayamaması veya beklenmedik işletme şartları sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin altına düşmesi durumlarında, olayı müteakiben önce sözlü daha sonra da takip eden saat içinde hizmeti sağlayacak yan hizmet biriminin TEİAŞ'a YHPYS aracılığıyla bildirimde bulunulması kaydıyla, ilgili saat ve ~~sonraki dört~~ saat için ~~kapasite bedeli ödenmez ve bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen yerine getirmeme bedeli uygulanmaz.~~ Söz konusu durumların bu süre içinde giderilerek, yan hizmet biriminin minimum kararlı üretim düzeyi seviyesine çıkması ile birlikte yükümlülüğü yeniden başlar. Söz konusu durumların bu süreyi takip eden saatlerde de tekrar etmesi veya devam etmesi halinde, 13 üncü madde uyarıca yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin yükümlülüğünü, uzlaştırma hesabına kayıtlı bulunan diğer yan hizmet birimlerinden veya yükümlülüğün transferi yoluyla katılım anlaşması imzalamış başka bir yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiden sağlaması zorunludur. Aksi takdirde, kapasite bedeli ödenmez ve birinci fıkradaki yerine getirmeme bedeli uygulanır.	suretiyle yükümlülük üstlenen devrede olan bir yan hizmet biriminin dengeleme güç piyasası kapsamında TEİAŞ'tan almış olduğu bir yük atma talimatı sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin altına düşmesi durumları hariç olmak üzere, bu şekildeki bir yan hizmet biriminin, primer frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi veya tedarik süreci sonucunda üstlenmiş olduğu yükümlülüğünden daha az miktarda bildirimde bulunması durumlarında, 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin söz konusu olduğu uzlaştırma dönemi için MW başına ödenmesi öngörülen primer frekans kontrol kapasite bedelinin %25'i kadar yerine getirmeme bedeli uygulanır. (2) 13 üncü madde kapsamında üstlendiği yükümlülük veya 17 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenmiş devrede olan bir yan hizmet biriminin, primer frekans kontrol hizmetine katılımını engelleyen bir arıza sebebiyle primer frekans kontrol rezerv miktarını sağlayamaması veya beklenmedik işletme şartları sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin altına düşmesi durumlarında, yükümlü oldukları primer frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını arızaya düşen rezerv miktarı olarak, olayı müteakiben önce sözlü daha sonra da takip eden saat içinde hizmeti sağlayacak yan hizmet biriminin TEİAŞ'a arızaya sebep olan teknik gerekçe ile birlikte YHPYS aracılığıyla bildirimde bulunulması kaydıyla, ilgili saat ve takip eden saat için arıza bildirdiği miktar kadar kapasite bedeli ödenmez ve primer frekans kontrol yükümlülüğünden arıza bildirdiği miktar kadar muaf sayılır. Söz konusu durumların bu süre içinde giderilerek, yan hizmet biriminin minimum kararlı üretim düzeyi seviyesine çıkması ile birlikte yükümlülüğü yeniden başlar. Söz konusu durumların bu süreyi takip eden saatlerde de tekrar etmesi veya devam etmesi halinde, 13 üncü madde uyarıca yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa

	katılımcısı tüzel kişinin yükümlülüğünü, uzlaştırma hesabına kayıtlı bulunan diğer yan hizmet birimlerinden veya yükümlülüğün transferi yoluyla katılım anlaşması imzalamış başka bir yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiden sağlaması zorunludur. Aksi takdirde, kapasite bedeli ödenmez ve birinci fıkradaki yerine getirmeme bedeli uygulanır. 3) 13 üncü madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş veya 17'nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen bir yan hizmet biriminin dengeleme güç piyasası acil durum kapsamında TEİAŞ'tan almış olduğu bir yük atma (YAT) talimatı sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin (MKÜD) altına düşmesi ya da TEİAŞ altyapısından kaynaklı arıza durumlarında ilgili üretim tesisinin bu süre boyunca gün öncesinden bildirimde bulunmuş olduğu primer frekans kontrol rezerv miktarını sağladığı kabul edilir ve bu süre primer frekans kontrolüne katılım süresine dâhil edilir. Verilen acil durum YAT talimatının sona ermesinin ardından üretim tesisinin MKÜD'e çıkması veya TEİAŞ'ın altyapısından kaynaklı arızanın giderilmesi ile yükümlülüğü yeniden başlar. Verilen acil durum yük YAT talimatının sona ermesinin ardından hidrolik üniteler için 1 (bir) saat ve termik üniteler için 2 (iki) saat içinde MKÜD'e ulaşamayan üniteler için bu maksimum süreler sonunda yükümlülüğünün tekrar başladığı kabul edilir. Primer Frekans Kontrolü ve Sekonder Frekans Kontrolü hizmetini aynı saat için birlikte yerine getiren yan hizmet birimleri gerçek zamanda işletme sırasında yan hizmete katılırken TEİAŞ'ın SCADA sisteminden gönderilen set sinyalini takip edemediği veya bu sinyalin sabit geldiği durumda konuyu derhal MYTM operatörüne MYTM'de bulunan sabit telefon ve/veya paks üzerinden bildirmekle

	yükümlüdür. Sinyalin takip edilmemeye başlandığı andan itibaren en geç 6 (altı) dakika içerisinde herhangi bir bildirim yapılmaması durumunda ve ilgili saatin kontrolü neticesinde yan hizmet biriminin beklenen sekonder frekans tepkisini sağlamadığının tespiti durumunda ilgili saat için sekonder kapasite bedeli ödenmez. Böyle bir durumda, Yan hizmet biriminin primer frekans kontrolü tepkisi bu Yönetmeliğin 29'uncu maddesi hükümlerine göre müstakil olarak kontrol edilir.
Sekonder frekans kontrolüne ilişkin yerine getirmeme bedelleri **MADDE 31** (1) 21 inci madde kapsamında üstlendiği yükümlülük kapsamında veya 25 inci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen ve devrede olan bir yan hizmet biriminin, herhangi bir sebeple 29 uncu madde kapsamında yapılan izleme sonucunda sekonder frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi durum~~u~~nda, 21 inci madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin söz konusu olduğu uzlaştırma dönemi için kapasite bedeli ödemesi yapılmaz. (2) 21 inci madde kapsamında veya 25 inci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenmiş devrede olan bir yan hizmet biriminin, sekonder frekans kontrol hizmetine katılımını engelleyen bir arıza sebebiyle bu hizmeti sağlayamaması veya beklenmedik işletme şartları sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin altına düşmesi durumlarında, olayı müteakiben önce sözlü daha sonra da takip eden saat içinde TEİAŞ'a YHPYS aracılığıyla bildirimde bulunulması kaydıyla, ilgili saat ve takip eden ~~dört~~ saat için kapasite bedeli ödenmez ve sekonder frekans kontrol yükümlülüğü ~~bulunmaz~~. Söz konusu durumların bu süre içinde giderilerek, yan hizmet biriminin minimum kararlı üretim düzeyi seviyesine çıkması ile birlikte yükümlülüğü yeniden başlar. Söz konusu	**Sekonder frekans kontrolüne ilişkin yerine getirmeme bedelleri** **MADDE 31** (1) 21 inci madde kapsamında üstlendiği yükümlülük kapsamında veya 25 inci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen ve devrede olan bir yan hizmet biriminin, herhangi bir sebeple 29 uncu madde kapsamında yapılan izleme sonucunda sekonder frekans kontrol hizmetini sağlamadığının tespit edilmesi veya gerçek zamanda, bildirdiği rezerv miktarından daha az rezerv ayrılması durumlarında, 21 inci madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin söz konusu olduğu uzlaştırma dönemi için kapasite bedeli ödemesi yapılmaz. (2) 21 inci madde kapsamında veya 25 inci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenmiş devrede olan bir yan hizmet biriminin, sekonder frekans kontrol hizmetine katılımını engelleyen bir arıza sebebiyle bu hizmeti sağlayamaması veya beklenmedik işletme şartları sebebiyle devre harici olması veya minimum kararlı üretim düzeyinin altına düşmesi durumlarında, yükümlü oldukları sekonder frekans kontrol rezerv miktarının tamamını ya da bir kısmını arızaya düşen rezerv miktarı olarak olayı müteakiben önce sözlü daha sonra da takip eden saat içinde TEİAŞ'a arızaya sebep olan teknik gerekçe ile birlikte,

durumların bu süreyi takip eden saatlerinde de tekrar etmesi veya devam etmesi halinde 21 inci madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin yükümlülüğünü, adına kayıtlı bulunan diğer yan hizmet birimlerinden veya yükümlülüğün transferi yoluyla katılım anlaşması imzalamış olan başka bir yan hizmet piyasa katılımcısından sağlaması zorunludur. Aksi takdirde sistem işletmecisi bu rezervi sağlamak için 21 inci maddenin birinci fıkrasının ~~(f)~~ bendinde belirtilen adımların uygulanması suretiyle belirlenecek ek rezerv oluşturma maliyeti, rezerv sağlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen tüzel kişil~~ikten~~ karşılanır.	YHPYS aracılığıyla bildirimde bulunulması kaydıyla, ilgili saat ve takip eden saat için kapasite bedeli ödenmez ve sekonder frekans kontrol yükümlülüğünden arıza bildirdiği miktar kadar muaf sayılır. Söz konusu durumların bu süre içinde giderilerek, yan hizmet biriminin minimum kararlı üretim düzeyi seviyesine çıkması ile birlikte yükümlülüğü yeniden başlar. Söz konusu durumların bu süreyi takip eden saatlerinde de tekrar etmesi veya devam etmesi halinde 21 inci madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin yükümlülüğünü, adına kayıtlı bulunan diğer yan hizmet birimlerinden veya yükümlülüğün transferi yoluyla katılım anlaşması imzalamış olan başka bir yan hizmet piyasa katılımcısından sağlaması zorunludur. Aksi takdirde sistem işletmecisinin bu rezervi sağlamak için 21 inci maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen adımların uygulanması suretiyle belirlenecek ek rezerv oluşturma maliyeti, rezerv sağlama yükümlülüğünü yerine getirmeyen ve 29 uncu madde kapsamında katılmadı olarak değerlendirilen tüzel kişilerden karşılanır. 21 inci madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş olan bir yan hizmet piyasa katılımcısına hizmete katılım durumunun katılmadı olarak değerlendirilmiş olduğu uzlaştırma dönemi için MW başına ödenmesi öngörülen sekonder frekans kontrol kapasite bedelinin %25'i kadar yerine getirmeme bedeli uygulanır. İhlalin gerçekleştirildiği uzlaştırma dönemindeki toplam ek rezerv maliyetinin söz konusu yan hizmet piyasası katılımcısının payına düşen kısmının ilgili uzlaştırma dönemi için yan hizmet piyasası katılımcısına ödenmesi öngörülen sekonder frekans kontrol kapasite bedelinin %25'ini aşması halinde söz konusu uzlaştırma dönemine ilişkin ek rezerv tedarik maliyetinin yan hizmet piyasası katılımcısının payına düşen kısmının tamamı yansıtılır. (3) 21 inci madde kapsamında yükümlülük üstlenmiş veya 15 nci madde kapsamındaki yükümlülük transferi suretiyle yükümlülük üstlenen devrede olan bir yan hizmet biriminin acil durum

	kapsamında TEİAŞ'tan almış olduğu bir yük atma talimatı (YAT) sebebiyle devre harici olması veya MKÜD'ün altına düşmesi ya da TEİAŞ altyapısından kaynaklı arıza nedeniyle hizmetin sağlanamaması durumlarında ilgili üretim tesisinin söz konusu süre boyunca hizmet sağlamak üzere emre amade bulundurduğu sekonder frekans kontrol rezerv miktarı için hizmeti sağladığı kabul edilir ve bu süre sekonder frekans kontrolüne katılım süresine dahil edilir. Verilen YAT talimatının sona ermesinin ardından üretim tesisinin MKÜD'e çıkması veya TEİAŞ'ın altyapısından kaynaklı arızanın giderilmesi ile yükümlülüğü yeniden başlar. Verilen YAT talimatının sona ermesinin ardından hidrolik üniteler için 1 (bir) saat ve termik üniteler için 2 (iki) saat içinde MKÜD'e ulaşamayan üniteler için bu maksimum süreler sonunda yükümlülüğünün tekrar başladığı kabul edilir. Yan hizmet birimi gerçek zamanda işletme sırasında yan hizmete katılırken TEİAŞ'ın SCADA sisteminden gönderilen set sinyalini takip edemediği veya bu sinyalin sabit geldiği durumlarda konuyu derhal MYTM operatörüne, MYTM'de bulunan sabit telefon ve/veya paks üzerinden bildirmekle yükümlüdür. Sinyalin takip edilmemeye başlandığı andan itibaren en geç 6 (altı) dakika içerisinde herhangi bir bildirim yapılmaması durumunda ve ilgili saatin kontrolü neticesinde yan hizmet biriminin beklenen sekonder frekans tepkisini sağlamadığının tespiti durumunda ilgili saat için sekonder kapasite bedeli ödenmez. (4) Yan hizmetler piyasası katılımcısı tüzel kişilerin, sekonder frekans kontrolüne ilişkin tedarik süreci sonucunda üstlenmiş olduğu yükümlülüğünden daha az miktarda bildirimde bulunması durumlarında, eksik bildirilen miktar hizmete katılmadı olarak değerlendirilir ve söz konusu miktar için yerine getirmeme bedeli uygulanır.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katilim hizmetinin TEİAŞ tarafından sistem güvenliğini sağlamak maksadıyla ihtiyaç duyulması halinde iletim sistemine bağlı tüketim tesisleri için düzenlenecek gönüllülük esasına	**BÖLÜM 5/A** **Talep Tarafı Yedeği Hizmeti** **Talep tarafı yedeği hizmeti tedarik esasları**

dayalı ihaleler aracılığıyla tedarik edilmesine ilişkin hükümler düzenlenmektedir.	**MADDE 31/A** - (1) Sistemde üretim tüketim dengesi sağlanarak frekans kararlılığının korunması veya kısıtların giderilmesi amacıyla ihtiyaç duyulması halinde TEİAŞ tarafından iletim sistemine bağlı gönüllü tüketim tesisleri arasında düzenlenen ihaleler aracılığıyla talep tarafı yedeği hizmeti alınabilir. Bu ihaleler sonucunda talep tarafı yedeği hizmeti sağlayacak gönüllü tüketim tesisleri için tüketim tesisi sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ arasında talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır. TEİAŞ, sistemin ihtiyaçlarını ve sistem kısıtlarını göz önüne alarak, talep tarafı yedeği hizmet tedarikini belirli bir bölgede yer alan tüketim tesisleriyle sınırlı tutabilir. (2) İletim sistemine bağlı olmak ve yıllık elektrik enerjisi tüketimi Kurul Kararıyla belirlenen asgari miktarın üzerinde olmak koşuluyla; bağlantı gücü ihale ilanında belirtilen miktarın üzerinde olan tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler talep tarafı yedeği hizmeti sağlamak üzere teklif verebilirler. (3) TEİAŞ, talep tarafı yedeği sağlayacak tüketim tesislerini bu hizmeti sunma yeterlilikleri olan ve tedarik sürecine katılan tüketim tesisleri arasından iletim sistemi kısıtlarını da dikkate alacak biçimde toplam talep tarafı yedeği tedarik maliyetini en aza indirecek şekilde seçer. (4) Talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin ödemeler TEİAŞ tarafından anlaşmanın tarafı olan tüketim tesisi sahibi tüzel kişilere aylık olarak yapılır. (5) Talep tarafı yedeği hizmetine katılan tüketim tesislerinin TEİAŞ'ın talimatlarını yerine getirmesiyle ortaya çıkabilecek enerji açık ya da fazlası 14/4/2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri kapsamında enerji dengesizliği olarak değerlendirilmez. (6) İhale şartnamesinde TEİAŞ tarafından belirlenecek teknik kriterler kapsamında gerekli olan sayaç, uzaktan okuma, uzaktan kumanda, izleme, doğrulama ile diğer donanıma ve yazılıma ilişkin

	yatırımlar ilgili tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler tarafından yapılır. Bu kapsamdaki yatırımlara ilişkin olarak TEİAŞ'ın mevzuattan gelen yükümlülükleri saklıdır.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katılımı hizmetinin tedarik esaslarına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.	**Talep tarafı yedeği hizmeti tedarik süreci** **MADDE 31/B** - (1) Talep tarafı yedeği hizmeti tedarik süreci bu Yönetmelik hükümlerine göre sağlanır ve aşağıdaki adımlardan meydana gelir: a) TEİAŞ, iletim sisteminin ihtiyaç duyabileceği talep tarafı yedeği hizmeti için öngörülen rezerv miktarını belirleyerek ihaleye çıkar. İhale ilanı ile birlikte talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşmalarının kapsayacağı süre ve bölge ilan edilir. b) İhale dokümanında, ▪ Hizmetin kapsadığı dönem (teklif dönemi) ▪ Teklif verecek tüketim tesislerinin teklif dönemi öncesindeki tüketim profilleri ▪ Verilecek tekliflerin fiyat yapısı ve içeriği ▪ Hizmete katılım için tüketim tesislerinin yapacağı yatırım bedelleri ile bu yatırımlar kapsamında kurulan teçhizatın işletme ve bakımına ilişkin giderleri karşılayacak şekilde TEİAŞ tarafından ilgili teklif dönemi için belirlenen azami teklif fiyatını ▪ Hizmet kapsamındaki tüketim tesislerine ihtiyaç duyulması halinde yalnızca yük düşme yönünde olmak üzere ne şekilde, ne kadar süre önce ve teklif dönemi içerisinde en fazla kaç kez talimat verileceği ve nasıl devreye alınacağı ▪ Hizmetinin verilmesi esnasında oluşan yük değişim miktarının belirlenmesinde esas alınacak temel tüketim değerinin nasıl hesaplanacağı, ▪ Hizmet kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesi, kontrolü ve doğrulanmasına ilişkin şartlar

	▪ Verilecek hizmetin ücretlendirilmesi ve ödenmesine ilişkin koşullar ▪ Hizmetin yerine getirilmemesi halinde uygulanacak yerine getirmeme bedelleri gibi hususlara yer verilir. c) TEİAŞ tarafından belirlenecek ve ihale ilanında duyurulacak takvime uygun olarak, tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin teklif verirler. ç) Açılacak ihaleye teklif verecek olan tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler, ihale dokümanında yer alan zaman planı çerçevesinde hizmeti verecek olan tüketim tesislerinde gerekli kontrol, ölçme, izleme ve doğrulama altyapısına sahip olduğunu ve TEİAŞ'ın istediği şekilde gerekli bilgi akışını sağlayabileceğini TEİAŞ tarafından belirlenecek gerekli bilgi, belge ve/veya sertifikalarla ispatlaması ve buna dair TEİAŞ'ın uygunluk belgesini haiz olması gerekir. Bu kapsamda TEİAŞ tarafından işletilecek olan izleme sistemine veri sağlamak üzere, talep tarafı yedeği hizmetini sağlayacak olan tüketim tesisi sahibi tüzel kişilerin sayaçta mevcut RS485, RS232, pulse giriş çıkışı, dijital veya analog veya diğer çıkışlar vasıtası ile bağlanma izni TEİAŞ tarafından yapılan başvurudan itibaren 10 iş günü içerisinde verilir. Mevcut sayaca bağlanmak teknik olarak mümkün değil ise, iletim sistemi işletmecisi, yapılacak başvuru üzerine sayaç tahsis ve kurulum ücreti tüketim tesis sahibi tüzel kişi tarafından karşılanmak üzere, birden fazla bağlantıya izin veren ve ilgili mevzuat kurallarına uygun yeni bir sayacın kurulumunu başvurudan itibaren 10 iş günü içerisinde gerçekleştirir. d) TEİAŞ, verilen teklifleri bu Yönetmeliğin 31/D maddesinde yer alan kurallara uygun şekilde değerlendirerek ihtiyaç duyulan sayıda teklifi seçer ve tüm teklif sahiplerine bildirimde bulunur.

	e) Tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır. f) TEİAŞ tarafından yalnızca yük düşme yönünde olmak üzere en fazla ihalede teklif edilen talep tarafı yedeği miktarı kadar talimat verilebilir. TEİAŞ tarafından talimat verilmesi durumunda anlaşma hükümleri çerçevesinde ihalede teklif edilen talep tarafı yedeği miktarı kadar yük değişimi gerçekleştirilir. g) Talep tarafı yedeği hizmeti kapsamında verilecek talimatlar, sistem kısıtları dikkate alınarak ve tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler arasında ayrım gözetilmeyecek şekilde belirlenir. h) Talep tarafı katılım hizmetinin verilmesi esnasında oluşan yük değişim miktarının belirlenmesine esas alınacak temel tüketim değeri hesaplama yöntemi TEİAŞ tarafından ihale ilanında belirtilen talimat şekline ve bildirim süresine uygun olacak şekilde Temel Tüketim Değerinin Belirlenmesine ilişkin Usul ve Esaslarına göre belirlenerek ihale ilanında duyurulur. ı)Talep tarafı yedeği hizmeti kapsamında verilecek talimatların anlık olması halinde; yük değişim miktarının belirlenmesine esas olacak temel tüketim değeri; yük değişim talimatının verildiği an itibarıyla ilgili tüketim tesisi tarafından sistemden çekilen yük miktarıdır.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katılımı hizmetine ilişkin ihaleye verilecek tekliflerin içeriğine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.	**Talep tarafı yedeği hizmeti sağlanmasına ilişkin tekliflerin yapısı ve içeriği** **MADDE 31/C** - (1) TEİAŞ tarafından belirlenecek takvime uygun olarak, ihale dokümanındaki ve bu Yönetmeliğin 38B maddesindeki şartları taşıyan tüketim tesisleri için tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler TEİAŞ tarafından belirlenen anlaşma süresi boyunca talep tarafı yedeği hizmeti sağlamak üzere tekliflerini ihale dokümanına uygun olarak TEİAŞ'a bildirirler. (2) Talep tarafı yedeği hizmeti sağlamak üzere verilen teklifler, yük düşüm miktarına ilişkin fiyat teklifi (TL/MW) ve yük

	düşümüne esas rezerv miktarını (MW) içerecek şekilde TEİAŞ'a bildirilir. Teklif edilebilecek asgari rezerv kapasite miktarı 1 MW'tır. Bildirilen tüm teklif miktarları 1 MW ve katları cinsinden ifade edilir. (3) Tüm teklif fiyatları en az sıfıra eşit ya da sıfırdan büyüktür, yüzde birlik hassasiyete sahiptir ve Türkiye'nin resmi para birimindedir.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katılım hizmeti için düzenlenecek ihalelere verilen tekliflerin değerlendirilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.	**Talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin tekliflerin değerlendirilmesi** **MADDE 31/D** - (1) Verilen teklifler fiyat sırasına dizilerek ihale dönemi için sistemin ihtiyaç duyacağı öngörülen talep tarafı yedeği rezerv miktarı kadar teklif seçilir ve tüm teklif sahiplerine bildirimde bulunulur. (2) TEİAŞ, talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin tekliflerin değerlendirilmesi hususunda, teknik gereklilikleri ve sistem şartlarını dikkate alarak eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin hareket eder. (3) Yürütülen tedarik süreci sonucunda; ilgili teklif dönemine ait ihale ilanında belirtilen azami teklif fiyatını aşmamak koşuluyla belirlenen en yüksek teklif fiyatı seçilerek; bildirimde bulunulan talep tarafı yedeği hizmeti sağlayacak tüketim tesisi sahibi tüzel kişilere ödenecek saatlik kapasite bedeli (TL/MW) olarak saptanır.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katılımı hizmetinin ücretlendirilmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.	**Talep tarafı yedeği hizmetinin ücretlendirilmesi** **MADDE 31/E**- (1) Tüketim tesisi sahibi tüzel kişilere, talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin aylık olarak ödenecek tutar aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır: $TTKÖT_{p,f} = \sum_{s=1}^{m}(TTKRM_{t,f,s} x TTKKB_{t,f}) + \sum_{s=1}^{m}(TTKTM_{t,f,s} x\ maks(NPTF_{f,s}, SMF_{f,s}) x (TTKHS \div 60)$

	(2) Birinci fıkradaki formülde geçen; a) TTKÖTp,f: "p" tüzel kişisinin "f" fatura döneminde sağladığı talep tarafı yedeği hizmetinden dolayı tahakkuk ettirilecek ödeme tutarını (TL), b)TTKRMt,f,s: "t" tüketim tesisinden, "f" fatura dönemine ait "s" saatinde talep tarafı yedeği için tedarik edilen yedek kapasiteyi (MW), c) TTKTMt,f,s: "t" tüketim tesisinden, "f" fatura dönemine ait "s" saatinde talep tarafı yedeği için talimat doğrultusunda değiştirilen yük miktarını (MW), ç) TTKKBt,f: "t" tüketim tesisi için "f" fatura döneminin "s" saatinde talep tarafı yedeği hizmeti için uygulanacak saatlik kapasite bedelini (TL/MW), d) TTKHSt,f,s: "t" tüketim tesisinin, "f" fatura dönemine ait "s" saati içinde yükünün kesilmesi suretiyle sağladığı talep tarafı yedeği hizmet süresini (dakika), e) NPTFf,s: Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uygulamaları uyarınca "f" fatura döneminin "s" saatine ilişkin Gün Öncesi Piyasası kapsamında hesaplanan nihai piyasa takas fiyatını (TL/MWh), f) ⟦SMF⟧_(f,s)= Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uygulamaları uyarınca "f" fatura döneminin "s" saatine ilişkin Dengeleme Güç Piyasası kapsamında hesaplanan sistem marjinal fiyatını (TL/MWh), g) m: "d" döneminde yer alan saat sayısını, ifade eder.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katılımı hizmeti kapsamında TEİAŞ ile katılımcılar arasında imzalanması esas olan yan hizmet anlaşmalarına ilişkin hususlar düzenlenmektedir.	**Talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşmaları** **MADDE 31/F** - (1) Talep tarafı yedeği hizmeti sağlanmasına ilişkin olarak tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında, TEİAŞ tarafından hazırlanan talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşmaları imzalanır. Söz konusu talep tarafı yedeği

	hizmetine ilişkin yükümlülüklerini içeren standart anlaşma TEİAŞ tarafından hazırlanarak Kurum onayına sunulur. (2) Tüketim tesisi sahibi tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin olarak imzalanacak yan hizmet anlaşmaları en az aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerir; a) Bir yıldan fazla olmamak üzere anlaşmanın kapsadığı süre, b) Anlaşma kapsamında sağlanacak talep tarafı yedeği miktarı (MW), c) Talep tarafı yedeği hizmeti vermeye uygunluk belgesi, ç) Anlaşma kapsamında yer alan tüketim tesislerinden ihale ilanında talep edilmiş olması halinde geçmiş döneme ilişkin elektrik tüketim profilleri, d) Anlaşma kapsamındaki tüketim tesisine ait teçhizatları zarar görmemesi gözetilmek suretiyle tüketim tesislerine ne şekilde, hangi dönemlerde talimat verileceği ve nasıl devreye alınacağı, e) Anlaşma kapsamındaki hizmetin verilmesi esnasında oluşan yük değişim miktarının belirlenmesine esas olacak tüketim miktarının hesaplanmasına dair bilgiler, f) Anlaşma kapsamındaki yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediğinin izlenmesi, kontrolü ve doğrulanmasına ilişkin usuller, g) Anlaşma kapsamında verilecek hizmetin ücretlendirilmesi ğ) Anlaşma kapsamındaki hizmetin uygun şekilde verilmemesi halinde uygulanacak yerine getirmeme bedelleri ile anlaşmanın feshi veya sonlandırılmasına dair hükümler, h) TEİAŞ'ın anlaşmada yer almasını uygun gördüğü ve ihale dokümanındaki şartları bozmayan ve değiştirmeyen nitelikteki diğer hususlar.
Yeni taslak madde ile talep tarafı katilim hizmetine ilişkin yerine getirmeme bedellerine ilişin hususlar düzenlenmektedir.	**Talep tarafı yedeği hizmetine ilişkin yerine getirmeme bedelleri** **MADDE 31/G** - (1) Talep tarafı yedeği hizmeti anlaşması imzalamış olan tarafın anlaşma hükümlerine uygun olarak hizmeti

	yerine getirmemesi halinde uygulanacak olan yerine getirmeme bedellerine dair hükümlere yan hizmet anlaşmasında yer verilir.
Anlık talep kontrol hizmeti tedarik esasları **MADDE 32 -** (1) Sistem frekansındaki bir düşmenin önlenebilmesi için ~~anlık talep kontrol yedekleri vasıtasıyla anlık talep kontrol hizmeti sağlayacak~~ iletim sistemine bağlı tüketim tesisleri ~~sistem işletmecisi tarafından~~ düzenlenen ihaleler aracılığıyla ~~belirlenir~~. Bu ihaleler sonucunda anlık talep kontrol hizmeti sağlayacak gönüllü tüketim tesisleri için tüketim tesisi sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ arasında anlık talep kontrol hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır.	**Anlık talep kontrol hizmeti tedarik esasları** **MADDE 32 -** (1) Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde tanımlı acil durum önlemleri kapsamında sistem frekansındaki bir düşmenin kritik işletme koşulları oluşmadan önlenebilmesi için TEİAŞ tarafından iletim sistemine bağlı tüketim tesisleri arasında düzenlenen ihaleler aracılığıyla anlık talep kontrol yedekleri tedarik edilir. Bu ihaleler sonucunda anlık talep kontrol hizmeti sağlayacak gönüllü tüketim tesisleri için tüketim tesisi sahibi tüzel kişi ile TEİAŞ arasında anlık talep kontrol hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır.
Reaktif güç kontrolü hizmeti tedarik esasları **MADDE 39** - (1) İletim sistemine 66 kV ve üzeri gerilim seviyesinden bağlı ve kurulu gücü 30 MW ve üstünde olan üretim tesislerine sahip lisans sahibi tüzel kişilerle, reaktif güç kontrolü hizmet anlaşması imzalanır. MYTM ve/veya BYTM'nin gerekli gördüğü durumlarda iletim sistemine bağlı ve kurulu gücü 30 MW'tan az olan lisanslı üretim tesisleri de reaktif güç kontrolüne katılmakla yükümlüdür. Rüzgâr enerjisine dayalı ve fotovoltaik güneş üretim tesislerinin Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen koşullar dahilinde reaktif güç kontrolüne katılır. (2) Üretim tesislerinin reaktif güç kapasitesi sağlaması veya senkron kompansatör olarak çalışması için adlarına kayıtlı bulundukları lisans sahibi tüzel kişi ile 66 kV ve üzeri gerilim seviyesinden bağlı üretim tesisleri için TEİAŞ arasında~~, dağıtım seviyesinden bağlı üretim tesisleri için bağlı bulundukları dağıtım lisansı sahibi tüzel kişi arasında~~ reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması bulunması zorunludur. TEİAŞ ile bağlantı anlaşması imzalamış 34,5 kV ve altı gerilim seviyesinden bağlı üretim tesisleri için adlarına kayıtlı bulundukları lisans sahibi tüzel kişilerin, ilgili dağıtım şirketinin talebi ve	**Reaktif güç kontrolü hizmeti tedarik esasları** **MADDE 39** - (1) İletim sistemine 66 kV ve üzeri gerilim seviyesinden bağlı ve kurulu gücü 30 MW ve üstünde olan üretim tesislerine sahip lisans sahibi tüzel kişilerle, reaktif güç kontrolü hizmet anlaşması imzalanır. MYTM ve/veya BYTM'nin gerekli gördüğü durumlarda iletim sistemine bağlı ve kurulu gücü 30 MW'tan az olan lisanslı üretim tesisleri de reaktif güç kontrolüne katılmakla yükümlüdür. Rüzgâr enerjisine dayalı ve fotovoltaik güneş üretim tesislerinin Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen koşullar dahilinde reaktif güç kontrolüne katılır. (2) Üretim tesislerinin reaktif güç kapasitesi sağlaması veya senkron kompansatör olarak çalışması için adlarına kayıtlı bulundukları lisans sahibi tüzel kişi ile 66 kV ve üzeri gerilim seviyesinden bağlı üretim tesisleri için TEİAŞ arasında reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması bulunması zorunludur. TEİAŞ ile bağlantı anlaşması imzalamış 34,5 kV ve altı gerilim seviyesinden bağlı üretim tesisleri için adlarına kayıtlı bulundukları lisans sahibi tüzel kişilerin, ilgili dağıtım şirketinin

TEİAŞ'ın uygun görüşü doğrultusunda ilgili dağıtım şirketi ile reaktif güç kontrolü hizmet anlaşması imzalamaları zorunludur. (3) ~~İletim veya dağıtım sistem işletmecisi~~ -, reaktif güç kontrolüne ilişkin yan hizmet anlaşmaları kapsamında bulunan üretim tesisleri arasından ilgili hizmetleri sağlayacak üretim tesislerini, sistem kısıtlarını dikkate alarak ve toplam reaktif güç kontrolü tedarik maliyetini en aza indirecek şekilde seçer.	talebi ve TEİAŞ'ın uygun görüşü doğrultusunda ilgili dağıtım şirketi ile reaktif güç kontrolü hizmet anlaşması imzalamaları zorunludur. (3) TEİAŞ, reaktif güç kontrolüne ilişkin yan hizmet anlaşmaları kapsamında bulunan üretim tesisleri arasından ilgili hizmetleri sağlayacak üretim tesislerini, sistem kısıtlarını dikkate alarak ve toplam reaktif güç kontrolü tedarik maliyetini en aza indirecek şekilde seçer.
Reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşmaları **MADDE 41 -** (1) Üretim tesislerinin reaktif güç kapasitesi sağlaması ve/veya senkron kompansatör olarak çalışması suretiyle reaktif güç kontrolü hizmeti sağlanmasına ilişkin olarak üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında reaktif güç kontrolüne ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları imzalanması zorunludur. Reaktif güç kontrolüne ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları TEİAŞ tarafından hazırlanıp Kurul tarafından onaylanır. Üretim faaliyeti gösteren her bir tüzel kişi ile 39 uncu maddede belirtilen niteliklere sahip üretim tesislerinden adlarına kayıtlı olanları kapsayacak şekilde reaktif güç kontrolüne ilişkin tek bir yan hizmet anlaşması imzalanır.	**Reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşmaları** **MADDE 41 -** (1) Üretim tesislerinin reaktif güç kapasitesi sağlaması ve/veya senkron kompansatör olarak çalışması suretiyle reaktif güç kontrolü hizmeti sağlanmasına ilişkin olarak üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında reaktif güç kontrolüne ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları imzalanması zorunludur. Reaktif güç kontrolüne ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları TEİAŞ tarafından hazırlanıp Kurul tarafından onaylanır. Üretim faaliyeti gösteren her bir tüzel kişi ile 39 uncu maddede belirtilen niteliklere sahip üretim tesislerinden, can suyu üniteleri hariç olmak üzere -adlarına kayıtlı olanları kapsayacak şekilde reaktif güç kontrolüne ilişkin tek bir yan hizmet anlaşması imzalanır.
Reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin MYTM ve/veya BYTM tarafından verilen talimatlar **MADDE 42 -** (1) İletim sistem işletimi kapsamında, MYTM ve/veya BYTM tarafından jeneratör veya senkron kompansatör olarak reaktif güç kontrolü hizmeti sağlamak üzere seçilen veya otomatik gerilim regülatörü vasıtasıyla otomatik reaktif güç kontrolü hizmeti verecek üretim tesislerine, gerekli olması durumunda reaktif güç kontrolüne ilişkin talimatlar öncelikle YHPYS aracılığıyla bildirilir. YHPYS aracılığıyla bildirilen talimatlar gerekli görülmesi durumunda ayrıca telefon aracılığıyla da bildirilir.	**Reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin MYTM ve/veya BYTM tarafından verilen talimatlar** **MADDE 42 -** (1) İletim sistem işletimi kapsamında, MYTM ve/veya BYTM tarafından jeneratör veya senkron kompansatör olarak reaktif güç kontrolü hizmeti sağlamak üzere seçilen veya otomatik gerilim regülatörü vasıtasıyla otomatik reaktif güç kontrolü hizmeti verecek üretim tesislerine, gerekli olması durumunda reaktif güç kontrolüne ilişkin talimatlar öncelikle YHPYS aracılığıyla bildirilir. YHPYS aracılığıyla bildirilen talimatlar gerekli görülmesi durumunda ayrıca telefon aracılığıyla da bildirilir.

(2) Reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin TEİAŞ ile yan hizmet anlaşması bulunan üretim tesislerinde ünitelerin nominal aktif güçlerinin, aşırı ikazlı olarak 0.85, düşük ikazlı olarak da 0.95 güç faktörlerine karşılık gelen reaktif güç değerlerinde çıkış vermesini sağlayan kapasitenin üzerindeki reaktif güç kapasitesi sağlaması gerekli olması halinde söz konusu üretim tesislerine öncelikle 44 üncü madde uyarınca yük atma talimatı verilir. Daha sonra bu üretim tesislerine reaktif güç kontrolüne ilişkin talimatlar YHPYS aracılığıyla bildirilir. (3) MYTM ve/veya BYTM tarafından reaktif güç kontrolü hizmeti sağlamak üzere seçilen veya otomatik reaktif güç kontrolü hizmeti verecek üretim tesisleri, Şebeke Yönetmeliği uyarınca hizmet verir. Üretim tesislerinin, ~~MYTM ve/veya BYTM tarafından kabul edilebilir geçerli bir sebep olmaksızın,~~ kendisine bildirimi yapılan talimatları bir fatura dönemi için 72 saat dilimi ve üzeri sayıda yerine getirmediği tespit edilirse TEİAŞ, ihlalin devamını engellemek için yazılı uyarıda bulunur. Uyarı yazısını takip eden bir yıl içerisinde herhangi bir fatura döneminde de üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi tarafından ~~ihlalin tekrarlanması~~ halinde TEİAŞ, ~~tüzel kişiye yapacağı yazılı uyarı ile birlikte~~ ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur. ~~(4) Kurum raporu inceleyerek ihlal tespiti halinde, ilgili üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiye Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca yaptırım uygular.~~	(2) Reaktif güç kontrolü hizmetine ilişkin TEİAŞ ile yan hizmet anlaşması bulunan üretim tesislerinde ünitelerin nominal aktif güçlerinin, aşırı ikazlı olarak 0.85, düşük ikazlı olarak da 0.95 güç faktörlerine karşılık gelen reaktif güç değerlerinde çıkış vermesini sağlayan kapasitenin üzerindeki reaktif güç kapasitesi sağlaması gerekli olması halinde söz konusu üretim tesislerine öncelikle 44 üncü madde uyarınca yük atma talimatı verilir. Daha sonra bu üretim tesislerine reaktif güç kontrolüne ilişkin talimatlar YHPYS aracılığıyla bildirilir. (3) MYTM ve/veya BYTM tarafından reaktif güç kontrolü hizmeti sağlamak üzere seçilen veya otomatik reaktif güç kontrolü hizmeti verecek üretim tesisleri, Şebeke Yönetmeliği uyarınca hizmet verir. Üretim tesislerinin, kendisine bildirimi yapılan talimatları bir fatura dönemi için 72 (yetmiş iki) saat dilimi ve üzeri sayıda yerine getirmediği tespit edilirse TEİAŞ, ihlalin devamını engellemek için yazılı uyarıda bulunur. Uyarı yazısını takip eden bir yıl içerisinde herhangi bir fatura döneminde de üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi tarafından kendisine bildirimi yapılan talimatları bir fatura dönemi için 72 (yetmiş iki) saat dilimi ve üzeri sayıda yerine getirilmemesi halinde TEİAŞ, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur.
Senkron kompansatör olarak çalışma hizmetine ilişkin yerine getirmeme bedelleri **MADDE 46** – (1) MYTM veya BYTM tarafından senkron kompanzasyon hizmeti sağlamak üzere seçilen üretim tesislerinin~~, MYTM veya BYTM tarafından kabul edilebilir geçerli bir sebep olmaksızın~~, kendisine bildirimi yapılan talimatları yerine getirmediği bir fatura dönemi için 10 saat dilimi ve üzeri sayıda olduğu tespit edilirse TEİAŞ, ihlalin devamını engellemek için yazılı uyarıda bulunur. Uyarı	**Senkron kompansatör olarak çalışma hizmetine ilişkin yerine getirmeme bedelleri** **MADDE 46** – (1) MYTM ve/veya BYTM tarafından senkron kompanzasyon hizmeti sağlamak üzere seçilen üretim tesislerinin, kendisine bildirimi yapılan talimatları yerine getirmediği bir fatura dönemi için 10 (on) saat dilimi ve üzeri sayıda olduğu tespit edilirse TEİAŞ, ihlalin devamını engellemek için yazılı uyarıda bulunur. Uyarı yazısını takip eden herhangi bir fatura

yazısını takip eden herhangi bir fatura döneminde de üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi tarafından ~~ihlalin aynı şekilde devam ettirilmesi~~ halinde TEİAŞ, ~~tüzel kişiye yapacağı yazılı uyarı ile birlikte~~ ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur. ~~(2) Kurum raporu inceleyerek ihlal tespiti halinde, ilgili üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiye Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca yaptırım uygular.~~	döneminde de üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi tarafından tarafından kendisine bildirim yapılan talimatları bir fatura dönemi için toplam 10 (on) saat dilimi ve üzeri sayıda yerine getirilmemesi halinde TEİAŞ, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur.
Yeni taslak madde ile reaktif güç kontrolünün izlenmesine ilişkin hususlar düzenlenmektedir.	**Reaktif Güç Kontrolünün İzlenmesi** **MADDE 46A** – (1) Reaktif güç kontrolü hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin izlenmesi saatlik bazda TEİAŞ ile imzalanan yan hizmet anlaşmalarında belirtilen esaslar doğrultusunda gerçekleştirilir. (2) Reaktif güç kontrolü hizmetine katılan yan hizmet birimlerinin izlenmesi gerçekleştirilirken ilgili saatin %30'den daha fazla tolerans bandının dışında çalışması durumunda, söz konusu saat için ilgili yan hizmet biriminin reaktif güç kontrolü hizmetini sağlamadığı kabul edilir. (3) TEİAŞ SCADA veya TEİAŞ güç kalitesi ölçümleme cihazları vasıtasıyla elde edilen verilerin veya yan hizmet birimlerinden elde edilmesi gereken verilerin olmadığı durumlarda, ilgili yan hizmet birimleri, reaktif güç kontrol hizmetini sağlamamış kabul edilir. (4) Tüzel kişilerin, RGK hizmeti sağlamakla yükümlü oldukları güne ait veri kayıt dosyalarını göndermedikleri veya TEİAŞ'ın yayımladığı formatla uyumlu olmayan veri kayıt dosyaları gönderdiklerinin tespiti ve söz konusu ihlalin bir fatura döneminde 3 (üç) günü aşması halinde TEİAŞ, ihlalin devamını engellemek için öncelikle yazılı uyarıda bulunur. Uyarının gerçekleştiği fatura dönemini takip eden bir yıl içerisindeki herhangi bir fatura döneminde ihlalin 3 (üç) günü aşması halinde ilgili tüzel kişiler Kuruma raporlanırlar.

Oturan sistemin toparlanması hizmeti tedarik esasları **MADDE 47 -** (1) Harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme özelliğine sahip olan ya da bu özelliğe sahip olmayan fakat TEİAŞ'ın belirleyeceği süre içinde yapacağı yatırım ile bu özelliğe sahip olabilecek ve MYTM tarafından oluşturulan sistem toparlanma planında yer alan üretim tesislerine sahip olan lisans sahibi tüzel kişilerin tedarik süreci sonucunda seçilmeleri halinde bu Yönetmelikte tanımlandığı şekilde oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalaması zorunludur. (2) Bunun haricinde, tedarik sürecine katılan ve başarılı olan yan hizmet uzlaştırma hesabında adlarına kayıtlı enerji depolama tesisleri bulunan yan hizmet piyasa katılımcıları ile de oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır. (3) Sistem işletmecisi oturan sistemin toparlanması hizmeti toplam tedarik maliyetini en aza indirecek şekilde seçer.	**Oturan sistemin toparlanması hizmeti tedarik esasları** **MADDE 47 -** (1) Harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme özelliğine sahip olan ~~ya da bu özelliğe sahip olmayan fakat TEİAŞ'ın belirleyeceği süre içinde yapacağı yatırım ile bu özelliğe sahip olabilecek~~ ve ~~MYTM~~ TEİAŞ tarafından oluşturulan sistem toparlanma planında yer alan üretim tesislerine sahip olan lisans sahibi tüzel kişilerin veya TEİAŞ tarafından oluşturulan sistem toparlanma planında yer alan enerji depolama tesislerine sahip tüzel kişilerin tedarik süreci sonucunda seçilmeleri halinde bu Yönetmelikte tanımlandığı şekilde oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalaması zorunludur. ~~(2) Bunun haricinde, tedarik sürecine katılan ve başarılı olan yan hizmet uzlaştırma hesabında adlarına kayıtlı enerji depolama tesisleri bulunan yan hizmet piyasa katılımcıları ile de oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır.~~ ~~(3) Sistem işletmecisi oturan sistemin toparlanması hizmeti toplam tedarik maliyetini en aza indirecek şekilde seçer.~~
~~**Oturan sistemin toparlanması hizmeti tedarik süreci**~~ ~~**MADDE 48 -** (1) 47 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen niteliklere sahip üretim tesisi olan lisans sahibi tüzel kişiler, toparlanma yeteneği olan ya da yapılacak yatırım neticesinde bu özelliğe sahip olacak üretim tesisleri aracılığıyla TEİAŞ tarafından belirlenen anlaşma süresi boyunca oturan sistemin toparlanması hizmeti sağlamak üzere TEİAŞ'ın talep etmesi teklifte bulunmak üzere çağrılır.~~ ~~(2) Yeni yapılacak yatırım ile harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme özelliğini ilk kez kazanacak üretim tesisleri; ilk kez verilecek teklifler için, harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme yeteneğini sağlayacak yedek dizel jeneratöre ilişkin yatırım, işletme ve bakım maliyetlerini, devamındaki	

~~dönemler için ise işletme ve bakım maliyetlerini yansıtacak şekilde teklif fiyatlarını hesaplar. Yeni yatırım ihtiyacı olmaksızın bu hizmeti verme niteliğine sahip üretim tesisleri ise işletme ve bakım maliyetlerini yansıtacak şekilde teklif fiyatlarını hesaplar. Teklif vermek üzere TEİAŞ tarafından yapılan ilk çağrı üzerine, aylık ücrete ilişkin ilgili lisans sahibi tüzel kişi tarafından fiyatlandırma çalışması yapılarak ayrıntılı bir şekilde hazırlanan teklif TEİAŞ'a sunulur.~~ ~~(3) İlgili üretim tesisinin sistem toparlanma planının uygulanması suretiyle oturan sistemin toparlanması hizmeti vermesi durumunda yedek dizel jeneratöre ilişkin olarak ortaya çıkacak yakıt maliyeti tümüyle karşılanır.~~ ~~(4) Birinci ve ikinci fıkralar kapsamında çağrılan üretim lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından talep edilen fiyatlar TEİAŞ internet sitesinde yayımlanarak verilecek süre içerisinde toparlanma planındaki üretim tesisleri ile oturan sistemin toparlanması açısından aynı görevi yerine getirebilecek yan hizmet uzlaştırma hesabında adlarına kayıtlı enerji depolama tesisleri bulunan yan hizmet piyasa katılımcılarına da teklifte bulunmak üzere süre tanınır.~~ ~~(5) Tanınan süre sonunda yan hizmet piyasa katılımcıları tarafından sunulan ve uygun bulunan tüm teklifler arasından fiyat uygunluğu esasıyla seçim yapılır.~~	
Oturan sistemin toparlanmasına ilişkin yan hizmet anlaşmaları **MADDE 49 -** (1) Oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin olarak ~~tedarik süreci sonucunda seçilen~~ yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında, TEİAŞ tarafından hazırlanıp Kurul tarafından onaylanan oturan sistemin toparlanmasına ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları imzalanır. Yan hizmet piyasa katılımcısı her bir tüzel kişi ile yan hizmet birimlerinden adlarına kayıtlı olanları kapsayacak şekilde oturan sistemin toparlanmasına ilişkin tek bir yan hizmet anlaşması imzalanır.	**Oturan sistemin toparlanmasına ilişkin yan hizmet anlaşmaları** **MADDE 49 -** (1) Oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin olarak TEİAŞ tarafından hazırlanan sistem toparlanma planında yer alan yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında, TEİAŞ tarafından hazırlanıp Kurul tarafından onaylanan oturan sistemin toparlanmasına ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları imzalanır. Yan hizmet piyasa katılımcısı her bir tüzel kişi ile yan hizmet birimlerinden adlarına kayıtlı olanları kapsayacak

(2) Yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında oturan sistemin toparlanmasına ilişkin olarak imzalanacak yan hizmet anlaşmaları en az aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerir; a) ~~5 yıldan az olmamak~~ kaydıyla anlaşmanın kapsadığı süre, b) Anlaşmanın ilgili tüzel kişi adına kayıtlı yan hizmet birimlerinden hangilerini kapsadığı ve bu yan hizmet biriminin teknik özellikleri, c) Oturan sistemin toparlanması hizmetinin sunulacağının anlaşma süresince garanti ~~edildiğini gösterir tarzda, mevcut olması halinde oturan sistemin toparlanması hizmet anlaşması kapsamındaki her bir yan hizmet birimi için oturan sistemin toparlanması yan hizmet raporu veya~~ anlaşmanın imzalanma tarihinden itibaren 90 (doksan) gün içerisinde oturan sistemin toparlanması performans testlerinin gerçekleştirilerek oturan sistemin toparlanması yan hizmet sertifikasının TEİAŞ'a sunulacağına dair taahhütname, ç) ~~Anlaşma kapsamındaki her bir yan hizmet birimi için yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişi ile TEİAŞ arasında 48 inci madde uyarınca belirlenen oturan sistemin toparlanması hizmet bedeli,~~ ~~d)~~ Anlaşma kapsamında bulunan yan hizmet birimine ait yan hizmet birimi ve tüzel kişilik adına anlaşmayı imzalamaya yetkili personele ait imza sirkülerinin aslı veya noter onaylı suretleri veya aslı ile birlikte sunulacak fotokopisi, (3) Oturan sistemin toparlanması hizmetini sağlamak üzere seçilen yan hizmet birimleri, gerektiğinde sistem toparlanma planı ve Elektrik Şebeke Yönetmeliği hükümleri uyarınca hizmet verir.	şekilde oturan sistemin toparlanmasına ilişkin tek bir yan hizmet anlaşması imzalanır. (2) Yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında oturan sistemin toparlanmasına ilişkin olarak imzalanacak yan hizmet anlaşmaları en az aşağıdaki bilgi ve belgeleri içerir; a) TEİAŞ'ın sistem toparlanma planına uyumlu olacak şekilde kaydıyla anlaşmanın kapsadığı süre, b) Anlaşmanın ilgili tüzel kişi adına kayıtlı yan hizmet birimlerinden hangilerini kapsadığı ve bu yan hizmet biriminin teknik özellikleri, c) Oturan sistemin toparlanması hizmetinin sunulacağının anlaşma süresince garanti etmek üzere, anlaşmanın imzalanma tarihinden itibaren 90 (doksan) gün içerisinde oturan sistemin toparlanması performans testlerinin gerçekleştirilerek oturan sistemin toparlanması yan hizmet sertifikasının TEİAŞ'a sunulacağına dair taahhütname, ç) Anlaşma kapsamında bulunan yan hizmet birimine ait yan hizmet birimi ve tüzel kişilik adına anlaşmayı imzalamaya yetkili personele ait imza sirkülerinin aslı veya noter onaylı suretleri veya aslı ile birlikte sunulacak fotokopisi, (3) Oturan sistemin toparlanması hizmetini sağlamak üzere seçilen yan hizmet birimleri, gerektiğinde sistem toparlanma planı ve Elektrik Şebeke Yönetmeliği hükümleri uyarınca hizmet verir.
Oturan sistemin toparlanması hizmetinin ücretlendirilmesi **MADDE 50 -** (1) Adına kayıtlı bulunan üretim tesisleri için yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere, oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin ~~aylık olarak~~ ödenecek tutar aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır: $~~OSTT_{p,d} = \sum_{u=1}^{k} \left(KYM_{p,u,d} \times BYBF_{p,u,d} + OSTHB_{p,u,d} \right)$~~	**Oturan sistemin toparlanması hizmetinin ücretlendirilmesi** **MADDE 50 -** (1) Adına kayıtlı bulunan üretim tesisleri için yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere, oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin hizmet verilmesi halinde ödenecek tutar aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

(2) Birinci fıkradaki formülde geçen;

a) $OSTT_{p,d}$: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin "d" döneminde sağladığı oturan sistemin toparlanması hizmetinden dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

b) $KYM_{p,u,d}$: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "u" üretim tesisinin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında kullandığı yakıt miktarını,

c) $BYBF_{p,u,d}$: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "u" üretim tesisinin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında bildirilen yakıt~~b~~ fiyatını,

ç) ~~$OSTHB_{p,u,d}$ Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "u" üretim tesisi için "d" döneminde geçerli olan ve yakıt dışındaki diğer maliyetlerini karşılamak üzere ödenecek oturan sistemin toparlanması hizmet bedelini (TL),~~

~~d)~~ k: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı üretim tesisi sayısını

ifade eder.

(3) Adına kayıtlı bulunan yan hizmet birimi niteliğindeki enerji depolama tesisleri için yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere, oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin ~~aylık olarak~~ ödenecek tutar aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

~~$$OSTT_{p,d} = \sum_{u=1}^{k} \left(KEM_{p,y,d} \times OPTF_{p,y,d} + OSTHB_{p,y,d} \right)$$~~

(4) Bu formülde geçen;

a) $OSTT_{p,d}$: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "d" döneminde sağladığı oturan sistemin toparlanması hizmetinden dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

b) $KEM_{p,y,d}$: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "y" yan hizmet biriminin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında kullandığı elektrik miktarını (MWh),

c) $OPTF_{p,y,d}$: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "y" yan hizmet biriminin "d" döneminde, oturan sistemin

$$OSTT_{p,d} = \sum_{u=1}^{k} \left(KYM_{p,u,d} \times BYBF_{p,u,d} \right)$$

(2) Birinci fıkradaki formülde geçen;

a) $OSTT_{p,d}$: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin "d" döneminde sağladığı oturan sistemin toparlanması hizmetinden dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

b) $KYM_{p,u,d}$: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "u" üretim tesisinin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında kullandığı yakıt miktarını,

c) $BYBF_{p,u,d}$: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "u" üretim tesisinin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında bildirilen yakıt fiyatını,

ç) k: Üretim faaliyeti gösteren "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı üretim tesisi sayısını

ifade eder.

(3) Adına kayıtlı bulunan yan hizmet birimi niteliğindeki enerji depolama tesisleri için yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişilere, oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin hizmet verilmesi halinde ödenecek tutar aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır:

$$OSTT_{p,d} = \sum_{u=1}^{k} \left(KEM_{p,y,d} \times OPTF_{p,y,d} \right)$$

(4) Bu formülde geçen;

a) $OSTT_{p,d}$: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin "d" döneminde sağladığı oturan sistemin toparlanması hizmetinden dolayı tahakkuk ettirilecek alacak tutarını (TL),

b) $KEM_{p,y,d}$: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "y" yan hizmet biriminin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında kullandığı elektrik miktarını (MWh),

toparlanması hizmeti sırasında kullanılan elektriğin bir gün önceki gün öncesi piyasasında oluşan 24 saatlik ortalama nihai kısıtsız piyasa takas fiyatını (TL/MWh), ç) ~~$OSTHB_{p,y,d}$ Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "y" yan hizmet birimi için "d" döneminde geçerli olan ve kullanılan elektrik dışındaki diğer maliyetlerini karşılamak üzere ödenecek oturan sistemin toparlanması hizmet bedelini (TL),~~ ~~d)~~ k: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı yan hizmet birimi sayısını ifade eder. (5) Birinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen ödemeler sadece oturan sistemin toparlanması yan hizmet ~~raporu~~ bulunan yan hizmet birimlerine yapılır.	c) $OPTF_{p,y,d}$: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı "y" yan hizmet biriminin "d" döneminde, oturan sistemin toparlanması hizmeti sırasında kullanılan elektriğin bir gün önceki gün öncesi piyasasında oluşan 24 saatlik ortalama nihai kısıtsız piyasa takas fiyatını (TL/MWh), ç) k: Yan hizmet piyasa katılımcısı "p" tüzel kişisinin adına kayıtlı yan hizmet birimi sayısını ifade eder. (5) Birinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen ödemeler sadece oturan sistemin toparlanması yan hizmet anlaşması bulunan yan hizmet birimlerine yapılır.
Oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin yerine getirmeme bedelleri **MADDE 51 -** (1) Bir yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin oturan sistemin toparlanması hizmeti vermek üzere anlaşma imzalamış olduğu yan hizmet biriminin, hizmetin verilmesini imkansız hale getirecek şekilde planlı bakım ve önceden bildirilmiş plansız bakım onarım ve arıza durumları ile mücbir sebepler hariç olmak üzere hizmeti sağlayacak şekilde hazır bulundurulmadığının ya da sistem işletmecisinden talimat aldığı halde oturan sistemin toparlanması hizmetini sağlayamadığının tespit edilmesi durumunda ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ~~anlaşma süresi boyunca yapılmış olan ödemeler toplamının iki katı kadar yerine getirmeme bedeli uygulanır.~~ (2) Ayrıca TEİAŞ, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur. Kurum raporu inceleyerek ihlal tespiti halinde, ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca yaptırım uygular.	**Oturan sistemin toparlanması hizmetine ilişkin yerine getirmeme bedelleri** **MADDE 51 -** (1) Bir yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişinin oturan sistemin toparlanması hizmeti vermek üzere anlaşma imzalamış olduğu yan hizmet biriminin, hizmetin verilmesini imkansız hale getirecek şekilde planlı bakım ve önceden bildirilmiş plansız bakım onarım ve arıza durumları ile mücbir sebepler hariç olmak üzere hizmeti sağlayacak şekilde hazır bulundurulmadığının ya da sistem işletmecisinden talimat aldığı halde oturan sistemin toparlanması hizmetini sağlayamadığının tespit edilmesi durumunda ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye ihlalin gerçekleştiği fatura dönemine ilişkin aylık sistem kullanım bedeli kadar yerine getirmeme bedeli uygulanır. (2) Ayrıca TEİAŞ, ihlalin ayrıntılarını içeren bir rapor düzenleyerek Kuruma başvurur. Kurum raporu inceleyerek ihlal tespiti halinde, ilgili yan hizmet piyasa katılımcısı tüzel kişiye Kanunun 16 ncı maddesi uyarınca yaptırım uygular.

Bölgesel kapasite kiralamanın esasları **MADDE 52 –** (1) Kanunun 20 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca TEİAŞ, sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesini teminen ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bu Yönetmelik ile düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde bölgesel kapasite kiralamak amacıyla ihale yapabilir. (2) ~~Bölgesel kapasite kiralanması, TEİAŞ tarafından 53 üncü ve 54 üncü maddeler çerçevesinde gerçekleştirilir.~~ ~~(3)~~ Bölgesel kapasite kiralamak üzere TEİAŞ tarafından düzenlenecek ihalelere, TEİAŞ'ın vereceği süre içinde yapacağı yatırım ile bölgesel kapasite kiralama hizmeti sunabilecek tüzel kişiler kapalı teklif vermek suretiyle katılabilirler. (~~4~~) İhale kapsamında teklif edilen üretim tesisinin ilgili mevzuat çerçevesinde lisansının alınması, kurulması ve taahhüt edilen zamanda ticari işletmeye başlaması ile ilgili tüm görevler ihalede seçilen tüzel kişilerin sorumluluğunda yürütülür. (~~5~~) Tüzel kişiler ihalede yıllık kapasite bedeli ve birim enerji bedeli teklif ederler. Teknik yeterliliği sağlayan tesisler arasından seçim, 55 inci maddede belirtilen formül çerçevesinde hesaplanan MW başına birim kapasite kiralama bedeli dikkate alınarak yapılır. (~~6~~) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması kapsamında bulunan bir üretim tesisinin bakım dönemi haricinde organize toptan elektrik piyasalarına anlaşma hükümlerine uygun şekilde teklif vermesi ve bu piyasalar kapsamında yaptığı satışlar ve aldığı talimatlar çerçevesinde üretim yapması esastır. (~~7~~) Anlaşma yapılan tüzel kişilere, ~~üretim tesisinin ticari işletmeye başlamasının ardından~~ ihalede teklif edilen kapasite bedeli aylık olarak ödenmeye başlanır. Ödenen kapasite bedelleri TEİAŞ tarafından sistem işletim bedelleri aracılığıyla karşılanır. (~~8~~) Anlaşma yapılan tüzel kişiler, ~~üretim tesisinin ticari işletmeye başlaması ile birlikte~~, enerjisini organize toptan elektrik piyasaları vasıtasıyla satışı için teklif verir. Bölgesel kapasite kiralaması	**Bölgesel kapasite kiralamanın esasları** **MADDE 52 –** (1) Kanunun 20 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca TEİAŞ, sistem güvenilirliğinin muhafaza edilmesini teminen ve yeterli kapasite olmaması nedeniyle oluşabilecek bölgesel sistem ihtiyaçlarını karşılamak üzere, bu Yönetmelik ile düzenlenen usul ve esaslar çerçevesinde bölgesel kapasite kiralamak amacıyla ihale yapabilir. (2) Bölgesel kapasite kiralamak üzere TEİAŞ tarafından düzenlenecek ihalelere, TEİAŞ'ın ihale ilanında belirleyeceği bölge veya bölgelerde üretim tesisi bulunan üretim lisansı sahibi tüzel kişiler, üretim tesisini TEİAŞ'ın ihale ilanında belirleyeceği bölge veya bölgelere taşıyabilecek üretim lisansı sahibi tüzel kişiler ile TEİAŞ'ın vereceği süre içinde yapacağı yatırım ile bölgesel kapasite kiralama hizmeti sunabilecek tüzel kişiler kapalı teklif vermek suretiyle katılabilirler. (3) İhale kapsamında teklif edilen üretim tesisinin TEİAŞ tarafından ihale ilanında ilan edilen bölge veya bölgeler dışında kurulu olması ve kapasitesini taşıma yoluyla hizmet verecek olması halinde lisans tadil işlemleri ile diğer onay ve izinlerin alınması, tesisin kurulması ve taahhüt edilen zamanda ticari işletmeye başlaması veya bölgesel kapasite kiralama hizmeti vermek üzere yeni yatırım yapılması halinde ilgili mevzuat çerçevesinde lisansının alınması, kurulması ve taahhüt edilen zamanda ticari işletmeye başlaması ile ilgili tüm görevler ihalede seçilen tüzel kişilerin sorumluluğunda yürütülür. (4) Tüzel kişiler ihalede yıllık kapasite bedeli ve birim enerji bedeli teklif ederler. Teknik yeterliliği sağlayan tesisler arasından seçim, 55 inci maddede belirtilen formül çerçevesinde hesaplanan MW başına birim kapasite kiralama bedeli dikkate alınarak yapılır. (5) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması kapsamında bulunan bir üretim tesisinin bakım dönemi haricinde organize toptan elektrik piyasalarına anlaşma hükümlerine

kapsamında teklif edilen enerji fiyatı, organize toptan elektrik piyasasında ilgili üretim tesisi için anlaşma süresince tavan fiyatını teşkil eder. Organize toptan elektrik piyasaları vasıtasıyla satılan enerjinin bedeli Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği ~~ve bu Yönetmelik~~ hükümleri uyarınca ~~teklif bedeli üzerinden~~ karşılanır.	uygun şekilde teklif vermesi ve bu piyasalar kapsamında yaptığı satışlar ve aldığı talimatlar çerçevesinde üretim yapması esastır. (6) Anlaşma yapılan tüzel kişilere, anlaşmada yer alan hizmet başlangıç tarihinden itibaren ihalede teklif edilen kapasite bedeli aylık olarak ödenmeye başlanır. Ödenen kapasite bedelleri TEİAŞ tarafından sistem işletim bedelleri aracılığıyla karşılanır. (7) Anlaşma yapılan tüzel kişiler, anlaşmada yer alan hizmet başlangıç tarihinden itibaren, enerjisini organize toptan elektrik piyasaları vasıtasıyla satışı için teklif verir. Bölgesel kapasite kiralaması kapsamında teklif edilen enerji fiyatı, organize toptan elektrik piyasasında ilgili üretim tesisi için anlaşma süresince tavan fiyatını teşkil eder. Organize toptan elektrik piyasaları vasıtasıyla satılan enerjinin bedeli Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği hükümleri uyarınca karşılanır.
Bölgesel kapasite ihtiyacının belirlenmesi **MADDE 53 –** (1) Elektrik Şebeke Yönetmeliği kapsamında TEİAŞ tarafından hazırlanan ve bir yıl boyunca puant yükün karşılanamama olasılığını içeren üretim güvenliği kriterine göre bölgesel kapasite ihtiyacı TEİAŞ tarafından tespit edilir. Bölgesel kapasite ihtiyacının belirlenmesi süreci yıllık olarak TEİAŞ tarafından aşağıdaki adımlar takip edilerek gerçekleştirilir: a) TEİAŞ, sınırlarını oluşturan iletim sistemi bağlantı noktalarında büyük çaplı iletim kısıtlarının beklendiği iletim sistemi bölgelerini belirler veya Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği gereği birden fazla teklif bölgesi belirlenmiş olması durumunda, belirlenen teklif bölgelerini dikkate alır. b) TEİAŞ takip eden 2 yıl için bölgesel bazda puant yükün karşılanamama olasılığını en az aşağıdaki hususları bölgesel bazda dikkate alarak hesaplar: 1) Talep tahmini ve tahmin hatası olasılık dağılımı, 2) Mevcut üretim tesislerinin emre amadelik durumları, 3) Bakım gereksinimleri,	**Bölgesel kapasite ihtiyacının belirlenmesi** **MADDE 53 –** (1) Elektrik Şebeke Yönetmeliği kapsamında TEİAŞ tarafından hazırlanan ve bir yıl boyunca puant yükün karşılanamama olasılığını içeren üretim güvenliği kriterine göre bölgesel kapasite ihtiyacı TEİAŞ tarafından tespit edilir. Bölgesel kapasite ihtiyacının belirlenmesi süreci yıllık olarak TEİAŞ tarafından aşağıdaki adımlar takip edilerek gerçekleştirilir: a) TEİAŞ, sınırlarını oluşturan iletim sistemi bağlantı noktalarında büyük çaplı iletim kısıtlarının beklendiği iletim sistemi bölgelerini belirler veya Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği gereği birden fazla teklif bölgesi belirlenmiş olması durumunda, belirlenen teklif bölgelerini dikkate alır. b) TEİAŞ takip eden 2 yıl için bölgesel bazda puant yükün karşılanamama olasılığını en az aşağıdaki hususları bölgesel bazda dikkate alarak hesaplar: 1) Talep tahmini ve tahmin hatası olasılık dağılımı, 2) Mevcut üretim tesislerinin emre amadelik durumları, 3) Bakım gereksinimleri,

4) İnşası devam eden üretim tesislerinin ilerleme durumları, 5) Hidrolik ve diğer yenilenebilir üretim tesislerinin üretimleri, 6) Bölgeler arası iletim kapasitelerinin emre amadelik durumları. c) TEİAŞ tarafından hesaplanan bölgesel bazda puant yükün karşılanamama olasılığı Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan puant yükün karşılanamama olasılığı ile karşılaştırır. TEİAŞ tarafından hesaplanan puant yükün karşılanamama olasılığının Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen hedef değerin üstünde olduğu tespit edilen bölgeler için bölgesel kapasite ihtiyacı tespiti yapılır. ç) Bölgesel kapasite ihtiyacının miktarı, ilgili bölgenin puant yükün karşılanamama olasılığını Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen hedef değere getirecek kapasite miktarı dikkate alınarak tespit edilir.	4) İnşası devam eden üretim tesislerinin ilerleme durumları, 5) Hidrolik ve diğer yenilenebilir üretim tesislerinin üretimleri, 6) Bölgeler arası iletim kapasitelerinin emre amadelik durumları. c) TEİAŞ tarafından hesaplanan bölgesel bazda puant yükün karşılanamama olasılığı Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde yer alan puant yükün karşılanamama olasılığı ile karşılaştırır. TEİAŞ tarafından hesaplanan puant yükün karşılanamama olasılığının Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen hedef değerin üstünde olduğu tespit edilen bölgeler için bölgesel kapasite ihtiyacı tespiti yapılır. ç) Bölgesel kapasite ihtiyacının miktarı, ilgili bölgenin puant yükün karşılanamama olasılığını Elektrik Şebeke Yönetmeliğinde belirtilen hedef değere getirecek kapasite miktarı dikkate alınarak tespit edilir. 2) TEİAŞ tarafından bu maddenin birinci fıkrasına göre bölgesel kapasite kiralama ihtiyacının tespit edilmesi halinde TEİAŞ tarafından düzenlenecek ihaleler Kurul onayını müteakip gerçekleştirilir.
Bölgesel kapasite kiralama ihalesi süreci **MADDE 54–** (1) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin ihale TEİAŞ tarafından ön yeterlik ve ihale olmak üzere iki aşamada sonuçlandırılır. İhaleye ~~mevcut üretim tesislerine ünite eklemek~~ veya yeni üretim tesisi yatırımı yapmak isteyen tüzel kişiler başvurabilirler. (2) Ön yeterlik ve ihale süreci, ihale ilanının TEİAŞ tarafından resmi internet sitesinde yayımlanması ile başlar. İhale ilanında, ihalenin geçerli olduğu bölgeler, bölgeler bazında ihtiyaç duyulan kapasite miktarı, teknoloji bazında ~~tahmini~~ yıllık üretim süresi, ~~üretim tesisinin ticari işletmeye başlaması için son~~ tarih, anlaşma süresi, teklif edilecek yıllık kapasite bedeli ve birim enerji bedelinin ne şekilde güncelleneceğine ilişkin bilgiler yer alır.	**Bölgesel kapasite kiralama ihalesi süreci** **MADDE 54–** (1) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin ihale TEİAŞ tarafından ön yeterlik ve ihale olmak üzere iki aşamada sonuçlandırılır. İhaleye üretim lisansı sahibi tüzel kişiler veya yeni üretim tesisi yatırımı yapmak isteyen tüzel kişiler başvurabilirler. (2) Ön yeterlik ve ihale süreci, ihale ilanının TEİAŞ tarafından resmi internet sitesinde yayımlanması ile başlar. İhale ilanında, ihalenin geçerli olduğu bölgeler, bölgeler bazında ihtiyaç duyulan kapasite miktarı, teknoloji bazında mevcut üretim tesislerini hizmetin alınacağı bölge veya bölgelere taşıma yoluyla başvurmak isteyen tüzel kişiler için başvuru yapabilecek bölgeler, tekliflerin seçilmesi sırasında hesaplanan birim teklif fiyatına ve anlaşma

(3) Ön yeterlik, teklif edilen tesislerin ihtiyaca cevap verme yeterliklerinin tespit edilmesi amacıyla yapılır. Ön yeterlilik teklifleri TEİAŞ tarafından Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği ve hazırlanacak olan ön yeterlilik şartnamesi hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. (4) Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunan adaylar yazılı olarak ihaleye davet edilir. İhaleye sunulan teklifler TEİAŞ tarafından bu Yönetmelik, Elektrik Şebeke Yönetmeliği ve hazırlanacak olan ihale şartnamesi hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. TEİAŞ tarafından gerekli görülmesi durumunda ihalede bir teklif üst limiti uygulanabilir. (5) ~~Kurum tarafından lisans verilmesini müteakip, üretim faaliyeti gösteren ilgili~~ tüzel ~~kişi veya~~ kişilerle TEİAŞ arasında, 56 ncı madde uyarınca, ~~üretim tesisinin ticari işletmeye~~ başla~~ma~~ tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır.	kapsamında hizmet sağlayıcılara yapılacak aylık ödemelerin hesaplanmasında esas alınacak ve teknoloji bazında belirlenecek olan yıllık üretim süresi, hizmetin başlangıç tarihi, anlaşma süresi, teklif edilecek yıllık kapasite bedeli ve birim enerji bedelinin ne şekilde güncelleneceğine ilişkin bilgiler yer alır. (3) Ön yeterlik, teklif edilen tesislerin ihtiyaca cevap verme yeterliklerinin tespit edilmesi amacıyla yapılır. Ön yeterlilik teklifleri TEİAŞ tarafından Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği ve hazırlanacak olan ön yeterlilik şartnamesi hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. (4) Ön yeterlik değerlendirmesi sonucunda yeterli bulunan adaylar yazılı olarak ihaleye davet edilir. İhaleye sunulan teklifler TEİAŞ tarafından bu Yönetmelik, Elektrik Şebeke Yönetmeliği ve hazırlanacak olan ihale şartnamesi hükümleri çerçevesinde değerlendirilir. TEİAŞ tarafından gerekli görülmesi durumunda ihalede bir teklif üst limiti uygulanabilir. (5) İhale neticesinde seçilen üretim lisansı sahibi tüzel kişilerle TEİAŞ arasında, 56 ncı madde uyarınca, ihalede ilan edilen hizmetin başlangıç tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır. İhale neticesinde seçilen yeni yapılacak yatırımlar için, Kurum tarafından üretim lisansı verilmesini müteakip, ticari işletmeye geçmiş olan üretim tesisi sahibi tüzel kişi veya kişilerle ihalede ilan edilen hizmetin başlangıç tarihinden itibaren geçerli olmak üzere bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması imzalanır.
Bölgesel kapasite kiralanması hizmeti sağlayabilecek üretim tesislerinin seçilmesi **MADDE 55 –** (1) Bölgesel kapasite kiralanması hizmeti sağlayabilecek üretim tesislerinin seçilmesine esas bölgesel kapasite kiralama birim fiyatı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:	**Bölgesel kapasite kiralanması hizmeti sağlayabilecek üretim tesislerinin seçilmesi** **MADDE 55 –** (1) Bölgesel kapasite kiralanması hizmeti sağlayabilecek üretim tesislerinin seçilmesine esas bölgesel kapasite kiralama birim fiyatı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$BKKBF_{u,t} = \left(\frac{EF_u \times BKKTK_u \times TYÜS_{u,t} + YKTF_u}{BKKTK_u} \right) \quad (14)$$ (2) Bu formülde geçen; a) BKKBFu,t: "t" teknolojisine sahip "u" üretim tesisi için hesaplanan bölgesel kapasite kiralama birim fiyatını (TL/MW), b) Efu: "u" üretim tesisi tarafından teklif edilen birim enerji fiyatını (TL/MWh), c) BKKTKu: "u" üretim tesisi tarafından bölgesel kapasite kiralanması kapsamında teklif edilen k~~K~~apasiteyi (MW), ç) TYÜSu,t: ~~TEİAŞ tarafından belirlenen~~ "t" teknolojisine sahip "u" üretim tesisi için ~~tahmini~~ yıllık üretim süresini (saat), d) YKTFu: "u" üretim tesisinin teklif ettiği yıllık kapasite teklif fiyatını (TL) ifade eder. (3) Bölgesel kapasite kiralanması hizmeti sağlamak üzere geçerli teklifi bulunan her bir üretim tesisi için birinci fıkra~~s~~da belirtilen formüle göre bölgesel kapasite kiralama birim fiyatı TEİAŞ tarafından hesaplanır. Hesaplanan birim fiyatlar, fiyat sırasına dizilerek ihale şartnamesinde belirtilen miktarı sağlayacak kadar teklif seçilir.	$$BKKBF_{u,t} = \left(\frac{EF_u \times BKKTK_u \times TYÜS_{u,t} + YKTF_u}{BKKTK_u} \right) \quad (14)$$ (2) Bu formülde geçen; a) BKKBFu,t: "t" teknolojisine sahip "u" üretim tesisi için hesaplanan bölgesel kapasite kiralama birim fiyatını (TL/MW), b) Efu: "u" üretim tesisi tarafından teklif edilen birim enerji fiyatını (TL/MWh), c) BKKTKu: "u" üretim tesisi tarafından bölgesel kapasite kiralanması kapsamında teklif edilen kapasiteyi (MW), ç) TYÜSu,t: "t" teknolojisine sahip "u" üretim tesisi için TEİAŞ tarafından ihale duyurusunda ilan edilen yıllık asgari üretim süresini (saat), d) YKTFu: "u" üretim tesisinin teklif ettiği yıllık kapasite teklif fiyatını (TL) ifade eder. (3) Bölgesel kapasite kiralanması hizmeti sağlamak üzere geçerli teklifi bulunan her bir üretim tesisi için birinci fıkrada belirtilen formüle göre bölgesel kapasite kiralama birim fiyatı TEİAŞ tarafından hesaplanır. Hesaplanan birim fiyatlar, fiyat sırasına dizilerek ihale şartnamesinde belirtilen miktarı sağlayacak kadar teklif seçilir.
Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşmaları **MADDE 56 –** (1) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin olarak 55 inci madde uyarınca seçilen tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında TEİAŞ tarafından hazırlanıp Kurul tarafından onaylanan bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları imzalanır. Her bir üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi ile ihaleler neticesinde seçilen üretim tesislerinden her biri için bölgesel kapasite kiralamasına ilişkin ayrı ayrı yan hizmet anlaşması imzalanması esastır.	**Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşmaları** **MADDE 56 –** (1) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin olarak 55 inci madde uyarınca seçilen tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında TEİAŞ tarafından hazırlanıp Kurul tarafından onaylanan bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin standart yan hizmet anlaşmaları imzalanır. Her bir üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi ile ihaleler neticesinde seçilen üretim tesislerinden her biri için bölgesel

(2) Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin olarak imzalanacak yan hizmet anlaşmalarının en az aşağıdaki bilgi ve belgeleri içermesi esastır; a) Mevcut üretim tesislerine ünite eklenmesi ve mobil santraller için 2, yeni yapılacak olan üretim tesisleri için 8 yıldan fazla olmamak üzere anlaşmanın kapsadığı süre, b) İhtiyaç duyulması halinde hizmetin sunulacağının anlaşma süresince garanti edildiğini gösterir taahhütname, c) Anlaşma kapsamındaki üretim tesisinin teknik özellikleri, ç) Anlaşma kapsamındaki üretim tesisi için ihale sonucu belirlenen enerji fiyatı ve yıllık kapasite teklif fiyatı. (3) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması kapsamında yer alan üretim tesislerinin gerektiğinde Elektrik Şebeke Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği ve bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması hükümleri uyarınca hizmet vermeleri esastır. (4) Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi üretim tesisinin diğer yan hizmetlere katılımını ve şebeke uyumuna yönelik diğer yükümlülüklerini ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yerine getirir.	kapasite kiralamasına ilişkin ayrı ayrı yan hizmet anlaşması imzalanması esastır. (2) Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişiler ile TEİAŞ arasında bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin olarak imzalanacak yan hizmet anlaşmalarının en az aşağıdaki bilgi ve belgeleri içermesi esastır; a) Mevcut üretim tesisleri, , mevcut üretim tesislerine ünite eklenmesi ve mobil santraller için 2, yeni yapılacak veya taşınacak olan üretim tesisleri için 8 yıldan fazla olmamak üzere anlaşmanın kapsadığı süre, b) İhtiyaç duyulması halinde hizmetin sunulacağının anlaşma süresince garanti edildiğini gösterir taahhütname, c) Anlaşma kapsamındaki üretim tesisinin teknik özellikleri, ç) Anlaşma kapsamındaki üretim tesisi için ihale sonucu belirlenen enerji fiyatı ve yıllık kapasite teklif fiyatı. (3) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması kapsamında yer alan üretim tesislerinin gerektiğinde Elektrik Şebeke Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği ve bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması hükümleri uyarınca hizmet vermeleri esastır. (4) Üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi üretim tesisinin diğer yan hizmetlere katılımını ve şebeke uyumuna yönelik diğer yükümlülüklerini ilgili mevzuat hükümleri uyarınca yerine getirir.
Bölgesel kapasite kiralamanın ücretlendirilmesi **MADDE 57 –** (1) Adına kayıtlı bulunan üretim tesisi için üretim faaliyeti gösteren tüzel kişilere bölgesel kapasite kiralanması hizmetine ilişkin olarak ödenecek aylık kapasite ücreti aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır: $BKKT_{p,f} = \sum_{u=1}^{n}\left(\left(YKTF_{p,u} \div 12\right) \times \frac{EBSS_{p,u,f}}{TSS_{f}}\right)$ (15) (2) Birinci fıkradaki formülde geçen;	**Bölgesel kapasite kiralamanın ücretlendirilmesi** **MADDE 57 –** (1) Adına kayıtlı bulunan üretim tesisi için üretim faaliyeti gösteren tüzel kişilere bölgesel kapasite kiralanması hizmetine ilişkin olarak ödenecek aylık kapasite ücreti aşağıdaki formül uyarınca hesaplanır: $BKKT_{p,f} = \sum_{u=1}^{n}(YKTF_{p,u} \div 12) \times min(\frac{FÜS_{p,u,f}}{AÜS_{t}}, 1)$ AÜSt=TYÜSt÷12

a) BKKTp,f: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisine, “f” fatura döneminde sağladığı bölgesel kapasite kiralanması hizmetinden dolayı alacak olarak tahakkuk ettirilecek bölgesel kapasite kiralama tutarını (TL), b) YKTFp,u: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisinin adına kayıtlı “u” üretim tesisi için teklif ettiği yıllık kapasite teklif fiyatını (TL), c) ~~EBSS~~p,u,f: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisinin adına kayıtlı “u” üretim tesisinin “f” fatura dönemi boyunca ~~emreamade bulunduğu~~ saat sayısını, d) ~~TSSf: “f” fatura dönemindeki toplam saat sayısını~~, e) n: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisinin adına kayıtlı ve bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması bulunan üretim tesisi sayısını ifade eder. (3) Birinci fıkrada belirtilen formüle göre hesaplanan aylık kapasite ücretinin ödenmesine üretim tesisinin ~~ticari işletmeye~~ başlamasının ardından başlanır. (4) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması ~~kapsamında~~ bulunan üretim tesislerin~~in bir fatura dönemi boyunca bakım ve arızi haller nedeniyle emre amade bulunmadıkları süreler, ilgili üretim lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yazılı olarak takip eden ayın en geç dördüncü günü mesai bitimine kadar TEİAŞ'a bildirilir.~~	(2) Birinci fıkradaki formülde geçen; a) BKKTp,f: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisine, “f” fatura döneminde sağladığı bölgesel kapasite kiralanması hizmetinden dolayı alacak olarak tahakkuk ettirilecek bölgesel kapasite kiralama tutarını (TL), b) YKTFp,u: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisinin adına kayıtlı “u” üretim tesisi için teklif ettiği yıllık kapasite teklif fiyatını (TL), c) FÜSp,u,f: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisinin adına kayıtlı “u” üretim tesisinin “f” fatura dönemi boyunca fiilen üretim yaptığı saat sayısını, d) AÜS$_t$: “t” teknolojisine sahip üretim tesisleri için TEİAŞ tarafından ihale duyurusunda ilan edilen asgari yıllık üretim süresinin on ikide birine tekabül eden asgari aylık çalışma süresi (saat), e) n: “p” üretim faaliyeti gösteren tüzel kişisinin adına kayıtlı ve bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması bulunan üretim tesisi sayısını f) TYÜSt: “t” teknolojisine sahip üretim tesisleri için TEİAŞ tarafından ihale duyurusunda ilan edilen yıllık asgari üretim süresini (saat), ifade eder. (3) Birinci fıkrada belirtilen formüle göre hesaplanan aylık kapasite ücretinin ödenmesine üretim tesisinin hizmet vermeye başlamasının ardından başlanır. (4) Bölgesel kapasite kiralanmasına ilişkin yan hizmet anlaşması bulunan üretim tesislerine ilgili üretim tesisinin bir fatura dönemi boyunca aylık asgari çalışma süresi kadar veya üzerinde çalışması halinde aylık kapasite bedelinin tamamı ödenir. Bölgesel kapasite kiralama hizmeti kapsamında yan hizmet anlaşması bulunan

	bir üretim tesisinin bir fatura döneminde fiili olarak üretim yaptığı saat sayısının aylık asgari çalışma süresinin altında olması halinde bu maddenin birinci fıkrasındaki formül uyarınca ilgili üretim tesisine yapılacak aylık kapasite ödemesinde fiili çalışma süresinin asgari çalışma süresine oranı dikkate alınır.
Yan hizmetlerin temin edilmesi kapsamındaki bildirimler **MADDE 59**– (1) Yan hizmetlerin tedarik edilmesi kapsamındaki duyurular ve verilen talimatlar ilgili yan hizmeti sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilere öncelikle YHPYS aracılığıyla bildirilir. YHPYS aracılığıyla bildirilen talimatlar gerekli görülmesi durumunda ayrıca telefon aracılığıyla da teyit edilebilir. (2) Yan hizmeti sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişiler, YHPYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Ancak, YHPYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirimler sırasıyla faks ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Faks ve telefon yolu ile yapılan bildirimler, sistem işletmecisi tarafından YHPYS'ye aktarılır. (3) YHPYS üzerinden yapılan talimat bildirimlerinde YHPYS kayıtları esas alınır. İlgili talimat bildiriminin diğer iletişim kanalları da kullanılarak yapılmış olması durumunda kullanılan iletişim kanallarına ilişkin kayıtlara da başvurulur. Sistem işletmecisi ile yan hizmeti sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişi arasında uyuşmazlık çıkması durumunda talimatın verildiği yük tevzi merkezindeki ses kayıt sisteminde bulunan ses kayıtları geçerlidir.	**Yan hizmetlerin temin edilmesi kapsamındaki bildirimler** **MADDE 59**– (1) Yan hizmetlerin tedarik edilmesi kapsamındaki duyurular ve verilen talimatlar ilgili yan hizmeti sağlayan tüzel kişilere öncelikle YHPYS aracılığıyla bildirilir. YHPYS aracılığıyla bildirilen talimatlar gerekli görülmesi durumunda ayrıca telefon aracılığıyla da teyit edilebilir. (2) Yan hizmeti sağlayan tüzel kişiler, YHPYS'ye erişim sağlayabilmek için gerekli önlemleri almakla yükümlüdürler. Ancak, YHPYS'nin işler halde olmaması durumunda bildirimler sırasıyla faks ve telefon aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Faks ve telefon yolu ile yapılan bildirimler, sistem işletmecisi tarafından YHPYS'ye aktarılır. (3) YHPYS üzerinden yapılan talimat bildirimlerinde YHPYS kayıtları esas alınır. İlgili talimat bildiriminin diğer iletişim kanalları da kullanılarak yapılmış olması durumunda kullanılan iletişim kanallarına ilişkin kayıtlara da başvurulur. Sistem işletmecisi ile yan hizmeti sağlayan tüzel kişi arasında uyuşmazlık çıkması durumunda talimatın verildiği yük tevzi merkezindeki ses kayıt sisteminde bulunan ses kayıtları geçerlidir.
Ödeme bildirimleri **MADDE 60**– (1) Yan hizmet sağlayan ~~gerçek /~~tüzel kişilere, sağladıkları hizmet sonucu yapılması gereken ödemeleri içeren ödeme bildirimleri EPİAŞ tarafından hazırlanarak hizmetin tedarik edildiği ayı izleyen ayın yedinci günü mesai bitimine kadar ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişilere duyurulur. Bu bildirimlerde ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişi tarafından hizmete	**Ödeme bildirimleri** **MADDE 60**– (1) Yan hizmet sağlayan tüzel kişilere, sağladıkları hizmet sonucu yapılması gereken ödemeleri içeren ödeme bildirimleri EPİAŞ tarafından hazırlanarak hizmetin tedarik edildiği ayı izleyen ayın yedinci günü mesai bitimine kadar ilgili tüzel kişilere duyurulur. Bu bildirimlerde ilgili tüzel kişi tarafından

konu ay boyunca sağlanmış olan tüm yan hizmetlere ilişkin ödeme miktarları ayrı ayrı olarak belirtilir. (2) Ödeme bildirimlerinin hazırlanması için, ilgili ~~gerçek /~~tüzel kişiler ve/veya tesislere ilişkin BYTM ve/veya sistem işletmecisi tarafından aşağıdaki bilgiler sağlanır; a) ~~Gerçek/t~~üzel kişilerin~~/~~tesislerin yan hizmet sağlamaları için verilen talimatların başlangıç ve bitiş süreleri ve talimat miktarları, b) İzleme sonucu ~~gerçek~~/tüzel kişilerin~~/~~tesislerin fiilen yan hizmet sağladıkları süre, devreye girme sayıları ve izleme esaslarına dayalı olarak sağladığı belirlenen yan hizmet miktarı. (3) Ödeme bildirimlerinin hazırlanması için, ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişiler ve/veya tesislere ilişkin YHPYS aracılığıyla TEİAŞ tarafından aşağıdaki bilgiler sağlanır; a) Saatlik sistem marjinal fiyatları, b) Sayaçtan ölçülen veriş-çekiş miktarları, c) Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programları, ç) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki verilen yük alma, yük atma talimatları. (4) Ödeme bildirimlerinin hazırlanması için, ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişiler ve/veya tesislere ilişkin katılım anlaşmaları, yan hizmet anlaşmaları veya ilgili Kurul kararı vasıtasıyla TEİAŞ tarafından aşağıdaki bilgiler sağlanır; a) Birim hizmet bedeli veya tedarik süreci sonucunda belirlenen veya ihalede oluşan kapasite bedeli, b) Yan hizmet teklif fiyatı ve miktarı. (5) Oturan sistemin toparlanması hizmeti için kullanılan yakıt veya elektrik miktarı ve yakıt fiyatı bilgileri yan hizmet sağlayan ilgili tüzel kişi tarafından TEİAŞ'a sağlanır. (6) İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda yer alan bilgiler her ayın en geç dördüncü günü mesai bitimine kadar TEİAŞ tarafından belirlenen formatta EPİAŞ'a bildirilir.	hizmete konu ay boyunca sağlanmış olan tüm yan hizmetlere ilişkin ödeme miktarları ayrı ayrı olarak belirtilir. (2) Ödeme bildirimlerinin hazırlanması için, ilgili tüzel kişiler ve/veya tesislere ilişkin BYTM ve/veya sistem işletmecisi tarafından aşağıdaki bilgiler sağlanır; a) Tüzel kişilerin ve/veya tesislerin yan hizmet sağlamaları için verilen talimatların başlangıç ve bitiş süreleri ve talimat miktarları, b) İzleme sonucu tüzel kişilerin ve/veya tesislerin fiilen yan hizmet sağladıkları süre, devreye girme sayıları ve izleme esaslarına dayalı olarak sağladığı belirlenen yan hizmet miktarı. (3) Ödeme bildirimlerinin hazırlanması için, ilgili tüzel kişiler ve/veya tesislere ilişkin YHPYS aracılığıyla TEİAŞ tarafından aşağıdaki bilgiler sağlanır; a) Saatlik sistem marjinal fiyatları, b) Sayaçtan ölçülen veriş-çekiş miktarları, c) Kesinleşmiş gün öncesi üretim/tüketim programları, ç) Dengeleme güç piyasası kapsamındaki verilen yük alma, yük atma talimatları. (4) Ödeme bildirimlerinin hazırlanması için, ilgili tüzel kişiler ve/veya tesislere ilişkin katılım anlaşmaları, yan hizmet anlaşmaları veya ilgili Kurul kararı vasıtasıyla TEİAŞ tarafından aşağıdaki bilgiler sağlanır; a) Birim hizmet bedeli veya tedarik süreci sonucunda belirlenen veya ihalede oluşan kapasite bedeli, b) Yan hizmet teklif fiyatı ve miktarı. (5) Oturan sistemin toparlanması hizmeti için kullanılan yakıt veya elektrik miktarı ve yakıt fiyatı bilgileri yan hizmet sağlayan ilgili tüzel kişi tarafından TEİAŞ'a sağlanır. (6) İkinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda yer alan bilgiler her ayın en geç dördüncü günü mesai bitimine kadar TEİAŞ tarafından belirlenen formatta EPİAŞ'a bildirilir.

(7) TEİAŞ, yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilere, sağladıkları hizmet esnasında yerine getirmedikleri yükümlülükleri sebebiyle uygulanan yerine getirmeme bedellerini ilgili ayın yedinci günü mesai bitimine kadar YHPYS aracılığıyla bildirir. Bu bildirimlerde ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişi tarafından söz konusu ay boyunca maruz kalınan ve hesaplanmış yerine getirmeme bedelleri her bir yan hizmet için ayrı ayrı olarak belirtilir. (8) İlgili ~~gerçek/~~tüzel kişiler, birinci fıkra kapsamındaki ödeme bildirimlerine ilişkin itirazlarını EPİAŞ'a, yedinci fıkra kapsamındaki yerine getirmeme bedellerine ilişkin bildirimlerine ilişkin itirazlarını TEİAŞ'a bildirimlerin yayımlanmasını takip eden iki gün içinde yapar. İtiraz yapılan kuruluş, bu itirazları ilgili ayın on ikinci günü mesai bitimine kadar sonuçlandırır. TEİAŞ kendisine yapılan itiraz sonuçlarını da değerlendirmesi sonucunda ortaya çıkan yerine getirmeme bedellerine ilişkin miktarları nihai ödeme bildirimine dahil etmek üzere ilgili ayın on üçüncü günü mesai bitimine kadar EPİAŞ'a bildirir. Her iki ödeme bildiriminin sonucu ortaya çıkan nihai ödeme bildirimleri ilgili ayın on dördüncü günü mesai bitimine kadar EPİAŞ tarafından ilgili tüzel kişilere bildirir.	(7) TEİAŞ, yan hizmet sağlayan tüzel kişilere, sağladıkları hizmet esnasında yerine getirmedikleri yükümlülükleri sebebiyle uygulanan yerine getirmeme bedellerini ilgili ayın yedinci günü mesai bitimine kadar YHPYS aracılığıyla bildirir. Bu bildirimlerde ilgili tüzel kişi tarafından söz konusu ay boyunca maruz kalınan ve hesaplanmış yerine getirmeme bedelleri her bir yan hizmet için ayrı ayrı olarak belirtilir. (8) İlgili tüzel kişiler, birinci fıkra kapsamındaki ödeme bildirimlerine ilişkin itirazlarını EPİAŞ'a, yedinci fıkra kapsamındaki yerine getirmeme bedellerine ilişkin bildirimlerine ilişkin itirazlarını TEİAŞ'a bildirimlerin yayımlanmasını takip eden iki gün içinde yapar. İtiraz yapılan kuruluş, bu itirazları ilgili ayın on ikinci günü mesai bitimine kadar sonuçlandırır. TEİAŞ kendisine yapılan itiraz sonuçlarını da değerlendirmesi sonucunda ortaya çıkan yerine getirmeme bedellerine ilişkin miktarları nihai ödeme bildirimine dahil etmek üzere ilgili ayın on üçüncü günü mesai bitimine kadar EPİAŞ'a bildirir. Her iki ödeme bildiriminin sonucu ortaya çıkan nihai ödeme bildirimleri ilgili ayın on dördüncü günü mesai bitimine kadar EPİAŞ tarafından ilgili tüzel kişilere bildirir.
Faturalama **MADDE 61**– (1) Yan hizmet sağlayan tüzel kişiler sağladıkları hizmete ilişkin faturaları, EPİAŞ tarafından kendilerine gönderilen nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı olacak şekilde ilgili ayın on beşinci gününden itibaren yedi gün içinde düzenleyerek TEİAŞ'a iletir. (2) TEİAŞ, yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilerin yerine getirmedikleri yükümlülükleri sebebiyle uygulanan yerine getirmeme bedellerine ilişkin faturaları, EPİAŞ tarafından yayımlanan nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı olacak şekilde ilgili ayın on beşinci gününden itibaren yedi gün içinde düzenleyerek yan hizmet sağlayan ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişilere iletir.	**Faturalama** **MADDE 61**– (1) Yan hizmet sağlayan tüzel kişiler sağladıkları hizmete ilişkin faturaları, EPİAŞ tarafından kendilerine gönderilen nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı olacak şekilde ilgili ayın on beşinci gününden itibaren yedi gün içinde düzenleyerek TEİAŞ'a iletir. (2) TEİAŞ, yan hizmet sağlayan tüzel kişilerin yerine getirmedikleri yükümlülükleri sebebiyle uygulanan yerine getirmeme bedellerine ilişkin faturaları, EPİAŞ tarafından yayımlanan nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı olacak şekilde ilgili ayın on beşinci gününden itibaren yedi gün içinde düzenleyerek yan hizmet sağlayan ilgili tüzel kişilere iletir.

Ödeme, tahsilat ve itirazlar **MADDE 62** - (1) Yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilere, EPİAŞ tarafından bildirilen nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı şekilde düzenlenmiş faturaların bedelleri, faturanın tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içinde TEİAŞ tarafından ödenir. (2) Nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı şekilde TEİAŞ tarafından düzenlenmiş yerine getirmeme bedellerine dair faturaların bedelleri, faturanın tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içinde ilgili piyasa katılımcısı ve/veya yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişiler tarafından TEİAŞ'a ödenir. (3) Nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı şekilde düzenlenmemiş faturalara, TEİAŞ, faturanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde itirazda bulunarak faturayı iade eder. İade edilen faturaya ilişkin herhangi bir ödeme gerçekleştirilmez. Yeniden düzenlenen faturanın bedeli, yeniden düzenlenen faturanın tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içinde TEİAŞ tarafından ödenir. (4) Yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişiler ve piyasa katılımcıları faturanın tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde faturalara ilişkin TEİAŞ'a yazılı olarak itirazda bulunabilir. Yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilerin veya piyasa katılımcılarının faturalara itirazda bulunmaları, ödeme yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz. TEİAŞ, kendisine yapılan itirazın sebebine göre kayıt bilgilerini ve uzlaştırma hesaplamalarını incelemek suretiyle itirazın haklılığını araştırır. Maddi hatalar derhal, maddi hatalar dışındaki itiraz başvuruları yirmi iş günü içerisinde TEİAŞ tarafından sonuçlandırılır. İtirazın haklı bulunması durumunda ve/veya TEİAŞ'ın bir itiraz olmaksızın yapılan bir hatayı tespit etmesi halinde, gerekli düzeltme işlemi yapılır. TEİAŞ'ın ulaştığı sonuca ilişkin ihtilaflar, yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilerin veya piyasa katılımcılarının başvur~~u~~ları ~~üzerine~~ Kurum tarafından incelenir. (5) İlgili tarafların belirtilen fatura bedellerini bu maddede belirtilen süre içinde ödememesi durumunda, süresinde ödenmeyen fatura bedellerine gecikme faizi uygulanacaktır. Bu oran 21/7/1953 tarihli ve	**Ödeme, tahsilat ve itirazlar** **MADDE 62** - (1) Yan hizmet sağlayan tüzel kişilere, EPİAŞ tarafından bildirilen nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı şekilde düzenlenmiş faturaların bedelleri, faturanın tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içinde TEİAŞ tarafından ödenir. (2) Nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı şekilde TEİAŞ tarafından düzenlenmiş yerine getirmeme bedellerine dair faturaların bedelleri, faturanın tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içinde ilgili piyasa katılımcısı ve/veya yan hizmet sağlayan tüzel kişiler tarafından TEİAŞ'a ödenir. (3) Nihai ödeme bildirimleri ile tutarlı şekilde düzenlenmemiş faturalara, TEİAŞ, faturanın tebliğ tarihinden itibaren 7 (yedi) iş günü içinde itirazda bulunarak faturayı iade eder. İade edilen faturaya ilişkin herhangi bir ödeme gerçekleştirilmez. Yeniden düzenlenen faturanın bedeli, yeniden düzenlenen faturanın tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içinde TEİAŞ tarafından ödenir. (4) Yan hizmet sağlayan tüzel kişiler ve piyasa katılımcıları faturanın tebliğ tarihinden itibaren 7 (yedi) iş günü içinde faturalara ilişkin TEİAŞ'a yazılı olarak itirazda bulunabilir. Yan hizmet sağlayan tüzel kişilerin veya piyasa katılımcılarının faturalara itirazda bulunmaları, ödeme yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz. TEİAŞ, kendisine yapılan itirazın sebebine göre kayıt bilgilerini ve uzlaştırma hesaplamalarını incelemek suretiyle itirazın haklılığını araştırır. Maddi hatalar derhal, maddi hatalar dışındaki itiraz başvuruları 20 (yirmi) iş günü içerisinde TEİAŞ tarafından sonuçlandırılır. İtirazın haklı bulunması durumunda ve/veya TEİAŞ'ın bir itiraz olmaksızın yapılan bir hatayı tespit etmesi halinde, gerekli düzeltme işlemi yapılır. TEİAŞ'ın ulaştığı sonuca ilişkin ihtilaflar, yan hizmet sağlayan tüzel kişilerin veya piyasa katılımcılarının TEİAŞ'ın ulaştığı sonucun kendilerine bildirildiği

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranıdır. (6) Yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişilerin veya piyasa katılımcılarının, söz konusu fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden on beş iş günü içerisinde ödememesi halinde, ilgili tarafın temerrüt durumuna düştüğü kabul edilir. Temerrüt durumuna düşen tarafın yapması gereken ödemeler, yasal yollar saklı kalmak üzere öncelikle varsa ilgili ~~gerçek/~~tüzel kişinin TEİAŞ'taki alacaklarından mahsup edilir.	tarihi takip eden 20 (yirmi) iş günü içerisinde başvurmaları halinde Kurum tarafından incelenir. (5) İlgili tarafların belirtilen fatura bedellerini bu maddede belirtilen süre içinde ödememesi durumunda, süresinde ödenmeyen fatura bedellerine gecikme faizi uygulanacaktır. Bu oran 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 51 inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranıdır. (6) Yan hizmet sağlayan tüzel kişilerin veya piyasa katılımcılarının, söz konusu fatura bedelini, fatura tebliğ tarihini takip eden 15 (on beş) iş günü içerisinde ödememesi halinde, ilgili tarafın temerrüt durumuna düştüğü kabul edilir. Temerrüt durumuna düşen tarafın yapması gereken ödemeler, yasal yollar saklı kalmak üzere öncelikle varsa ilgili tüzel kişinin TEİAŞ'taki alacaklarından mahsup edilir.
Düzeltme işlemleri **MADDE 63 -** (1) Bir önceki fatura döneminde sağlanan yan hizmetlere ilişkin 60 ıncı maddede belirtilen süre içinde tespit edilemeyen hatalara ilişkin itirazlar ilgili tarafa fatura tebliğ tarihini izleyen ~~2 yıl~~ içerisinde yazılı olarak yapılır. Yan hizmet sağlayan ~~gerçek/~~tüzel kişiler tarafından yapılan ödeme bildirimlerine ilişkin itirazların içeriğine uygun olarak EPİAŞ veya TEİAŞ tarafından değerlendirilmesi sonucunda haklı bulunması durumunda gerekli düzeltmeler EPİAŞ tarafından gerçekleştirilir. İtirazın sonuçlandırılmasını takiben EPİAŞ tarafından ilgili yan hizmet faaliyetini gösteren ~~gerçek/~~tüzel kişiye yazılı bildirim yapılır. Yapılan düzeltme sonucunda, ~~gerçek/~~tüzel kişi ya da kişilere yapılması gereken veya ~~gerçek~~/tüzel kişi ya da kişilerin yapması gereken ödeme, düzeltmeye ilişkin yazılı bildirimin yapıldığı tarihten sonraki ödeme bildiriminde, geçmişe dönük düzeltme kalemi olarak yer alır.	**Düzeltme işlemleri** **MADDE 63 -** (1) Bir önceki fatura döneminde sağlanan yan hizmetlere ilişkin 60 ıncı maddede belirtilen süre içinde tespit edilemeyen hatalara ilişkin itirazlar ilgili tarafa fatura tebliğ tarihini izleyen 6 (altı) ay içerisinde yazılı olarak yapılır. Yan hizmet sağlayan tüzel kişiler tarafından yapılan ödeme bildirimlerine ilişkin itirazların içeriğine uygun olarak EPİAŞ veya TEİAŞ tarafından değerlendirilmesi sonucunda haklı bulunması durumunda gerekli düzeltmeler EPİAŞ tarafından gerçekleştirilir. İtirazın sonuçlandırılmasını takiben EPİAŞ tarafından ilgili yan hizmet faaliyetini gösteren tüzel kişiye yazılı bildirim yapılır. Yapılan düzeltme sonucunda, tüzel kişi ya da kişilere yapılması gereken veya tüzel kişi ya da kişilerin yapması gereken ödeme, düzeltmeye ilişkin yazılı bildirimin yapıldığı tarihten sonraki ödeme bildiriminde, geçmişe dönük düzeltme kalemi olarak yer alır.

Yan hizmetler piyasası katılımcılarının sağladıkları yan hizmetler kapsamında gerçekleştirdikleri gerçeğe aykırı beyan ve işlemlerde TEİAŞ tarafından alınması gereken tedbirlere ilişkin yeni bir madde önerisi getirilmiştir.	**Gerçeğe aykırı bildirim veya işlemler** **MADDE 63/A- (1)** Yan hizmetler piyasası katılımcısı bir tüzel kişinin adına kayıtlı bir yan hizmet biriminden sağladığı hizmete ilişkin gerçeğe aykırı bildirim veya işlemde bulunduğunun ya da yanıltıcı bilgi veya belge sağladığının TEİAŞ tarafından tespit edilmesi halinde söz konusu yan hizmet biriminin yan hizmet sertifikası veya performans test raporu TEİAŞ tarafından askıya alınabilir ve ilgili yan hizmet biriminden hizmet alımı geçici olarak durdurulabilir. TEİAŞ'ın ilgili yan hizmete ilişkin anlaşmadan doğan hakları saklı kalmak kaydıyla böylesi bir durumun tespit edilmesi halinde ilgili tüzel kişi hakkında işlem başlatılmak üzere delil niteliğindeki bilgi ve belgeler ile birlikte TEİAŞ tarafından 15 (on beş) iş günü içerisinde Kuruma raporlanır.
TETAŞ'a ilişkin yan hizmetler yükümlülükleri **GEÇİCİ MADDE 1** – (1) Kanunun geçici 12 nci maddesi kapsamında lisans verilmiş olanlar da dahil olmak üzere, Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile mevcut sözleşmeleri kapsamında ~~TETAŞ~~'a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesisleri, ~~TETAŞ~~ ile yapılacak olan katılım veya yan hizmet anlaşmaları kapsamında yer alır. (2) Bu kapsamdaki üretim tesislerinin yan hizmetlere katılımları ile ilgili olarak bu Yönetmelikte düzenlenen iş ve işlemlerin yerine getirilmesine ilişkin hak ve yükümlülükler ~~TETAŞ~~'a aittir. (3) Söz konusu üretim tesislerine ilişkin, yan hizmet sağlanmasından doğan alacak ve borçlar ~~TETAŞ~~'a tahakkuk edilir. (4) Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile ~~TETAŞ~~'a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesislerinin ~~TETAŞ~~'a karşı olan ilgili yan hizmetleri sağlama yükümlülüğü, imzalanmış olan Enerji Satış Anlaşmalarında yer aldığı şekildedir. (5) Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile ~~TETAŞ~~'a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesislerinden dolayı,	**TETAŞ'a ilişkin yan hizmetler yükümlülükleri** **GEÇİCİ MADDE 1** – (1) Kanunun geçici 12 nci maddesi kapsamında lisans verilmiş olanlar da dahil olmak üzere, Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile mevcut sözleşmeleri kapsamında EÜAŞ'a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesisleri, EÜAŞ ile yapılacak olan katılım veya yan hizmet anlaşmaları kapsamında yer alır. (2) Bu kapsamdaki üretim tesislerinin yan hizmetlere katılımları ile ilgili olarak bu Yönetmelikte düzenlenen iş ve işlemlerin yerine getirilmesine ilişkin hak ve yükümlülükler EÜAŞ'a aittir. (3) Söz konusu üretim tesislerine ilişkin, yan hizmet sağlanmasından doğan alacak ve borçlar EÜAŞ'a tahakkuk edilir. (4) Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile EÜAŞ'a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesislerinin EÜAŞ'a karşı olan ilgili yan hizmetleri sağlama yükümlülüğü, imzalanmış olan Enerji Satış Anlaşmalarında yer aldığı şekildedir.

~~TETAŞ~~'ın sağlamakla yükümlü olduğu güç faktörü limitleri, imzalanmış olan Enerji Satış Anlaşmalarında yer alan değerlerdir.	(5) Yap İşlet, Yap İşlet Devret ve İşletme Hakkı Devri modelleri ile EÜAŞ'a elektrik enerjisi satmakta olan üretim tesislerinden dolayı, EÜAŞ'ın sağlamakla yükümlü olduğu güç faktörü limitleri, imzalanmış olan Enerji Satış Anlaşmalarında yer alan değerlerdir.
~~**Oturan sistemin toparlanması hizmet bedeli kapsamı**~~ ~~**GEÇİCİ MADDE 2** – (1) Bir üretim tesisinin bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihte harici bir enerji kaynağına ihtiyaç duymadan devreye alınabilme yeteneğini sağlayan yedek dizel jeneratöre sahip olması ve yedek dizel jeneratöre ilişkin yatırım harcamalarının amortismanının tamamlanmış olması durumunda ilgili üretim tesisine ilişkin oturan sistemin toparlanması hizmet bedelinin belirlenmesinde, yedek dizel jeneratöre ilişkin yatırım bedelleri dikkate alınmaz.~~	Oturan Sistemin toparlanması hizmeti kapsamında getirilen yeni düzenlemeler ile uyumlu olarak geçici madde kaldırılmıştır.
~~**Dağıtım sistemine ilişkin yan hizmetler**~~ ~~**GEÇİCİ MADDE 3** – (1) Dağıtım sistem işletmecilerinin Elektrik Piyasası Dağıtım Yönetmeliği çerçevesinde ihtiyaç duyduğu yan hizmetlerin tedarik edilmesine ilişkin düzenlemeler, 31/12/2018 tarihine kadar dağıtım sistem işletmecilerinin ortak hazırlanmış bir öneri ile başvurmaları ve düzenlemelerin Kurul Kararı ile uygun bulunması halinde bu Yönetmelik kapsamına dahil edilir.~~	Geçici maddede öngörülen tarihin 2018 yılı Aralık ayı sonu olması nedeniyle geçici madde kaldırılmıştır.
Yeni geçici madde ile frekans kontrolü hizmeti kapsamında kurulması öngörülen transfer platformunun tamamlanmasına ilişkin süreçler düzenlenmiştir.	**Yükümlülük Transfer Platformunun Kurulması** **GEÇİCİ MADDE 4** (1) Frekans kontrolü hizmetleri için YHPYS kapsamında kurulacak olan yükümlülük transfer platformunun yazılım ve kurulum aşamaları TEİAŞ tarafından en geç bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden 8 (sekiz) ay içerisinde tamamlanarak kullanıma açılır. (2) Yükümlülük Transfer Platformunun yükümlülüğün özel emir yoluyla transfer edilmesine imkan tanıyacak şekilde kurgulanması esastır. Yükümlülük Transfer Platformunun işletilmesine ilişkin Usul ve Esaslar ise platformun kullanıma

	açılmasından en az 1 (bir) ay önce yayımlanmak üzere bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 5 (beş) ay içerisinde TEİAŞ tarafından hazırlanarak Kurul onayına sunulur.
Yeni taslak geçici madde ile talep tarafı katılımı hizmeti sağlaması öngörülen tüketim tesislerinin yıllık elektrik enerjisi tüketim miktarının belirlenmesi ve ilgili tüketim tesislerinin TEİAŞ tarafından belgelendirilmesine ve temel tüketim değerinin belirlenmesine ilişkin usul ve esasların yayımlanma sürecine ilişkin hükümler düzenlenmiştir.	**Talep Tarafı Yedeği Hizmeti kapsamında yayımlanacak usul ve esaslar ile yıllık asgari tüketim miktarı** **GEÇİCİ MADDE 5** (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla; talep tarafı yedeği hizmeti sağlayabilecek tüketim tesisleri için yıllık asgari enerji tüketim miktarı 10,000,000 (on milyon) kWh'tir. (2) TEİAŞ tarafından Talep Tarafı Yedeği Hizmeti Kapsamında hizmete katılacak olan tüketim tesislerinin belgelendirilmesine dair usul ve esaslar ve talep tarafı yedeği hizmeti kapsamında hizmete katılacak olan tüketim tesislerinin temel tüketim değerinin belirlemesine dair usul ve esaslar hazırlanarak bu maddenin yürürlük tarihini takip eden 6 (altı) ay içerisinde yayımlanmak üzere Kurul onayına sunulur.